

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMA NYOK szabadalmazását esküzi mind. államban
Réthy János nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

FÖLDVÁRY IMRE férfidivat- és fehérnemű-raktára. BUDAPEST, IV., Koronaherczeg-utca 11. sz., a főposta mellett és VIII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett. Saját szabászat. — Telefon. — Árjegyzék bérmentve. Specialis készítője jó szabású férfi ingeknek.

A Franklin-Társulatnál Budapesten megjelent, és minden könyvkereskedésben kapható:
AZ EGÉSZSÉG MEGÓVÁSA.

A Magyar Asphalt részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30 elvállalja jótállás mellett legolcsóbban asphalt-burkolatok fektetését és nedves lakások, pinccék, stb. gyökerez szárasztatását. — Telefon.

Levélbélyeg-kereskedés
PRÜCKLE J. C.
 Budapest, IV., Régi posta-u. 5.
 Alapított 1876.
 Veszek! Eladok! Cserélek!

Gerson Anna asszony
 BUDAPEST,
Andrássy-út 21.
 (félemelet)

Népszerű egészségügyi értekezés.
 Irta
Dr. Wallfisch Ferencz.
 Ára füzve 40 kr.

Korunk fő nyavalyája az idegesség és vértelenség, melyből számtalan más kor származik. Es ellen pedig legbiztosabban hat a
VASAS CHINABOR
 1 üveg 1 frt 20 kr., 5 üveg franco küldve 6 frt.
 Ezen bor a saját magam által termelt mensesi Sherryvel van készítve és minden haasonnevi készítmények között a legtöbb chinaajt és vasat tartalmazza.
Rozsnyay Mátyas gyógyszer-művész — Aradon. Kapható Budapesten: **Török József** gyógyszerész úrnál és minden magyarországi gyógyszerárban.

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

ŐS BUDAVÁRA
 (a kiállítással kapcsolatban)
 május 1-én megnyílt.
 Bérletjegyek az évadra 12 frt, hivatalnokok és tiszték r. 8 frt.
 Kaphatók: Ős Budavárban (Állatkert). Előjelezhetők: Millenniumi utazási és ellátási vállalatnál (Gizella-tér 4.).

CHINA SERRAVALLO
 vassal, a bécsi s számos külföldi egyetem orvosi tekintélyei mint dr. br. Kraft-Ebing, dr. Drasche, dr. Braun udvari tanácsosok és tanárok stb. által melegen ajánlva.
 Nélkülözhetlen gyenge testalkatúknak és üdülőknek.
 Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító.
 Hát arany és ezüst érem. Több mint 800 orvosi ajánlat.
 Ezen kitűnő erősítő szert jó iszolytán különösen gyermekek és nők igen szívesen veszik.
 Egy félliteres üveg 1 frt 20 kr., egy literes üveg 2 frt 20 kr.
 Minden gyógyszerárban kapható. Serravallo-gyógyszerár Triest. Magyarországi főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török József gyógyszerár.

Legújabb divatu előrajzolt, megkezdett és készen himzett
KÉZIMUNKÁK, nemkülönbén himzőanyagok és himzőszővetek rendkívüli választékban, szabott gyári árakban kaphatók
Bécezi D. Sándor női kézimunka nagyiparosnál
 Budapest, VI. kerület, Király-utca 4/o.
 Képes árjegyzék, 1120 eredeti kézimunka-rajzzal, kívánatra rendelkezésre áll.

Gummiárak, betegápolási cikkek sérültök (összerak F. Berguerand párisi gyárostól), legelőnyösebben beszerezhetők
Polgár Sándor egyetemi kötszerésznel, Budapest, Erzsébet-körút 50.

SCHLESINGER S. engedélyezett iskolai ügynöksége
 Budapest, Sütő-utca 6. sz., I. em.
 Telefon 5911.
 Ajánl közvetlenül francia inférieure és supérieure bonne-okat, angol nurse és sursery governess bonne-okat, északnémet okleveles tanítónőket, gyermekkertésznőket, nyelv- és zene-ismeretekkel, vagy ezek nélkül, magyar okleveles tanítónőket, gyer mekkertésznőket és bonne-okat.

Páris 1889. Kötüntetve Brüsszel 1891.
 Genf 1889. Bécs 1891.
 1893. Chicago. Magdeburg. London 1893.
Egyetemes gyomorpor
 Barella P. F. W.-tól Berlin SW., Friedrichstrasse 220, a franciaországi orvosi társulatok tagja. Orvosilag legjobban ajánlatik. Rendkívüli sikeres, még idült gyomorhajoknál is. Szállít próbára ingyen, csupán a viteldij megtérítése mellett, berlini főraktárából.
 Ausztria-Magyarország számára egy doboz frt 1,60
 Raktár:
 Budapesten: **Török József** gyógyszer. király-utca 12. szám.

Államilag engedélyezett
MÁGYAR
 Osztály-Sorsjáték
 25.007
 pénznyeremény
 6,284.000
 korona összértékben.
HEINTZE KÁROLY, Budapest, Szervita-tér 3. sz.
 Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben
Egy Millió korona.
Május 12-28-ig utolsó
FŐHUZÁS.
 Főnyeremények:
 1 jutalomdíj 600.000 korona
 1 nyeremény 400.000
 1 300.000
 1 200.000
 1 100.000
 2 40.000
 stb. stb. stb.
 Vételsorsjegyek árai:
 1/1 1/2 1/10 1/20
 60.— 30.— 6.— 3.— frt.
 (Vidéki megrendeléseknél portó és nyereményjegyzékért még 25 kr. kuldendő be.)
 Sorsjegyeket — míg a készlet tart — elárusít az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellen vagy utánvétellel.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

VASÁRNAPI UJSÁG

19. SZÁM. 1896. BUDAPEST, MÁJUS 10. 43. ÉVFOLYAM.

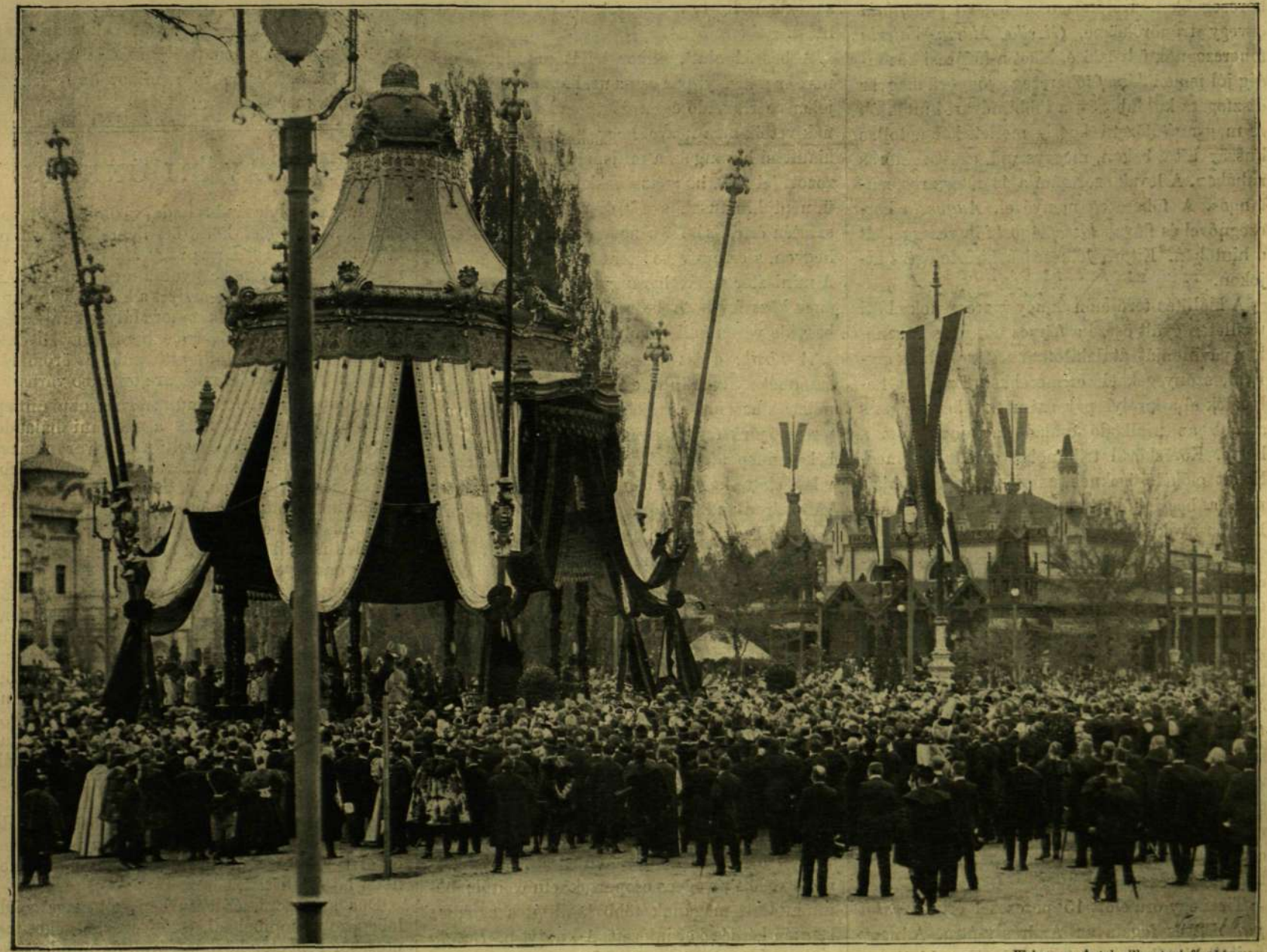
Előzetes feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— Kétfoldi előfizetéshez a postallag meghatározott vieldij is eszolandó. félre — 2.50

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA.

EGY NEMZET születése ezredik évének megünneplése bizonyára a legtrikább eseménye a történelemnek. Példa eddig nincs is rá, csak Magyarországa. A magyar nemzet a kelet ismeretlen messzeségéből jött a nyugati világba s itt, mint jövevény, országot alkotott oly helyen, melyen az előtt a vándor népek özönlöttek végig, s birodalmakat bontottak szét,

nemzeteket semmisítették meg. A magyarok pedig itt maradtak és megalapították és megvédtek magoknak ezt a hazát.
 E nagy ünnep megható nagyszerűsége lelkesült érzéssel tölt el minden magyar szívet, s káprázatos a fény, mikor az ünneplők az ösök viseletét felöltve, diadalmasan mutatják be a mivelt világnak a magyar nemzet küzdelmeinek és szorgalmának gyümölesét, s ünneplelve veszi körül a koronát, mely neki a szabadság és a jog jelvénye.

A nagy nemzeti ünnepre az ország fővárosába jöttek a királyi pár, az uralkodó ház tagjai, a hatalmas követei. Harangok zúgtak, ágyúk dörogték, mikor felnyiták a templomok ajtai: a munka, a szorgalom, a béke templomának ajtai, hol a haladásnak és civilizációknak oltárai állnak, és az Isten templomának ajtai, hol a hit és a hálaadás oltáránál borult le a nemzet.
 Nagyobb, fényesebb ünnepe nem volt még Budapestnek, mint az ezredéves ünnepélyek kezdetén. Itt dobogott az ország szíve, itt futott

WEINWURN Antal pillanatnyi fényképe. AZ EZREDÉVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSA MÁJUS 2-ÁN: Ő FELSÉGE FELOLVASSA A MEGNYITÓ BESZÉDÉT.

össze minden lüktetése a nemzeti életnek. A király fenségének és hatalmának egész tündöklő pompájában vett részt az ünnepélyekben, együtt ünnepelt a nemzettel, szabad ég alatt intézte hozzá buzdító szövegét a templomban együtt imádkozott vele az új ezer év hajnalán.

Megragadó volt az, mikor a király az ország méltóságai, a hatalmak képviselői jelenlétében megnyitotta a kiállítást május 2-ikán, másnap pedig a templomba vonult az egész királyi család, hogy hálát adjon a nemzettel együtt Isten jóságáért.

Május 2-ikára már mind megérkeztek Budapestre a királyi család tagjai, a hatalmak követői. A nagyváros a legnagyobb díszítést öltötte föl. Zászlók lengtek minden épületen, szőnyegek, czimerek ékesítették a falakat. Az ország minden részéből siettek a közönség a fővárosba.

Az ünnepelő tömegek eltelek az utcákat. A budai várból levezető úton egész végig a városligetig az emberek szakadatlan sűrű sokasága állt tömören. A várba reggeli 7 óra után már senki sem mehetett föl, a lánczidon is elzárták a közlekedést. Órákig várakoztak a százczek. Tíz óra után kezdtek indulni a királyi palotából az udvari hintók az uralkodó család tagjaival. Az előkelőségek, a miniszterek, főpapok, tábornokok, a kiállítási ünnepélyre meghívottak, leg többnyire díszmagyarba öltözve, továbbá a diplomáciai testület tagjai, mind díszben és rendjelesen az Andrássy-úton, vagy más közelebbi utcákon hajtottak ki a kiállítási területére és ott várták az udvar megérkezését.

A királyi család hintái bizonyos időközökben követték egymást. Az ó-dívatulag öltöztetett parókák és háromszögletű kalapos kocsisokat, fullajtárokat messziről föl lehetett ismerni. A közönség üdvözölte mindenütt a főhercegeket és főhercegnőket. Különösen meleg volt *Stefánia* özvegy trónörökösne, *Gizella*, *Mária Valéria* főhercegnők üdvözölése, kiket a fővárosi közönség jól ismer. *József* főherceg gyönyörű magyar díszfogata különbözött a többi udvari hintóktól. A magyar öltözetű kocsi mellett köcsagtollas huszár ült a bakon, meggyiszín, ezüst zsinóros ruhában. A lovak szerszámja is magyaros, salangos. A főherceg menyével, *Augusta* hercegnővel és fiával, *József Ágost* főherceggel ült a hintóban. Kitoró lelkesedés kísérte egész úton.

A kiállítási területen a nagy iparszarnok előtti területen gyűlt össze a fényes társaság. A zenekar pavilonját átalakították sátorra, bárszónnyal, szőnyegekkel, czimerekkel. Ez alatt helyezték el a királyi pár számára a két széket s arrább az uralkodó család tagjainak volt a helye. Köröskörül tribünöket emeltek a meghívott előkelőségeknek, az országgyűlés tagjainak, a bécsi küldötteknek, a hölgyeknek, stb. Egy bosnyák deputáció is megjelent.

Kévséssel 11 óra előtt a főhercegek és főhercegnők mind együtt voltak már a kiállítási területen; a főhercegek huszár tábornoki vagy tisztai egyenruhában, a főhercegnők tavaszi öltözetben. Ott volt *Rajner* főherceg, *József* főherceg fiával és menyével; a főhercegnők élén *Stefánia* özvegy trónörökösne állt, mellette *Gizella* bajor hercegné, a király leánya. Valamivel mögöttük *Isabella*, *Mária Jozefa*, *Alice* toszkánai nagyhercegnő, *Luiza* kőburgi hercegnő. Mellettük *Lajos Viktor*, *Ottó*, *Jenő*, *Ferencz* *Salvator* főhercegek, *Lipót* bajor herceg, *Ferdinánd* toszkánai nagyherceg és *Fülöp* kőburgi herceg.

Tizenegy óra előtt 15 perccel ért a királyi pár négyes fogata az Andrássy-útra. A nagy nyitott hintóban együtt ült a király a királynéval. A királyné feketébe volt öltözve, s fekete

legyezőjét rendszeren arca elé tartotta. Viharzó éjlen üdvözölte a felségeket a budai vártól a kiállítási területéig, hol aztán újra fölharogott az éljenzés.

A királyi pár megérkezésekor megható jelenetnek tanúi voltak azok, a kik a királyi sátor közelében foglaltak helyet. Mídon a királyné, feleséges férjétől segítve, a kocsirol leszállott s tízezer ajakról hangzott feléje a lelkes üdvözet, a gyászborodult királyasszony szeme könybe lábadt. *Gizella* főhercegnő, édes anyja üdvözlésére sietvén, észrevette a könyeket s maga is annyira megilletődött, hogy könyekre fakadt. Megindultságát elrejtendő, lehajolt és megökölta a királyné kezét. A többi főhercegnő asszony követte a példát, s néma kézeséssel fejezte ki meghatottságát.

A király üdvözölte a főhercegeket, s azután karját nyújtotta a királynénak és fölvezette a díszsátorba.

A borult ég felhői épen akkor kezdtek ritkulni, s az iparszarnok előtti korzót tavaszias derű özlönlötte el; csillogott az egész nyüzsgő kép.

A királyi pár a főhercegektől és főhercegnőktől kísérve lépett a sátor emelvényére, s a szélén állt meg. Mögéjük állt *Gizella* és *Stefánia* főhercegnő, a többi főhercegnők valamivel hátrább. A jelen voltak éljenzéssel üdvözölték mindnyájukat.

Majd *Dániel* Ernő, kereskedelmi miniszter, a kiállítás elnöke lépett az emelvény elé, üdvözölte a királyi párt s az ezeréves Magyarország érzelmait tolmácsolta, mely e kiállításban a jelen képét óhajta felmutatni, de elhozta dicsőség koszorúza fegyvereit és lobogóit is; megérti a jelenkor szellemét s újabb hivatását is oly fényesen akarja betölteni, mint az elmúlt századokban. Kérte a felséget, nyissa meg a kiállítást.

A beszéd alatt, mikor hálát mondott a miniszter a királyi pár és az uralkodó család megjelenéséért, riadó éljenzés támadt. Ezt jeladásnak vették arra nézve, hogy megkondujlanak a kiállítási harangok, a mi ismét előre meghatározott jel volt, hogy az éneknek is rázendítse az ünnepi himnuszot, s a gellérthegy fellegrárat szintén értesítsék. Az ágyúk is megdördültek a hegyen, s erre a város harangjait is meghúzták. A miniszter tehát harangzúgás, ágyúdörgés és ének közt folytatta beszédét, a minek a királyi beszéde végén kellett volna bekövetkeznie.

A király egész beszéddel válaszolt, öröme-érzelmét nyilvánította e történelmi pillanatban, mikor a hasznos munka, a szellemi és anyagi teremtő erő fejleményeinek bemutatásával ily béke-ünnep áll elő. Tanusítani fogja az egész világ előtt, hogy a magyar nemzet nemcsak a harctéren tudta vitézségével megoltalmazni a trónt és hazát, hanem a mivelődésben is méltó helyet vívott ki magának. Isten áldását kérte a kiállításra.

Ismét felharogott az éljen, kalapok, kendők lengtek. A király szalutálva köszöntötte meg a lelkes tüntetést, aztán az éljenző tömeg közt hintájához kísért a királynét, ki már ekkor eltávozott a kiállítástól.

Maga a király ellenben fényes kíséretével körütra indult, s megkezdte két óra hosszat tartott szemléjét. Kíséretéből sokan kifáradtak ezalatt az öregebb diplomaták és hátra vonultak s többen eltávoztak. A király kifáradhatatlan volt, s nagy érdeklődést tanusított, sokat kérdezősködött az egyes csoportok elnökeivel; bemutattatott magának több kiállítást s azokhoz szintén kérdéseket intézett. A királyt b. *Bánffy* miniszterelnök és *Dániel* kereskedelmi miniszter is mindenhol elkísérték. *Stefánia*

főhercegnő, *Koburg Fülöp* herceg, *Alice* toszkánai nagyhercegné, *József Ágost* főherceg s neje, *Augusta* hercegnő haladtak mindjárt a király után.

A nagy iparszarnokban kezdődött a szemle, mely már ekkor egészen rendezett volt. Innen a történelmi csoportba mentek a fejedelmi látogatók, s hosszasan időztek ott; majd *József* főherceg pavilonját tekintették meg, hol a főherceg fiával és menyével fogadta az uralkodót. A horvát csarnokban a bán üdvözölte a királyt *Josipovich* horvát miniszterrel együtt; ott várt *Posilovic* zágrábi érsek is. A király aztán a kiállítás falujába tért át, hol *Dániel* miniszter magyarázta meg a különböző házakat. A főváros pavilonjában a négy polgármester várta és kalauzolta a felséget, ki a szemlét a hadügyi csoport meglelkintésével folytatta. A honvédség pavilonjában *József* főherceg és báró *Fejérváry* miniszter üdvözölték a királyt. Itt ért véget a szemle. Mindenütt nagy meglelkintés és nyílvánította a király. A mikor ő felsége a hadügyi kiállítás pavilonjából kijött, épen akkor szállt föl a szintén kiállítási tárgyat szolgáló katonai léghajóval *Dvorzák* főhadnagy és *Koczeznik* hadnagy. A léggömb gyorsan emelkedett s pár perc alatt eltűnt a felhők közt. A léggömb különben nem messzire szállt, mert a két tiszt jégesőtől tartva, még Vácson innen a földre ereszkedett vele.

A király befejezván a szemlét, *Dániel* miniszternek kijelentette, hogy legközelebb részletesen is megnézi az egész kiállítást, s rábízta a miniszterre, hogy háromszori látogatásra állapítsa meg a sorrendet. Ő felsége ismételve is megelégedését fejezvé ki, vejevel, *Lipót* bajor herceggel szállt kocsiába, s a jelen voltak nagy éljenzése közt hajtattatott el, utána pedig a királyi család többi tagjai.

Az utcákon még együtt volt a közönség, és most is ugyanaz a lelkes éljenzés kísérte ő felségét föl Budavárába, mint mikor onnan lejött a kiállítás megnyitására.

A BUDAVÁRI ÜNNEP.

A máskor oly eszöndes budai várba zaj, pompa, pezsgó udvari élet költözött a múlt vasárnap. Mintha csak Nagy Lajos vagy Mátvás király fényes udvara elevenedett volna meg előttünk. Az a ragyogás újult meg, a melyet a hí magyar nemzet akkor csillogtatott, a mikor Mátvás király szép feleségét, az olasz *Beatrice* hercegnőt diadalmenetben vezette föl új otthonába és örömmármorban üszött az ősi magyar koronázó város.

De fontosságban felülmúlta a vasárnapi ünnep azt a régi ünnepet, mert a mostani hálaadó isteni tisztelet zárköve volt a magyar nemzet ezredéves múltjának s biztató záloga egy újabb, szerencsés ezredévének. A nemzeti önéretet és történelmi hivatásunk öntudata töltötte el mindnyájunk szívét ezen a napon, mely örökre feledhetetlen marad mindazok előtt, a kik tantui voltak az ország e lelkes ünnepének.

Borongós, tavaszi időre viradt e napon a főváros, de sem a szél, sem a fenyegető eső nem tarthatta vissza sem a lakosságot, sem az ide özlönlött vidéki és külföldi vendégeket, hogy Budára ne menjenek megnézni a káprázatos fölönulást. Valóságos népvándorlás indult a budai oldal felé és boldog volt, a ki bármilyen erőfeszítéssel és nehézségek árán följuhathott a budai várba, melynek fűtezáin a gyalogjárók mentén rendőrség, katonaság és nemzeti kokárdás polgárőrség alkotott sorfalat.

E sorfal mögött állott a nagy közönség; de nézők sokasága lepett el a házakban is minden erkélyt, ablakot s olyan helyet, a honnan a menetet látni lehetett.

Dús színezetű, érdekes kép volt maga a föllobogózt, lombokkal, szőnyegekkel ékesített útozator rengeteg közönségével, de mindezt felülmúlta fényével, pompájával, tarkaságával az udvar és a hálaadó isteni tiszteleten résztvevők

fölönulása. Nincsen a világnak nemzete, a mely ennél nagyobb pompát tudna kifejtetni!

Érdekesen egészítette ki a menetet a külföldi államok képviselőinek egész sora. A nagykövetek s az uralkodók képviselői részint diplomata-ruhákban, részint nemzeti díszöltözeteikben jelentek meg. Angol, francia, német, orosz, spanyol, svéd, dán, török, olasz, persa, japán, kínai s egyáltalán majd minden nagy nemzet képviselve volt e gyülekezésben, a milyen még nem volt soha Budapestben.

A gyönyörűen ékesített ősi koronázó templomba harangzúgás és ágyúdörgés közt vonult be a fényes társaság, mely a maga tarkaságában elragadó, káprázatos színvegyületet alkotott. Ezt a képet csak bámulni és csodálni lehet, de leírni nem.

A hálaadó isteni tisztelet, melyet az ország bíboros főpapja, *Vaszary* Kolos hercegprímás tartott, mely áhitatot keltett. Legkiemelkedőbb mozzanata volt azonban a hercegprímás magas szárnyalású, hazafias beszéde, mely a könnyekig megindította a hallgatóságnak nagy egy tagját. Ez a beszéd egy magában méltó bevezetése az új ezredévének.

Méltóságosan, meghatóan folyt le ez a nagy nemzeti ünnep, melynek befejeztével kiderült az ég is és az ünnepelő sereg verőfényes szép időben oszolt szét. Az útozások várakozó sokaság most még lelkesebben éljenzete a fejedelmi vendégeket és a koronás királyt, a ki böles uralkodásával s nagy alkotásaival szilárdul megvetette az új ezredév alapjait.

József Ágost főherceget, a ki magyar szerszám négyes fogaton ült.

Érdekesen egészítette ki a menetet a külföldi államok képviselőinek egész sora. A nagykövetek s az uralkodók képviselői részint diplomata-ruhákban, részint nemzeti díszöltözeteikben jelentek meg. Angol, francia, német, orosz, spanyol, svéd, dán, török, olasz, persa, japán, kínai s egyáltalán majd minden nagy nemzet képviselve volt e gyülekezésben, a milyen még nem volt soha Budapestben.

A gyönyörűen ékesített ősi koronázó templomba harangzúgás és ágyúdörgés közt vonult be a fényes társaság, mely a maga tarkaságában elragadó, káprázatos színvegyületet alkotott. Ezt a képet csak bámulni és csodálni lehet, de leírni nem.

A hálaadó isteni tisztelet, melyet az ország bíboros főpapja, *Vaszary* Kolos hercegprímás tartott, mely áhitatot keltett. Legkiemelkedőbb mozzanata volt azonban a hercegprímás magas szárnyalású, hazafias beszéde, mely a könnyekig megindította a hallgatóságnak nagy egy tagját. Ez a beszéd egy magában méltó bevezetése az új ezredévének.

Méltóságosan, meghatóan folyt le ez a nagy nemzeti ünnep, melynek befejeztével kiderült az ég is és az ünnepelő sereg verőfényes szép időben oszolt szét. Az útozások várakozó sokaság most még lelkesebben éljenzete a fejedelmi vendégeket és a koronás királyt, a ki böles uralkodásával s nagy alkotásaival szilárdul megvetette az új ezredév alapjait.

A templomi ünnepélyről Jantyk Mátvás festőművészünk a helyszínen készített rajzot lapunk számára. A kép a királyi pár és az uralkodó család csoportját tünteti föl. A királyi pár számára magas baldachin volt előhelyezve, imazsámolylyal és székekkel. Képünkön a király jobbánál gr. *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnag áll, a királyné mellett gr. *Andrássy* Aladár, lejjebb gr. *Paar* főhadsegéd és egy másik udvari méltóság.

A másik csoportban oldalt a királyi család tagjai: *Lipót* főherceg, *Stefánia* és *Gizella* főhercegnő, ezek közt *Ottó* főherceg, tőle jobbra *Isabella* főhercegnő, mögötte *Mária Valéria* főhercegnő, jobbján a fiatal *Ferdinánd* főherceg (*Károly* Lajos főherceg harmadik fia), ennek hátán mögött *Salvator* Ferencz; még *Frigyés*, *József* és *Jenő* főhercegek láthatók a háttérben, és *Mária Jozefa* főhercegnő a szélén.

Fényképi fölvetel után pedig a Mátvás-templom belsejét tünteti föl egy másik képnak az ünnepélyes isteni tisztelet alatt, a hercegprímással az oltárnál.

NEMZETEM EZREDÉVES ÜNNEPE.

Hangos örömtől róna, halom zengjen,
Tárja ki kelyhét ma minden virág,
Habozó serleg vigan összezsengjen,
— Örömtünk hangját hallja a világ...
Völgyben s a bérzen szent örömtűz égjen.
Fénye ragyogjon földön és az égen,
Szállja szívünk' meg Erő, Hit, Remény
Uj ezredévünk kelő reggelén!

Hosszú ezer év szenvedését, búját
Földje felejtés rózsafátyla el
S Golgoták könyvét, tövis-koszorúját...
— Most csak örüljön a szív, a kebel!
Seb ne sajogjon, régi bú ne fájjon,
Hál'adó ének csak repesse szálljon!
Hogy annyi küzdecs, annyi harc után
Áll Buda s él magyar e szent hazán.

Mert áll, mint büszke, viharverte szikla,
Mert él, mint ő eseren a lombdus ág!
— Bátrán kiállunk már a harci sikra,
Vijja bár kar vagy szellem a tusát!
Némuljon el már világ gúnykacajja,
Kiáltó szónak sziveleg, hallja:
— Nem csúszta jó, száll büszkén, szabadon —
Helyet nekünk is ott a magason!

A hir magasán helyet a magyarnak:
Ezeréves múlt áll e nép mögött!
Ostora vágta millió zivatarnak —
S bár megfogott hajh! — de meg nem törött!
Helyet nekünk is!... Ifju tüzzel, szárnyal
Magyar szellem már fenn, magasán szárnyal...
S messze ragyog bár fölötte a cél:
Előre törvén, bűvkörébe ér.

Jertek szabad, nagy népek milliói:
A kis magyar im nagy ünnepet ül,
Büszkén lobognak ősi lobogói...
Fogadjátok őt testvéretekül!

Méltó e nép rá, helyét, szavát állja:
Tanítunk ezer év annyi tízpróbája!
— S ha kit felénk hí, igaz szív vezet:
Nyujtunk jömmel annak jobbkezet.

Jertek, lássátok e láng lobogását,
Mely kebelünkbeli fel az égbe száll,
Jertek, halljátok e szív dobogását,
Mely annyi drága vért kionta már...
Lelkünk — nézzétek — szent eszmék ragadják,
Jelszónk — halljátok — haladás, szabadság!...
— Nyugot a miért egy szívvel hevül,
Azért küzdünk mi árván, egyedül.

Jertek csudálni: miként törünk bátrán,
Lankadatlan szent, magas czél felé!
— Pihenők ti a béke árnyékában,
Karunk a mig bilincsest törödel;
Míg mi küzdünk a zivatarnal, vészszel,
Mely ha tovább zúg, tüzhelyetek vész el,
— Kihullt vérünkért nem kérünk mi bért,
Elég: ha szívünk szivetekhez ért.

Jer magyar népem, jer én drága vérem,
Szent áhitattal emelj kalapot;
S mint őseink, — künn délibábos téren —
Közönséd imával a kelő napot,
Uj ezredéved hajnalhasadását...
— E föld színe, hogy mind a népek lássák
Nagy ünneped nagy, szent áhitátát
S hódotat járja sziveiket át.

Kalaplevéve nézz a múltba vissza:
S kik érted éltek, érted haltanak,
Kiknek véret e szent honi föld iszsa:
Mondjon áldást nevére ajakad.
— Tépett zászlójuk magára emelve
Ihlessen meg szívük szent honszerelme
Mind ki magyar — öregt, fiatal,
— S a pokol sem vesz rajtunk diadalt!

... És te nagy Isten, néped ne feledd el:
Nagy jókedvvel mosolyogj le ránk,
Bő tárházadól áldó két kezeddél,
Uj ezredéved áldd meg szép hazánk...
— S béke mosolyg ránk, vagy zord idők jönnek:
Szemébe nézünk bátrán a jövőnek,
S a magyar nevet s Árpád ós honát
Fény ragyogja be századokon át.

Lampérth Géza.

HÁLAADÓ ÉNEK.

A MAGYAR NEMZET EZREDÉVES FENNÁLLÁSÁNAK ÜNNEPÉRE A LXXXIV. ZSOLTÁR NÓTÁJÁRA.*

Oh népeknek édes Atyja,
Világító fényes napja,
Ezer éven át hí pásztorunk!
Hálás szívünk feléd dobog,
Égő tűz feléd lobog,
Nagy Isten, hozzád fohászokodunk!
Órzo szeme évezrednek:
Dicsőség a te nevednek!

Te hoztál el napkeletről!
Napkeleti folyó mellől,
Te voltál az a turulmadár!
Meggzálltál a Kárpátokon,
Meggzálltál a bérzásokon:
"Ez hazátok, ez a szép határ!"
Égi szava évezrednek:
Dicsőség a te nevednek!

Vak éjszaka ha befödött:
Virasztottál hazánk fölött,
Te voltál pirosló hajnalunk!
Ha sikra szállt a seregünk!
Zászlónk voltál, mi Istenünk!
Világó kardunk, diadalunk!
Erős karja évezrednek:
Dicsőség a te nevednek!

Oh népeknek édes Atyja,
Légy a béke szent galambja!
Fehér szárnyon repdess fölöttünk!
Nyitott szemed csügging rajtunk,
Szabadságot zengjen ajkunk,
Arany kalászt ringasson földünk!
Légy a szárnya új ezrednek,
Dicsőség a te nevednek!

Pósa Lajos.

* Eneklik a gömörmegei, balogvölgyi ref. templomban a május 10-ikén tartandó hálaadó isteni tiszteleten.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉRŐL.

Az ezredévi nagy nemzeti ünnep alkalmul szolgált arra is, hogy Erzsébet királyné Ő felsége is újra haza látogasson Magyarországra. Örömmel üdvözlö a felséges asszonyt az egész magyar haza, mely szeretett királynéját eleitől kezdve folyton úgy szokta tekinteni, mint élő nemtőjét.

A legutóbbi években nemcsak Magyarországtól, hanem Ausztriától is gyakori távol maradásra indította a felséges asszonyt az anyai bánat, az a véget érni nem tudó mély gyász, a melynek jobban átengedheti szívét, ha az udvari és nyilvános élettől távol, tengeri utazásokon, vagy korfui csöndes-magányában letegyedül.

Bécsben az udvar szigorúan, feszesen császári, viszont Budán teljesen királyi, Ischlben és Gödöllőn pedig épenséggel családias — mondja Rónay Jácint naplójában, melyet azon időben írt, midőn Rudolf trónörökösnek és Mária Valéria főhercegnének tanára volt. S ezt rögtön igazolja is azzal, hogy míg ő, a magyar püspök, a bécsi császári Burgban csak külön meghívóval lehetett jelen az udvari ebédeken, addig Budán, Gödöllőn, Ischlben egyszerűen mindenkorra hivatalos volt, s itt még azt sem nézték, hogy jobb vagy bal kézzel eszik-e. Pedig ceremóniásabb diplomáciai ebédek is adtak néha a budai várban; de azért ugyanaz a nyílt magyaros vendéglátás és egyszerűség uralkodott ezeken is; így az 1888. évfolyamán, a mikor Simor János és Samassa József egri érsek, s több előkelő világi és katonai méltóságon kívül a monarchia új hívei is jelen voltak Boszniából, nevezetesen Hilmi, a reis-ulema, Nezir effendi a szerajevói és Nuredin effendi, a roglizai kádi; Mohamed választottjai komolyan ültek a fényes asztalnál s aggodalmasan figyelték szomszédaik mozdulatait s csak azután fogtak a jó példa követéséhez.

Mindezeknek a meleg, ragyogó ünnepélyeknek lelke, fénylő napja volt Magyarországnak egy szabad és lovasias nép egész rajongásával övezett uralkodónője. Nemcsak lekötözött, fesztelen szívessége bátorította kedélyes érintkezésre a jelen voltakat, hanem gyakran ő maga volt indítója és tervezője is a kirándulások és időtöltések egész sorozatának, melyek az udvari élet mereréjébe igen sokszor vegyítették a polgári, szerény örömek egy-egy üde csöppjét. Magyarországon időzése alatt a felséges királyné legkellemebb időtöltései közé tartozott egy-egy

kirándulás a szabadba. Így 1882-ben a visegrádi romok meglátogatása fölkelte a felséges asszony kedvét a budai hegyek közt teendő kirándulásokra is. Október 8-án reggeli tíz órakor fényes társaság, közöttük a királynén kívül Valéria főhercegné, Lajos bajor herceg neje, Wallersee báróné, az udvarhölgyek, Majláth Sarolta, a volt országbíró leánya, Nopcsa báró, Germingen báró ezredes, Auchenthaler udvari másod-orvos, stb. indultak Gödöllőről Budapestig vaspályán s innen udvari fogaton a hegyre vezető fogaskerekű, majd gyalog az Eötvös-villáig. A Normafáig együtt maradt a társaság; ott a királyné gyengéden fölmentette kiséretét a további

Többek közt az is megtörtént, hogy a gödöllői parkban sétálva, a királykisasszony nevelője találkozott a királynéval, ki megdöbben kérdezte: «Hol van Valéria?» — «Felső — válaszolt Rónay, — hegyen-völgyön jár hölgyeivel, én már nem bírok lépést tartani az erőtelen fiatalossággal». A királyné ilyenkor mosolygott s kegyesen mondta: «Jól teszi, kímélje magát. Valéria már nem gyermek, s ott vannak hölgyei».

Hasonló figyelmességgel cselekedett a királyné minden alkalommal, valahányszor szívóságról alkalmá volt nyilvánosan tanúságot telen. E tekintetben nem azon állás kivételése volt rá nézve irányadó, melyet valaki betöltött, hanem különbség nélkül tiszta nőisége, anyai kegyessége nyilatkozott mindenki előtt.

A harasztimagaslatozon rendezett versenyvadászatokon például Ő felsége a királyné rendszeresen mindenütt első volt, csak az utolsó akadályról szokott volt elmaradni, nehogy az általa kitért jutalom a nagylelkű adományozónak essék. Andrássy Gyula grófot pedig utóbbi időben mindig távol tartotta a részvételtől, mióta saját szavai szerint «már többször kijutott a lovának».

De a mi legszebben jellemzi azt a véghetetlen nyájasságot, melylyel az ünnepeket magyar királyné el tudta ragadni környezetét, ez az a látogatás, melylyel egész barátságos és leereszkedő módon egy szerény polgárnőhöz illő bizalmassággal tisztelte meg lányá egykori nevelője házáat, oly részlet, melyről ma sem tud még a nagy közönség, mert a lehető legbizalmasabb, mondhatni, családias formában történt.

1886 évi április 14-én ugyanis Rónay már pozsonyi magányában ezeket a sorokat kapta br. Nopcsa főudvarmestertől:

«Nagyméltóságú püspök, tisztelt barátom! Bizalmasan sietek Exzellenziádnak egy örömdarabot küldeni, melyet a szűkebb körökben csak titkon elintézni. Ő felsége a császárné és királyné e várost (Baden Babenből kelt a levél) 25-én este fogja elhagyni, 26-án Münchenben a mamája és leányával tölteni, 26-án este Münchenből távozik és 27-én reggel, Bécsbe megérkezve, egyenesen Budára utazni, utban esvén, Pozsonyhoz körülbelül 8 után fogunk érni. Ő felsége és a Főhercegnő kísérete Kornis grófnétől és általam. Nagyméltóságodat fogják meglátogatni azonnal a pozsonyi érkezés után; e szerint 8 1/2 órakor lennénk Exzellenziád lakásán reggel. Ő felsége kéri, lenne szives neki, a Főhercegnének, Kornis grófnének és nekem reggelit adni. Exzellenziád maradjon otthon és várja Ő Felsőjét a háznál, fivére pedig* lenne szives két bérkocsit biztos lovakkal fel fogadni és szokkal a vasuti indóháznál minket elvárni; természetesen

* Domokos, akkor lovasított honvédszázados.

Weinwurm Antal pillanatnyi fényképe.

AZ EZREDEVI ÜNNEPÉLYEK. — A HÁLAADÓ ISTENI TISZTELET A MÁTYÁS-TEPLOMBAN MÁJUS 9-ÁN.

fáradtságtól. «Mi — mondá — nagyobb s tán terhesebb gyaloglásra készülünk, azért tanácsosabb lesz, ha önök szép csendesen visszatérnek a Laszlovszky-kertig. Ott vannak fogataink s találkozni fogunk ismét.» Ezzel fölfelé vezette leányát és csak másfél órai séta után csatlakoztak újra a hátra hagyott társasághoz, kikkel a budavári királyi palotába tértek vissza, hol a Dunára nyíló egyik erkélyen dusan terített asztal várta a fáradt vándorokat. A Duna hullámain ezer alakban pezsgett az élet, s a fejedelmi társaság nem győzte csodálni a Pest felől kitaruló gyönyörű képet.

Ez a finom gyöngédsége királynénknak nem egyetlen tanúja jó és igazán királyi lelkének.

annak úgy kell történni, hogy az illető bérkocsisok ne is gyanítsák, hogy ki számára lettek fogadva, azért fivére is nehogy csákokal várjon rá, hanem csak úgy, a mint rendszeren szokott járni. Boldognak érzem magam, hogy ily örvendetes hírt adhaték. Magamat további becses baráti hajlamára ajánlván, maradok Exzellenziád tisztelő híve

Április 13. 1886.

Villa Messmer, Baden-Baden.

Nopcsa.

Ápril 21-én újabb levelet kapott Rónay, melyben a főudvarmester tudatta, hogy Münchenben Gizella főhercegné is csatlakozni fog s háza vendége lesz. Végre már 25-én jött a sürgöny; «Erkezés huszonhetedikén reggel nyolcz órakor. Nopcsa».

A mondott napon az udvari vonat Pozsonyba pontosan megérkezett, tisztelgő küldöttség, kiváncsi tömeg nem volt. De azért ő felségét felismerte mindenki.

A fejedelmi társaság helyet foglalt a készen álló fogatokon s Rónay öcsese vezetése mellett

sége mindenkit lebilincsel s a távozás ideje elérkezvén, Mária Valéria ezüst domborművű arczképét nyújtotta át e nap emlékéül a püspöknek.

Ilyen képe él a magyar nemzet szívében felséges királynéjának, Magyarország igazi nagyasszonyának. Nem esoda, ha ez a legendai népszerűség a mostani országos nagy ünnepek alatt is oly fényes jeleivel találkozott az általános szeretetnek és tisztelő hódolatnak. —7.

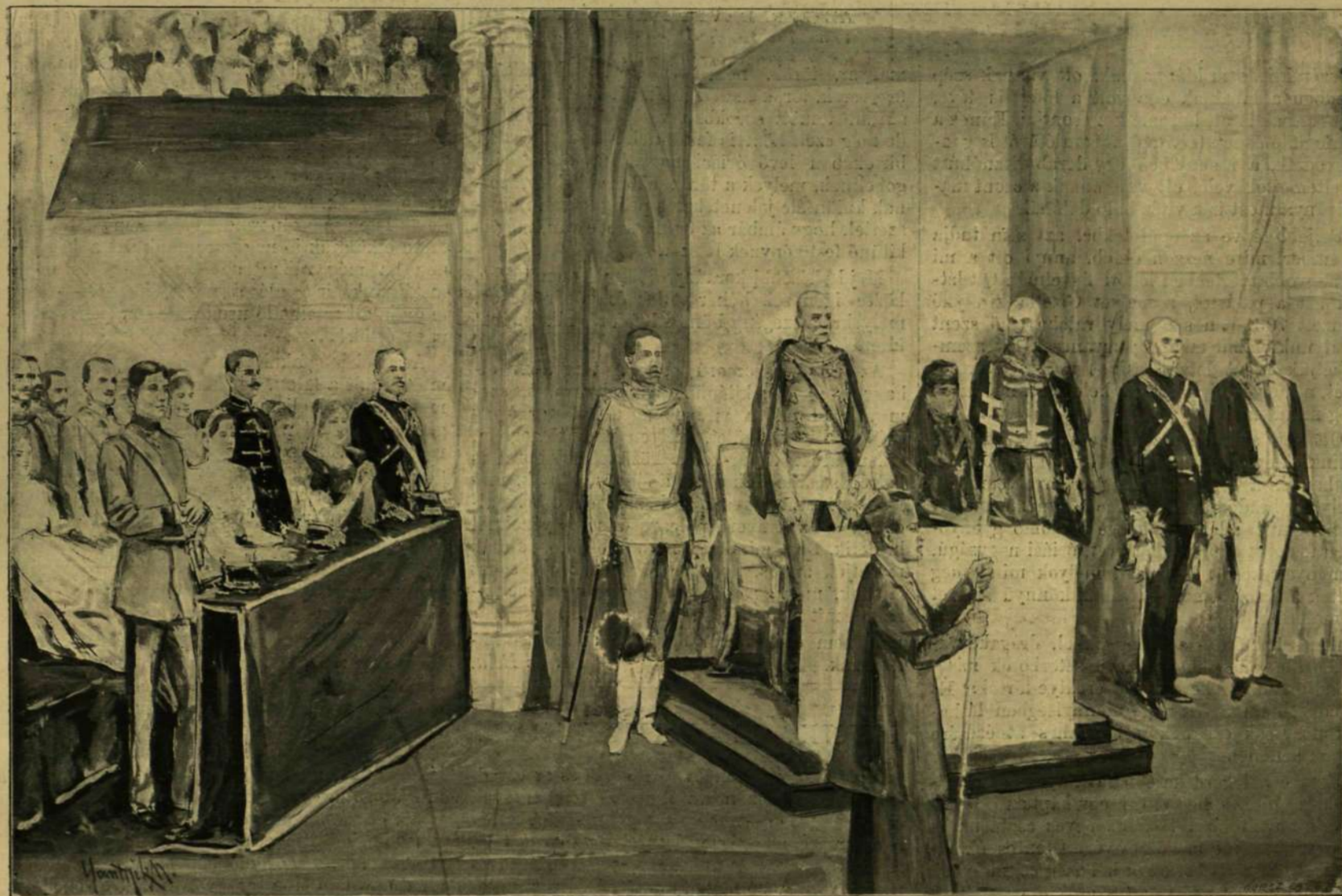
AZ EZREDEVI KIÁLLÍTÁSBÓL.

(Általános kép. A történelmi csoport külső tekintete. A honfoglalók csontváza. Árpád-kori ereklyék. Emlékek a Hunyadiak korából. Tárgyak a későbbi korokból.)

A fővárosi ember, a kinek szeme előtt tömegesen épülnek hihetetlen gyorsasággal fényes, óriási paloták, földfeletti, földalatti bámulatos művek, a ki a muzeumok, tárlatok rengeteg kincseit, az ipar, művészet roppant választékú

lép, — hol középkori ruházatu örök fogadnak — s tovább lépdel a pompás tavon áthúzódó széles hídon, mindjárt, a sok szép közt is, magára vonja figyelmét az igazán remek történelmi csoport, melynek román, gót és renaissance épületei, tornyai, várfalai büszkén tekintenek le a környező tó vizére. Már a külseje valósággal lebilincseli az embert eme gyönyörű csoportozatnak, hát még ha belől kerülünk! Mert hiszen valamennyi tulajdonképen múzeum, múzeuma ezredéves történetünknek, tárgyai összehordva nemcsak a hazából mindenünnen, hanem a külföldről is, a szultán kincstárából épen úgy, mint a német császár gyűjteményeiből.

A mint egy középkori barátságos széles folyosóján lépdelünk, egyszerre csak két, füveggel leborított tárgy ragadja meg figyelmünket. Két honfoglaláskori előkelő magyar vitéz földi maradványai fekszenek ott, azon módon és azon helyzetben, a hogy pogány szokás szerint, az új haza földjébe eltemették őket. Az egyiket Törtelem-nél találták. Ez középterműtű, inkább alacsony vitéz volt, erős csontváza mostani szokás

Jantyk Mátyás eredeti rajza.

AZ EZREDEVI ÜNNEPÉLYEK. — A KIRÁLYI CSALÁD A MÁJUS 8-IKI HÁLAADÓ ISTENI TISZTELETEN A MÁTYÁS-TEPLOMBAN.

egyenesen a préposti lakba hajtattott, hol Rónay gyengélkedő nővére Janka hódolt a küszöbön a fejedelmi vendégeknek.

Feledhetetlen három-negyed órát töltött aztán a fényes társaság a préposti lakban. Az első emeleti ebédőben megtekintették a pozsonyi prépostok arczképeit, kik közt volt a jelenlevő Kornis grófó egy rokona, Berthold Ferencz gróf is. Majd végig nézték a gazdag könyvtárt, az ódon bútortatú dolgozó szobát Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany és Deák mellszobrával. Majd a házi kápolnába vezette le Rónay ő felségét és kíséretét, hol a királyné s felséges gyermekei az oltárhoz léptek s keresztet vetve buzgó fohászszal meghajoltak a kereszt előtt.

Egyszerű reggeli fejezte be a látogatást. Az asztalnál a királyné felszólítására Rónay Mária Valéria szomszédja volt, öcsese Domokos pedig Gizella főhercegnő mellett ült. Fesztelen és élénk társalgás folyt. A királyné kegyes-

alkotásait naponként láthatja, — szinte azt hiszi, hogy őt már nem is volna képes semmi sem meglepni, vagy épen csodálkozásra indítani. De a mint most a kiállítás területén megjelenik, azonnal a meglepetés, bámulat érzése fogja el; a mi itt élébe kerül, az csakugyan nagyszerű, megragadó.

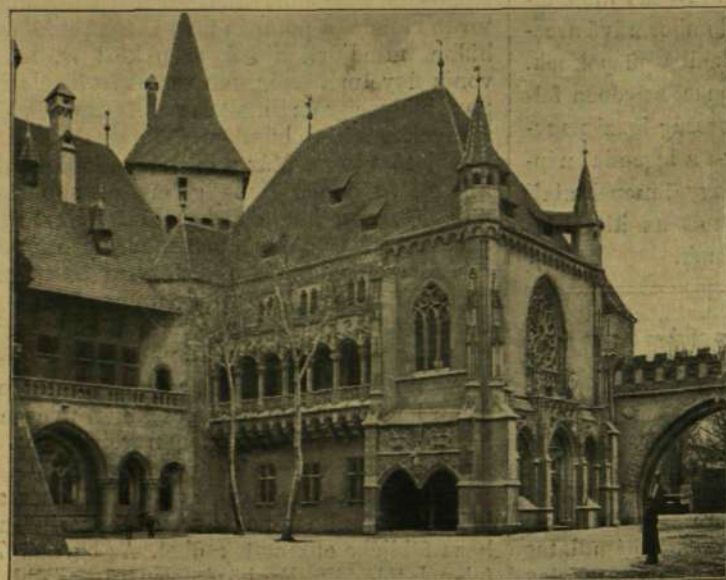
Mintha tündérek varázsoltak volna elő egy fényes, ragyogó, csillogó várost, melynek pompás palotái, épületei teleteltek a legváltozatosabb kincsek óriási tömegével; a mi nevezetesen a lefolyt századokból fenmaradt, a mit a tudomány, művészet, ipar teremtett, mind itt látható ezen az 520,000 méternyi területen s annak 230 épületében. Óriási tükör ez, mely csoda módon tárja elénk államunk, nemzetünk ezredéves múltját és jelenét.

Hiu dolog volna megkísérteni, hogy a kiállításról egy rövid cikkben még csak homályos képet adhatnánk is, hiszen kötetek volnaának csupán a szembetűnőbb tárgyak felsorolására szükségesek. Nem is fogunk hát ebbe, csupán egy pár apróbb részecskéjéről beszélünk most a nagy, csodálatos egésznek.

A mint az ember az igen szép főkapun be-

szerint hanyatt fekszik, de a koponyája már jobb arcra van fordítva; jobb oldalánál fekszik lánssája, a baloldalán pedig rövid tőre, lábai közt a két kengyel és zablá, míg mellkasa csontjai közt igen sok, kisebb-nagyobb aranyozott pitykeféle látszik, melyek hajdan ruházata díszét képezhették. A legnevezetesebb azonban a láb fejeinél látható lókoponya és lólabázarak, szepeden egymás mellé rakva. Ez az áldozati ló maradványa, a többi részt, úgy látszik, elköltötték a tor alkalmával a szomorú felek.

A másik csontváz *Keckeméten* került napvilágra, Kada Elek ásatta ki. Ez hatalmas, magas termetű vitéz volt, szintén hanyatt fekszik, de koponyája jobbra van fordulva, mint a társáé. Jobb vállánál egy pár rozsdás nyílhegy látszik, övén parányi tőr, baloldalán pedig gyengén görbe kard, meglehetősen ép állapotban. A kard könnyű volt, könnyebb és rövidebb, mint a mai gyalogsági tiszti kard. A derék táján ott van még a vitéz tüzérszáma is: egy sajátos alakú acél, a hozzá rozsdásodott kovadarabbal együtt. Gyűrűt is viselt a vitéz, mely most is ott látható jobb keze egyik ujján; ezüst a gyűrű, kék kő van benne. Az áldozati lókoponya és

CSÜCSIVES-KORI UDVAR A TÖRTÉNELMI KIÁLLÍTÁSON.

A HORVÁT MEZŐGAZDASÁGI CSARNOK.

AZ EZREDÉVI KIÁLLÍTÁSBÓL.

lábszárak itt sem hiányzanak, ott vannak szép rendben a lábainál, oda volt a lőfej is téve, mert annak is ott látszanak a csontjai. Ennek a honfoglaló ősnak túlvilági útravalójáról is gondoskodtak, a mennyiben egy darab disznóhúst is eltemettek vele, ott van annak a csont maradványa most is a vitez baloldalánál.

Beljebb lépve az épületekbe, azt sem tudja az ember, mire nézzen előbb, annyi ott a mi legnagyobb mértékben lekötő figyelmét. Ott látjuk azt a palástot, a melyet Gizella királyné himzett 1031-ben s a mely valaha első szent királyunk vállait takarta; ugyancsak ott szemlélhetjük Szent István csinos munkájú erszényét, a melyet egy osztrák kolostorban őriztek meg mind ez ideig.

Ott van aztán egész serege Árpád-házi királyaink okleveleinek, közte a híres aranybullák. Láthatjuk a legrégebb magyar nyelvemléket, mely így kezdődik: «Latiatic feylem zumtuchel mic vogmuc»; láthatunk egész csomó gyönyörűen festett templomi könyvet, óriási nagyságú, keményen kötött bibliákat, melyek mind meg voltak lánczolva, nehogy valaki könnyű szerrel elemelhesse.

Kincseket érnek a gyöngyökkel, drágakövekkel borított püspöki süvegek, pásztorbotok misedomó ruhák, kereszték, ereklye-tartók. És mindezek hihetetlen nagy mennyiségben láthatók itt. Csak ezeknek a figyelmes átnézésére napok kellenének.

Egyike a legérdekesebb látványoknak a középkori «hiteles hely», t. i. egy káptalan levéltára, a hova többek közt az egyes családok is le szokták rakni megörzést végett fontos okmányait. Egy kis boltosított helyiség ez, melyben vasrudak húzódnak végig s ezekre vannak az okmányosomók zsákooskákban felaggatva, a mi igen okos gondolat volt a derék atyáktól, mert így sem a penész meg nem lephette a becses iratokat, sem pedig az egér hozzájuk nem férhetett.

Látunk még ebben a helyiségben egy 25 öles hosszúságú, vagy 2 láb szélességű papír szalagot, a mi nem egyéb, mint egy tanúhallgatási jegyzőkönyv 1555-ből, valami büntett tárgyában. Ez fényesen bizonyítja, hogy nemcsak most írnak sokat, hanem hajdan is olykor-olykor ugyancsak neki melegek, ha ráérték. Ennek a hatalmas jegyzőkönyvnek a szomszédságában ott van egy ódon asztalka, melyen két óriási nagyságú kalamárist szemlélhetünk. Olyan nagyok ezek, mint egy-egy jókora emberi fő kalapostúl; s bizonyára fért beléjük annyi tinta, hogy ilyen hosszú jegyzőkönyveket meg lehetett vele írni.

A Hunyadiak korából is témérdek a látnivaló, a hova becsü oklevele: Mátyás király ruhái, fegyverei és rendkívül értékes kalvariája, vitézeinek fölszerelése, fegyverei, a melyekkel egykor annyi diadalra segítettek a nagy királyt. Könyvtárából is igen sok szép munka van itt, némelyik oly gyönyörű, egyetlen irással, hogy nyomtatásnak vélné az ember.

A mohácsi vész utáni korszakból még nagyobb a nevezetesebb nevezetesebb emlékek száma,

magyar, török, német és egyéb. Csodálatos fegyverek, török hadi sátrak, lófarkok, lobogók sűrűn, tömött sorokban váltogatják egymást, de még ezek közt is feltűnnek a királyi család gobelinek, melyek a török háborúból ábrázolnak különféle jeleneteket s pedig olyan művészettel, hogy ámbár az egész szöve van, még is kitűnő festménynek látszik.

Majd a későbbi kor tárgyai tűnnek szemünkbe, közte igen sok hóhér-pallos és hóhér-szék, melyekre a szegény bűnöst lefejezés alkalmával ültették.

Az utóbbi szomorú emlékü tárgyakat elhagyva, megint kilépünk az udvarra, s szemünkbe tűnik a virágos ágyakkal tarkázott szép kiállítási terület, melyen nagy tömegben, vidám arccal jár-kelek a közönség, jobbról is balról is csillognak elénk a fényes paloták, melyek a letűnt véres korral szemben, a béke áldásait s az emberi polgárosultság győzelmét hirdetik. De a minden irányból feltűnő paloták mutatják azt is, hogy ámbár eddig oly sokat láttunk, még az csak kis, nagyon kis része annak, a mit még meg kellene nézünk.

Hanem ezeket már egy más alkalomra halaszszuk. *Szívós Béla.*

MUNKÁCSY MIHÁLYRÓL.

Most, hogy Munkácsy befejezte és az ezredévi ünnepre biza hozta legújabb remekművét, az «Ece Homo»-t, mely a Krisztus-trilogia befejező része, az egész világsajtó foglalkozik vele, méltatva ragyogó művészetét és a képzőművészetre vonatkozó nagy fontosságát. De a tudományos kritika mellett joggal érdeklődik a közönség is a nagy művészes mesébe illő pályafutása, csodálatosan változatos multja és fényes jelene iránt. A festőnek, a mesternek méltatását s lapok más hasábjain találja az olvasó; mi e helyen Munkácsyt, mint áldott szívű, pompás humorú és nagyvilági embert mutatjuk be.

Munkácsy — mint ő maga szokta mondani — «a régi jó időkben» (vagyis még asztalos-inas korában) sok időt töltött Beodrán, egy dél-magyarországi kis városban. Bizony akkor még nem ment olyan jól a dolga, mint később, Párisban. Hiába rajzolt, festett éjjel-nappal, környezete nem igen akarta benne meglátni a későbbi világhódító művészt. Sanyarú sorsában egy ottani derék mészáros házaspár volt egyedüli pártfogója; néha-néha ezek tartották jól ünnepi húseledellel az élénk, szorgalmas fiút.

Mikor Beodráról elkerült, halálból lerajzolta a becsületes mészáros és feleségét egy-egy nagy kartonlapra, a mit azok úgy a hogy felragasztották a falra, ékességűl a szobának. Azóta sok idő elmúlt; az inasgyerek mesterré (de nem asztalos-mesterré) lett, a mészáros ellenben elhagyta a szerencsét, — tönkre ment. Egyszer aztán hallotta, sőt újságban is olvasta, hogy milyen nagy emberré lett az ő pártfogója. El-

határozta tehát, hogy nagy szorultságában hozzá fordul. Csakhogy Páris nagyon messze van; oda talán nem is megy posta... Így türelmesen megvárta, míg a mester most haza jött. Ekkor aztán rögtön irt hozzá egy alázatos levelet:

— Sok jó rostélyost megevett egyszer, nagy uram, nálunk, most nekem is elkelve, ha volna, de az Isten másképp rendelte. Hanem gondoltuk, talán elküldjük jó nagy uramnak azt a két képet, ha még ráismerne a rajzaira, és meginstálnánk, írja alá a nevét, akkor — úgy mondja a tisztelendő urunk, — sok pénzt kapnánk értök!...

A rajzok megfakultak kissé és a papirusok igen megsárgult a falon, de azért a mester egyszerre megismerte és elismerte mind a kettőt a magáénak. Meghatva nézegette egy darabig a fakó régiségeket, aztán olyan gyönyörűséggel jegyezte alá a nevét, mintha a párisi nagy érmet nyerték volna meg. Szóba hoztuk előtte, hogy nyilvános árverésen kellene a képeket a jó emberek javára eladni, mire a mester így felelt:

— Jó, nem bánom! De, ha nem elég drágán kelnek el, megveszem én magam!...

Tudjuk, milyen nagy tisztelője Munkácsy a hölgyeknek. Számtalan adoma forog arról közszájon. A legérdekesebbek egyike az, a mely ezelőtt két évvel történt Békés-Csabán, mikor a mester legutóljára itthon járt.

Békés-Csabához gyermekkorának legszebb emlékei kötik Munkácsyt. Elhatározta tehát, hogy meglátogatja gyermekreményei és bánatai tanúját. A pályaudvaron az egész megye és város előkelősége várta; maga a főispán tolmácsolta a lakosság örömeit e kiváló megisteltetés alkalmával. A mester gyönyörködve legeltette szeméit a díszes hölgykoszorún s alig várta, hogy vége legyen a szónoklatnak.

Ugyan ki az a gyönyörű, fekete szemű asszony ott a váróterem ajtajában? — e kérdéssel fordult hirtelen a főispánhoz s újjával arra mutatott, a hol K—y—né, egy tekintélyes ügyvéd felesége, a város egyik szépsége nézte a fogadtatást.

A főispán sietett bemutatni a szép asszonyt, kinek a mester többször kezét csókolt, s hosszasan csevegett vele. Delután ellátogatott a kaszinóba, hol természetesen bemutatott neki a város kiválóbb embereit. Azok közt volt a szép asszony férje is, ki vel Munkácsy szintén kezét fogott. A mint a férj hazament, egyenesen feleségéhez sietett s büszkén nyújtotta oda neki a kezét:

— Csókold meg ezt a kezét, Munkácsy szorította meg!

Az asszony kegyelettel emelte ajkához férje kezét, mire az viszonozni akarta a trefásan adott csókot s kezét az asszonyt így vágott vissza: — Hóhó! Ezt a kezét te nem fogod megcsókolni, mert ezt Munkácsy csókolta meg!...

Fényesen tanúskodik a mester áldott jó szívről egy vadászkalandja. Egyszer vadászaton volt a boldogult Andrássy Gyula grófnál, a ki

R. Hirsch Nelli rajza.

A KIÁLLÍTÁS IGAZGATÓSÁGA ÁLTAL A KÜLFÖLDI HIRLAPOKHOZ INTÉZETT MEGHÍVÁS RAJZA.

egyre erősítette neki, hogy ez a kitűnő sport hasznára lesz egészségének.

— De nekem soha életemben nem volt vadász-fegyver a kezemben! — védekezett Munkácsy.

— Az se baj! válaszolt Andrássy. A geniének kötelessége mindent tudni! — És vitte magával.

Megkezdődött a hajítás. Munkácsy egy fa mellett állott, háta mögött az inas tartotta készen a második lövése töltött puskát. Egyszerre csak vágatva rohannak elő a felhajított nyulak s a mester kénytelen, kelletlen rájuk süttötte a fegyverét. Őt lövést tett mindössze és csudálatos módon mind az öt lövése talált, a mit mindig a körülötte állók jelentettek neki nagy diadallal.

A mesterben megfagyott a vér, mikor meghallotta micsoda vérengzést vitt véghez és bűnbánóan fohászzkodott környezetét előtt:

— Istenem, Istenem! Csak már több nyúl ne jöjjön!...

Bizony nem is vadásznak született Munkácsy. Művészlélek ő tetőtől talpig.

A multkor egy este azt kívánta, hogy olvassuk fel neki a bibliából azt a jelenetet, mely az «Ece Homo»-ra vonatkozik. Egészen átlapozta a János evangéliomát, de ő még többet akart hallani a bibliából. Az az ő legkedvesebb olvasmányja.

— Hejh! de sok szép képet lehetne még ebből festeni! — mondta elgondolkozva, mikor az olvasást abbahagyott.

Aztán más tárgyról kezdtünk beszélgetni. Vagy egy óráig csevegett mindenféle napi kérdésről, végre visszavonult hálóterembe.

Körülbelül egy negyedóra múlva egyszerre csak megjelenik a mester a szalomban, sebtében magára kapott hálókötésben, úgy, a hogy felkelt az ágyból s mintegy magának így szolt: — Érdekesek, szépek a történelmi képek is; de most már a bibliának csendes, intím jeleneteit kellene lefesteni egyszer!...

Bámulva néztünk össze. Még aludni sem hagyja az alkotás vágyának láza; mikor pihennie kellene, akkor is felveri az a gondolat, hogy neki még teremtenie kell sokat, nagyon sokat...

Csak elég erőt adjon neki az Ég eszméi megvalósításához!

Rózsa Miklós.

AZ EZREDÉVI ÜNNEPÉLYEK.

Meghívó levél a külföldi hírlapokhoz. Az ezredévi orsz. kiállításnak igazgatósága egy magyar, angol és német nyelven irt meghívó levelet intézett a nevezetesebb külföldi hírlapokhoz, meleg hangon kérvén azokat a magyar kir. miniszterelnök és a magyar kir. kereskedelemügyi miniszter nevében is a kiállítás és az azzal kapcsolatos ünnepélyek meglátogatására. A meghívó levél díszes kiállítású. Különösen ékesíti egy jelképes homlokrajz, mely R. Hirsch Nelli asszony szép alkotása. A művészi szerkesztési kép közepén Magyarország nemzője áll díszmagyar öltözetben; baljával Budapest képére rámutat, jobbával a hir szárnyas nemzőjét fogja kézen s hívja az ünneplő főváros megtekintésére.

Kétszáz kiállítási csarnok. A kiállítás igazgatósága színes nyomású térképet adott ki, melyen az összes kiállítási épületek színes területekkel és számmal vannak jelezve. Ebből kitűnik, hogy a városligeti területen összesen kétszázöt kiállítási csarnok van. Ebbe nincsenek beszámítva az apró elárúsító pavilonok és sátrak. A városligeti területen kívül esik az állatkiallítások területe, a hol szintén van vagy 20 csarnok és épület.

Stefánia özvegy trónörökösé a Fehér kereszt együtben. Az özvegy trónörösé május 4-ikén délelőtt meglátogatta a védnöksége alatt álló «Fehér kereszt együt» leneczházat a terézvárosi mozsár-utczában. Nagy közönség várta a főhercegnő megérkezését. Az intézetet földiszíttették, a kapualját is délszaki növényekkel és szőnyegekkel látták el. A nagy tiszta udvaron vagy 300 gyermek játszott dajkák felügyelete alatt.

Első volt az érkezők között Jókai Mór, a kinek egyszerű fekete díszmagyarja körül csakhamar egész udvar támadt. A fenséges vendég fogadására a következő hölgyek gyűltek össze: Özv. gróf Károlyi Alajosné, Dániel Ernőné, Hegedűs Sándorné, gr. Hugonnay Béláné és gr. Karácsonyi Kamillóné. Pontban 11 órakor érkezett meg Stefánia özvegy trónörökösé nyitott udvari hintón Gudenus báró főudvarmester és Széchenyi grófné udvarhölgy kíséretében. A közönség lelkesült éljenekkel fogadta a fenséges asszonyt, a ki szíves mosolylyal fogadta az ovációkat. A mint a fenséges asszony a kapun belépett, Teleki Géza gr. elnök a fenséges asszonyt néhány szóval üdvözölte. «Örömmel jöttem, s köszönöm ezeket a szép barátságos szava-

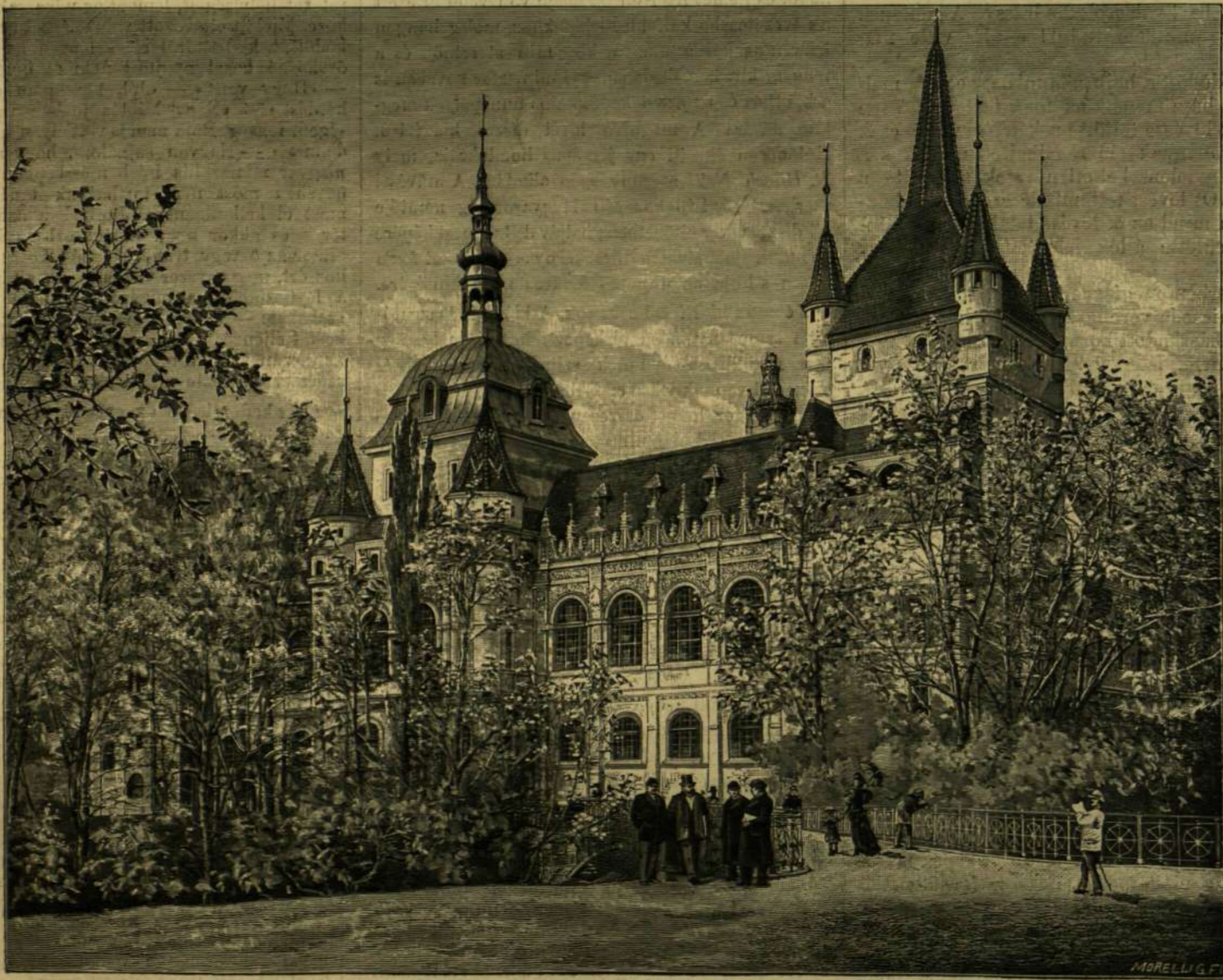
kat», válaszolt Stefánia főhercegnő, kezét szorítva gróf Telekivel. Tabódy József cs. és kir. kamarás gyönyörű eszterót nyújtott át az özv. trónörökösének, ki a jelenlevő hölgyekkel kezét fogott s valamennyivel váltott néhány szíves szót, s aztán megnézte az intézet helyiségeit, lement az udvarra a gyermekek közé. Mielőtt eltávozott volna, Jókai után kérdés-közdött, a ki hátulról előre lépve, az özvegy trónörökösé kezét nyújtott neki és így szolt hozzá: — «Hogy van?» — «Jól, köszönöm a kegyelmes kérdést.» — «Nagy Miklós jobban van már?» — «Igen, fenség. Baja nem is volt olyan nagyon veszedelmes.» — Nagyon sajnálom, hogy az «Osztrák-magyar monarchia irásban és képen» vállalatnak ügyében most nem tarthatunk tanácskozást, de most el kell utaznom. Juniában azonban visszatérek és akkor majd tanácskozhatunk az ügyben. Mikor az özvegy trónörökösé távozásakor a kapuhoz ért, még egyszer visszafordult a társaság felé és a legtisztább magyarsággal mondta a következő szavakat: — «Isten áldja meg ez intézetet!» Lelkesült éljenek voltak a szavakra a válasz. A közönség az utczán szintén tanúja volt a jelenetnek és lelkesedéssel éljenek meg a távozó fenséges asszonyt.

Az akadémia és az ezredévi ünnep. A tud. Akadémia már régebben elhatározta, hogy a magyar honfoglalásra vonatkozó összes kútfőket az ezredévi alkalmából összegyűjtve, külön kiadványban közre fogja bocsátani s e célra 8000 forintot szavazott meg. E kiadvány főleg azért, mert Böles Leó «taktikája» kéziratának egybevetése sok utaztatást tett szükségessé, még nem jelenhetett ugyan meg, de az év folyamán vagy a jövő év elején Pauler Gyula és Szilágyi Sándor szerkesztésében közre fog bocsátatni.

Az akadémia elhatározta továbbá, hogy eddigi összes kiadványait kiállítja, azokról a fűtőkárli hivatal 1831-től 1895-ig egy teljes címjegyzéket készített; több ezer példányban kinyomatta s az érdeklődők között ki fogja osztani. Azonkívül szabadon álló asztalon közszemlére teszi nevezetesebb díszkiadásait, a magyar sz. koronára vonatkozó díszmunkát, Anonymus nyelvemlékeink hasonmás kiadásait stb. A könyvtár helyiségeiben külön kiállítást is rendez az Akadémia helyiségeiben az időben bizonyára nagy számmal meglátogató vidékiek és külföldiek számára. Közszemlére állítja a könyvtár birtokában levő Korvinákat, régi nyelvemlékeket, okiratokat, ósnyomtatványokat. Az előkészületeket Heller Ágost főkönyvtárnok már megindította, s mihelyt a könyvtári szűnet megkezdődik, e külön kiállítás nyomban meg fog nyitni.

RENAISSANCE UDVAR A TÖRTÉNELMI KIÁLLÍTÁSON.

A RENAISSANCE-KORI ÉPÜLETEK A TÖRTÉNELMI KIÁLLÍTÁSON.

AZ EZREDEVI KIÁLLÍTÁSBÓL. — Morelli Gusztáv tanár metszete.

AZ 1896. ÉVI EZREDEVI ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS HELYSZINRAJZA.

- 141 Berger A. vasutegyháza
- 142 Lány-Zsivulgyi közművelődési paviilonja
- 143 Arad-széki egyesült asszonyegyesület paviilonja
- 144 Terényi Horváth múzeum paviilonja
- 146 Salgótarjáni kézműipara r.-l. paviilonja
- 152 Buchwald Sándor vasutegyháza paviilonja
- 153 Thonet test. kiáll. paviilonja
- 154 Mátér és Öfrer vasutegyháza építkezési vállalat társulat paviilonja
- 155 Angol bibliai társulat paviilonja
- 157 Pápaii nőtársulat paviilonja
- 159 Bodnari áll. villamoságyú paviilonja r.-l.
- 161 Willhald L. pessegpaviilonja
- 169 Hölle pessegpaviilonja
- 171 Edison-féle kinetokop-paviilonja
- 172 Látka pessegpaviilonja
- 174 Virágház paviilonja
- 175 Széchenyi paviilonja
- 177 Hubert J. E. pessegpaviilonja
- 184 Tolpaj Tiszt. paviilonja
- 187 Bohárak paviilonja
- 191 Pozsonyi emléktárgyak kiáll. paviilonja
- 192 Singshoff A. halászkereskedés paviilonja
- 193 Jeykezelesi asszonyegyesület paviilonja
- 194 Fiumei-részlet r.-l. paviilonja
- 196 Sonneck-féle búfai paviilonja
- 199 Károni orlézak paviilonja
- 200 Anyakönyv paviilonja
- 201 Milló filter paviilonja

- 102 Orenstein és Koppel kiállítás paviilonja
- 103 Pécs testvérek egyesülete kiállítás paviilonja r.-l.
- 107 Szegvár kiáll. paviilonja
- 108 Telen Hirmondó paviilonja
- 109 Tengeri Aquarium
- 111 Magyar portolom-ipar r.-l. paviilonja
- 112 Apoldó kiállítás paviilonja
- 113 Budapesti ásványvízgyár r.-l. paviilonja
- 114 Bihar-Szilágyi olajpár r.-l. paviilonja
- 117 Képzési váll. áll. paviilonja
- 119 Ladány Schenk Adolf portolom-üzem paviilonja
- 123 Wünsch Róbert cement-paviilonja
- 124 Trattner K. halatoni estrádja paviilonja
- 127 Redlich, Spitzer, Orenstein és Wella kiállítás paviilonja
- 128 Magyar egyesület kiállítás paviilonja
- 129 Újvárosi és lemezgyár-ár-ság paviilonja
- 130 Schwab Gyula esztergályos kiáll. paviilonja
- 132 János Schaller győredény-paviilonja
- 133 Krammer Miksa emulsiós paviilonja
- 134 Karkkó Mihály estrádja paviilonja
- 135 Magyar áll. kézműipara r.-l. paviilonja
- 136 Növelő díjnyitvány r.-l. paviilonja
- 138 Hoffmann művelődési asszonyegyesület paviilonja
- 139 Bohndel-udvar paviilonja
- 140 Nedelkó E. utódi áruháza paviilonja
- 141 Milló filter paviilonja

- 39 A közösi körház pégyeme
- 40 Beregszászi körház
- 41 Kézdivásárhelyi körház
- 42 Tapolca vármegyei körház
- 43 Harghita vármegyei körház
- 44 Tömörkényi körház
- 45 Harghita vármegyei körház
- 46 Harghita vármegyei körház
- 47 Harghita vármegyei körház
- 48 Seregelyvárosi körház
- 49 Szegedi körház
- 60 Benczúr körház
- 61 Benczúr körház
- 62 Benczúr körház
- 63 Benczúr körház
- 64 Benczúr körház
- 65 Benczúr körház
- 66 Benczúr körház
- 67 Benczúr körház
- 68 Benczúr körház
- 69 Benczúr körház
- 70 Benczúr körház
- 71 Benczúr körház
- 72 Benczúr körház
- 73 Benczúr körház
- 74 Benczúr körház
- 75 Benczúr körház
- 76 Benczúr körház
- 77 Benczúr körház
- 78 Benczúr körház
- 79 Benczúr körház
- 80 Benczúr körház
- 81 Benczúr körház
- 82 Benczúr körház
- 83 Benczúr körház
- 84 Benczúr körház
- 85 Benczúr körház
- 86 Benczúr körház
- 87 Benczúr körház
- 88 Benczúr körház
- 89 Benczúr körház
- 90 Benczúr körház
- 91 Benczúr körház
- 92 Benczúr körház
- 93 Benczúr körház
- 94 Benczúr körház
- 95 Benczúr körház
- 96 Benczúr körház
- 97 Benczúr körház
- 98 Benczúr körház
- 99 Benczúr körház

- 4 A ballon építési gépház
- 5 Közös hadsereg (közvetlen)
- 6 Közös hadsereg (közvetlen)
- 7 Közös hadsereg (közvetlen)
- 8 Közös hadsereg (közvetlen)
- 9 Közös hadsereg (közvetlen)
- 10 Közös hadsereg (közvetlen)
- 11 Közös hadsereg (közvetlen)
- 12 Közös hadsereg (közvetlen)
- 13 Közös hadsereg (közvetlen)
- 14 Közös hadsereg (közvetlen)
- 15 Közös hadsereg (közvetlen)
- 16 Közös hadsereg (közvetlen)
- 17 Közös hadsereg (közvetlen)
- 18 Közös hadsereg (közvetlen)
- 19 Közös hadsereg (közvetlen)
- 20 Közös hadsereg (közvetlen)
- 21 Közös hadsereg (közvetlen)
- 22 Közös hadsereg (közvetlen)

AZ EZREDEVI ÜNNEPÉLYEK.

Idegen uralkodók üdvözlőlete. Az ezredéves ünnep alkalmából az európai uralkodók és államfők: a német császár, az olasz király, az orosz cáár, az angol királynő, a szász király, a dán király, a bajor régens-herceg, a spanyol régens-királyné, a svéd király, a hollandi régens királyné a svájci szövetség elnöke, stb. a legmelegebb hangu üdvözlőlevelet intézték a királynak.

Színházi díszelőadások. A május 2-iki ünnepélyeket a színházak díszelőadása fejezte be:

Az operaszínházban theatre paré volt, csakis meghívott előkelő közönséggel, a nagykövettekkel. A király és az uralkodó ház tagjai az operaszínházban jelentek meg, hol Erkel Ferenc *«Szent István»* operáját adták, melynek negyedik felvonásába történelmi jeleneteket ábrázoló előképeket szűttek.

A király és az udvar esti fél 8 óra után érkezett. A közepén levő nagy udvari páholyhoz még a mellette levő páholyokat is hozzá vették, s itt helyezkedett el az uralkodó család egy része, közepén a király; második része az ismert páholyban és József főherceg páholyában foglalt helyet. Az egész nézőtérben csupa egyenruha és díszmagyar s ragyogó női toillek látszottak. A második felvonás után az udvar visszavonult a színházhoz, de a harmadik felvonásra ismét megjelent, s egész végig ott maradt. A történelmi képeket nagy tetszéssel fogadta a közönség. Végül következett az apoteózis. A színpad közepén hatalmas géniusz tartotta az örök dicsőség sugarakörnyékét a király és a királyné életnagyságú szobrai fölött. A szeretet, a hit és remény személyesítői álltak körül a két szobrot, a melynek talapzatánál a magyar nemzet minden egyes rétegének egy-egy képviselője, vagyis az egész magyar nép állt, mindegyike az operaház egy-egy magánéneke által személyesítve. Egyszerre előlöknek mind és felhangzik a himnusz: — *«Isten áldd meg a magyart!»* E szónál fölemelkedett az egész díszes, előkelő közönség üléséből, a fényes földszinti közönség háttal fordult a színpadnak, a királyi páholy felé hajol. Fölállt maga a király és a királyi család valamennyi tagja és így állva hallgatták a nemzeti himnuszot. A mint a himnusz végét ért, a közönség harsány eljénzésel hódolt a királynak, a ki szíves üdvözléssel köszöntö meg a lelkes ovációt. Azután kilépett a páholyból, a lépcsőházban *Nopca* Elek kormánybiztosnak megelégedését fejezte ki és valószínűleg meg is köszönte a szép előadást.

A nemzeti színház díszelőadására *Jókai* drámáját, a *«Szigetvári vértanú»*-kat választották, ez elébe pedig *Rákosi Jenő* *«Ezerév»* című alkalmi prólogot, fényes jelenetekkel. Az Idők szelleme fölédési a magyarok ősanját, *Emesét*, a ki vádolja az Időt, hogy az ő gyermekeinek: a magyaroknak, gyásznál és siralomnál egyebet nem juttatott. Az Idő bűvös palotát nyújt át neki, mondván, hogy idézze fel hát a nemzet tragikus alakjait, a kik idő előtt nagy véres és gyászos harcokban léptek le az élet színpadáról az örök enyészetre. Emese hívására egymás után kilépnak a homályból: *Szent Imre* herceg, *IV. Béla király*, *Hunyady László*, *Dózsa György* az izzó koronával a fején és *II. Lajos*, elmondván, rövid szép szavakban gyászos életük, küzdelmök és haláluk történetét. Most a szellem a palotát megfordítja. *Emesével* és *dicsőséges apoteózis* gyantán sugárzóban megjelennek a költők, *Nagy Lajos király* diákja, *Mátyás király* diákja, *Balassa Bálint*, *Bessenyei György* és *Vörösmarty Mihály*, jelképezvén a nemzet nagyságát, diadalait s örömetjes, vidám napjait. Végül kibontakozik a fényárból a magyar czimer, a melyet cherubok koronáznak meg, a mi *Emesét* végképen kibékíti és leborul előtte, mialatt a himnusz éneklő egy láthatatlan énekes. *Emesét* *Jászai Mari* ábrázolta.

A szinkörökben is történelmi tablók, alkalmi díszelőadások voltak az estén.

A kivilágítás és tűzijáték. Már e hó 2-án is kivilágították a főváros azon részét, mely Budáról az

operaszínházhoz vezet. Az általános kivilágítás május 3-ikán volt. Az egész város fényárban tündökölt. Egyes paloták, házak, a középületek gázzal, villamos fényvel voltak világítva. A mécsesekkel és lampionokkal való világításra is nagy előkészületeket tettek, de a heves szélben azok nagy részét meg nem lehetett gyújtani. Az utczákat óriás tömegek lepték el, kivált a Dunaparton volt nagy a tolongás, honnan a Gellérthegyen rendezett tűzijátékot nézték, a mi majd egy óra hosszat tartott. A király, a főhercegek és főhercegnők 9 óra után végig kocsiztak a városon, mert gr. *Festetics* Tasziló estélyére mentek a múzeum mögötti *Festetics*-palotába. A király 10 órakor érkezett oda s háromnegyed órát töltött az estélyen.

A műcsarnok megnyitása. Május 4-én déli 1 órakor nyílt meg az új műcsarnok, a képzőművészetek kiállítása, mely magában foglalja a magyar festészet, szobrászat jelenét, de egyszermind az elhunyt jeles művészek műveiből is igen sokat, valamint az utolsó tíz év nevezetesebb alkotásait. Körülbelül 1200 a kiállított művek száma 335 művésztl. Ezekből 700 festmény, 80 szobormű s 400 épületrajz és terv. Az impozáns kiállítás fényes tanúságot, hogy alig három évtized alatt mily gyorsan és magasra fejlődött a magyar képzőművészet. Az új műcsarnok minden helyisége tágas és felülről világított. A festmények kilenc nagy termet töltenek be.

A király a főhercegek kíséretében jelent meg. Ő felségét *Walliscs* közoktatásügyi miniszter fogadta üdvözlő beszéddel.

A király válasza ez volt: *«Örömmel jöttem a művészet ezen új hajlékának felavatásához; őszintén kívánom, hogy az a szépen fejlődő magyar képzőművészetnek újabb lendületet adjon a további felvirágzásához.»* — *Walliscs* miniszter bemutatta ő felségének *Szencsecsányi* Miklós osztály-tanácsost, dr. *Ambrozovits* Dezső titkárt, *Bihari* Sándor festőművészt, *Zala György* szobrászt, *Keleti* Gusztáv igazgatót és *Steindl* Imre műegyetemi tanárt, a kik ő felségét a kiállítás egyes részében kalauzolták. A király *Jókai*val váltott ezután néhány szót. A király szemléje alatt több művészt bemutatott. Ő felsége egyes képeket sokáig nézett s mindenikre volt megjegyzése vagy dicsőrete. Egy kisebb, vidám szobornál a király a művész után kérdészködött s erre bemutatott egy honvéd káplárt, *Teltes* Edét, ki most tölti önkéntesi szolgálatát. A műcsarnokból a király a főhercegekkel átment a *Munkácsy-pavilon*-ba, hogy megtekintse az *«Ece»* homo festményt. A művész fogadta a bejáratnál a királyt, ki élénken tudakozódott, hogy mikor tér haza. A nagyhatású festmény előtt sokáig időzött a fejedelmi társaság.

Dániel miniszter ebédje. *Dániel* Ernő kereskedelmi miniszter e hó 4-én esti 6 órakor nagy ebédet adott a Park-klubban. Meg voltak híva a közös- és osztrák miniszterek, a diplomáciai testület, az országos méltóságok, a főváros polgármesterei, a képviselők, a tábornoki kar. A háziasszony tisztjét a miniszter neje szeretetreméltón teljesíté. Az ebéd alatt csak egy áldomás volt, melyet *Dániel* miniszter mondott a királynak.

A magyar udvarnag estélye. Gr. *Apponyi* Lajosnak Andrássy-utí palotájában gyűlt össze május 4-én este az előkelő világ. A magyar udvarnag estélyét a király és az uralkodó család tagjai is kitüntették megjelenésükkel. A király fél tíz órakor érkezett, derülten beszélgetett a vendégekkel és hölgyekkel s három negyed óra múlva távozott. A főhercegek és hercegnők 11 óráig maradtak ott.

Hadi szemle a Vérmezőn. A Budapesten állomásozó helyőrség, honvédség és tüzérség, május 5-ikén kivonult a budai Vérmezőre. A ritka látvány rengeteg közönséget gyűjtött. Összesen 17,000 katonával tartott szemlét ő felsége reggel 9 órakor.

Az uralkodó család tagjai itt megjelentek. A szemle és a katonaság elvonulása 10 óra utánig tartott.

A diplomáciai kar üdvözlése a magyar királynál. Május 5-ikén délelőtt a külföldi nagykövetek és követek testületileg megjelentek a budai királyi lakban ő felsége előtt, velők *Locatelli* a pápa külön képviselője. A diplomáciai képviselők, fejedelmek, illetőleg az államfők és kormányaik nevében üdvözölték ő felségét, mint Magyarország királyát az ezredéves ünnep alkalmából. A diplomáciai kar képviselői, kiket ő felsége együttes kihallgatásán fogadott, sorban, egymás után teljesítették a feladatot; *Nigra* gróf, az olasz nagykövet, mint a diplomáciai kar doyenje, elsőnek tolmácsolta fejedelme és kormánya szerencselívánatait Magyarország királynak. A király ő felsége igen szíves szavakban köszönte meg az üdvözlést: a külképviseletek főnökeinek megjelenésében magyar királyságának ezredéves ünnepén a külhatalmasságok rokonszenvének és barátságának kifejezését látja és a jó viszony bizonyítékát, a mely köztük és a monarchia között fennáll. Az üdvözléseknek és ő felsége válaszában ép oly szíves, a mely ünnepélyes jellege volt.

Fogadó est az udvarnál. Május 5-ikén volt az első udvari ünnepély. A királyi lak termei fény pompában usztak. Az ország előkelősége gyűlt itt össze az elfogadó estélyre. Mindenfelé ragyogás, rendezek, gyémántok, ékszerek, egyenruha, díszmagyar, suhogó selyem és bársony. A képviselők is igen nagy számmal jelentek meg. A fogatok esti 7 órától szakadatlanul robogtak a város minden részéből Budavárra.

Kilencz órakor tártultak föl a nagy terem szárnyas ajtai s megjelent az udvar. A királyi karján vezette a királynét, ki most is feketébe volt öltözve, de magyar viselet szerint. Utánok párosan a főhercegek és főhercegnők. A király az urakhoz fordult, a királyné a palotahölgyekhez, s cserélt tartottak. A király sokáig társalgott, a királynénak pedig a fehér teremben gr. *Andrássy* Aladárnak, a királyné főudvarmesternője bemutatta azokat a hölgyeket, kik a királynénak bemutatva meg nem voltak. A királyi család aztán theatra vonult vissza. A theátrhoz hivatalosok voltak a nagykövetek, ezek nejei és a palotahölgyek. A királyné a bemutatások után azonnal lakosztályába távozott. A király fél tizenegyig maradt a theátrnál. A dús buffé 10 órakor nyílt meg a vendégeknek. 11 órakor a fényes társaság szétszórt.

A király a kiállításon. Május 6-ikán déli 12 órakor megjelent ő felsége a kiállításon. Paar hadsegéd kíséretében, s az előre megállapított sorrendben tíz pavillont tekintett meg. *Frigyes* főherceg, *Koburg* herceg mint kiállítók szintén megjelentek. Ő felsége *Frigyes* főherceg pavillonját nézte meg először, aztán az erdészeti pavillont, hol *Koburg* herceg vadászati kiállítása van, a vízipótlási pavillont. A bosnyák pavilonban *Kállay* Béni közös pénzügyminiszter és báró *Appel* boszniai katonai parancsnok fogadták. A selyemtenyészési, a meteorológiai, torontálmezei és több kisebb pavillon következett. A mezőgazdasági kiállítás nagy csarnokában hosszabban időzött ő felsége, s itt *Darányi* miniszter volt oldala mellett. Itt is többeket megcsófolott a király.

Ő felsége gr. *Karácsonyi Jenő* hosszabb beszélgetéssel tündette ki. *Karácsonyi gróf* a kiállításon torontálmezei uradalmait mutatta be hatalmas ol-társzerű emelvényen, szemben a mezőgazdasági csarnok főbejáratával. Különböző gazdasági termények, takarmány-minták, gyapjú minták s az uradalomban készült eszközök díszítik a gróf kiállítását. Legjobban magára vonja azonban a figyelmet az emelvény alján felhalmozott fehér zsákokcskák sora, a melyek *«Denta* utolsó postakab» teljesen fel vannak szerelve a szállításra. Ezekben a zsákokban a híres topolyai rizstelep terményei vannak, a melyekkel *Karácsonyi Jenő gróf* nagy érdemeket szerzett a magyar mezőgazdaság amaz ága körül. A topolyai rizstelepről van itt héjas, kalászos, lehányt, csiszolatlan, hántott és csiszolt különböző minőségű rizs; rizskorpa, rizsiszit, stb. A topolyai rizstelep néhány év múlva lesz száz esztendő. *Mária Terézia* adományozta *Arzi* tábornoknak, a kinek családja kihaltnálva a rizstelepen igen szerencsétlen és sanyarú állapotba jutott úgy, hogy Dél-Magyarországban az egész rizstenyésztés már jóformán névben élt csak s teljesen pangásnak indult. Ekkor vette meg *Karácsonyi Jenő* gróf a telepet, a hol akkor egy földszintes vályogépületben csiszolták és hántolták a rizset, természetesen igen primitív módon. A gróf teljesen a magyar technika vívmányainak megfelelően szerelte föl a telepet.

Hollandiából hozott gépeket, háromemeletes rizshántoló malomot állított fel úgy, hogy a topolyai rizs ma már szerencsésen versenyez a külföldi rizsbehozattal részint olcsóbbágánál fogva, részint azért, mert sokkal kellemesebb ízű minden más fajta rizsnél. A topolyai telep földje ugyanis csiga tevényű östermő talaj s nem az a kihaszánt mocsaras föld, a miben főleg Olaszország rizsét termelik. A 300 holdnál terjedelmesebb telepen a rizstenyésztést újabb haltenyészéssel kapcsolták össze, a melynek szép eredményét élénken illusztrálja gróf *Karácsonyi* kiállítása a halászi kiállításban. Ő felsége melegen érdeklődött a gróf gazdasága iránt s elismerését fejezte ki a grófnak buzgó fáradozásáért az elhanyagolt rizstermelés föllendítése körül. A király fél 5 tájban hagyta el a kiállítást.

A király a Vígsházban. Ő felsége május 6-ikán este a főváros új színházát, a Vígsházát nézte meg, *Gizella* főhercegnő társaságában. Előadták *Kozma* Andor *«Prolog»*-ját. Viharos taps hangzott, mikor a prolog e szavait szavalták:

S az ünnepen ragyog, mint a
Nap a csillagok között,
A legelső magyar ember,
A böles, a nagy, nemes király!

A *«Prolog»*-ot követte *«Az államtitkár»* francia vígjáték, melynek első felvonása után távozott ő felsége. Az igazgatóság nevében *Széli Kálmán* mondott köszönetet ő felségének a látogatásért. A király így szólt: *«Nagyon meg voltam elégedve. A színház igen szép és az előadás is jó.»* Ezután még bemutatatta magának az igazgatóság tagjait, kezét szorított az urakkal és *Gizella* főhercegnővel fogatába ült. A közönség a színház előtt csoportosan várta és éljenezte.

A királyné a kiállításon. Május 7-ikén d. e. 9 órakor a királyné egész váratlanul megjelent a kiállításon *Festetics* Mária grófnő kíséretében.

A történelmi csoporthoz ment egynesen, hol dr. *Czobor* Béla fogadta, kinek a királyné megjegyezte, hogy a király ő felsége mondta neki, hogy ez a kiállítás legszebb része. Nyájasan kérte a feleséges asszony *Czobor* Bélát, hogy legyen szíves végig kísérni a csarnokokon. Másfél órát töltött itt a királyné, hallgatva a magyarázatokat, melyek nagyon érdekelték. Az ősfoglalkozások csarnokában *Herman* Ottó vette át a kalauzálást. Megnézte Ő felsége a falut is s bement a jászkin-szolnokmezei házba. Majd a bosnyák pavilonban időzött hosszabban. A királyné látogatása alatt a közönséget a csarnoktól távol tartották. Tizenkét órakor távozott a királyné a kiállításból s ekkor még *Munkácsy «Ece homo»* képét tekintette meg az *Andrássy*-ut torkolatában. A művész, ki nem volt értesítve a királyné látogatásáról, nem volt jelen. Ő felsége 20 percig nézte *Munkácsy* festményét.

A főhercegek és diplomaták a kiállításon. Az ezredéves orsz. kiállítás nagy vonzó erejét bizonyítja az a ritka érdeklődés, melylyel a királyi család tagjai s a legelőkelőbb külföldi vendégek is viselkedtek iránta. A megnyitási ünnep magas vendégei a míg itt voltak, mindennap kísétek a kiállítás egy-egy csarnokában felhalmozott kincsek megtekintésére. A főhercegnők is mindennap meglátogatták a kiállítást.

A főhercegek elutazása. Az udvari ünnepélyek a május 6-iki nagy udvari estélyvel egyelőre véget értek. Az itt időzött főhercegek és főhercegnők május 6-ikán távoztak Budapestről, hogy későbbi alkalommal a kiállítás látogatására ismét visszatérjenek. A királyné még néhány napig itt marad, míg az, hogy a király e hó közepéig tartózkodik itt, melyik nap fog elutazni Budapestről, az még nincs megállapítva.

KIÁLLÍTÁSI TÁJÉKOZTATÓ.

Ezredéves kiállításunk oly nagy területen fekszik s annyira tömve van épületekkel, hogy napok volnának rá szükségsek, míg az ember magát kellőleg tájékozni tudná, s megtörténhetik, hogy a ki több ízben meglátogatja is a kiállítást, sok felette érdekes dolog elkerüli figyelmét, míg mások többször is szemé elébe kerülnek. Ezért helyén valónak találjuk, ha olvasóink esetleges használatára közöljük a kiállítás területének térképét s ahoz rövid tájékoztatót is adunk.

Minden kiállítási épület kívülről feltűnő számokkal van megjelölve, melyeket mellékelt térképünkön, ott, a hol az eligazodás megkönnyítésére szükségnek látszik, mi is feltüntetünk az aláírás sorai előtt.

Ezek után tegyünk egy rövid tájékoztató körutat a kiállítás területén.

AZ ERDÉSZETI KIÁLLÍTÁSBÓL: A HORVÁT ERDÉSZETI PAVILLON.

Mielőtt belépünk, az új műcsarnok görög modorban épült palotája tűnik szemünkbe aranyos oszlopaival, mely a kiállítás után is megmarad a magyar művészet állandó csarnokának.

A tulajdonképeni kiállítás területére, a mint az igen szép főkapun áthaladunk, a gyönyörű hidra érünk, mely a kimélyített, kitzitított, folyvást friss vízzel tön nyújtózik végig. A hid maga is érdekes kiállítási tárgy és állandóan meg fog a tavon maradni.

A hídól balra terül el a hadügyi kiállítás nagyszabású csoportja. A magyar kir. honvédség, a hadseregállítók a sziget indereg részén, a hadi tengerészlet és a közös hadsereg a tulsó részen foglalják el kiállításukkal a számukra fontartott területet. Itt láthatunk egy sárga színű hadi léghajót is. A sziget két partja hajóhíddal van összekötve. Ilyen nagyszabású hadügyi kiállítás eddig csak egy alkalommal volt: az 1889-iki párisi világiállításán.

A híd környékén egy kis vendéglő kívül három nagyobb épület vonja magára figyelmünket. Ezek *Budapest főváros pavilonja*, a *kereskedelem-, pénzügy- és hitelügy pavilonja* és *József főherceg pavilonja*.

Budapest székes főváros nagyszabású csarnokában a főváros szellemi és anyagi fejlődésére vonatkozó adatokat mutatja be; a táblázatokon kívül mintákat minden nevezetesebb alkotásról, mely a fővárosnak nemcsak rohamos fejlődését, hanem emberségi és művelődési intézményeit dicséri.

A kereskedelmi csoportban főképp a pénzügy- és hitelügy történeti fejlődésük szerint vannak bemutatva. Érdekes a vásár történetének bemutatása képeken, a szállítástígy fejlődése, a kereskedelmi testületek és kamarák csoportja, stb.

József főherceg díszes s az ezredévi ünnephez méltó pavillonjában föltüntet uradalmi termelésének eredményeit; mindenkint megleg ezen díszes kiállításban egy 40 éves, óriási nagyságú gyönyörű palma.

Mielőtt belépünk, az új műcsarnok görög modorban épült palotája tűnik szemünkbe aranyos oszlopaival, mely a kiállítás után is megmarad a magyar művészet állandó csarnokának.

A tulajdonképeni kiállítás területére, a mint az igen szép főkapun áthaladunk, a gyönyörű hidra érünk, mely a kimélyített, kitzitított, folyvást friss vízzel tön nyújtózik végig. A hid maga is érdekes kiállítási tárgy és állandóan meg fog a tavon maradni.

A hídól balra terül el a hadügyi kiállítás nagyszabású csoportja. A magyar kir. honvédség, a hadseregállítók a sziget indereg részén, a hadi tengerészlet és a közös hadsereg a tulsó részen foglalják el kiállításukkal a számukra fontartott területet. Itt láthatunk egy sárga színű hadi léghajót is. A sziget két partja hajóhíddal van összekötve. Ilyen nagyszabású hadügyi kiállítás eddig csak egy alkalommal volt: az 1889-iki párisi világiállításán.

A híd környékén egy kis vendéglő kívül három nagyobb épület vonja magára figyelmünket. Ezek *Budapest főváros pavilonja*, a *kereskedelem-, pénzügy- és hitelügy pavilonja* és *József főherceg pavilonja*.

A határmezsgyéjében Bosznia és Hercegovina külön kiállítása foglalja el igen nagy területen. Az őstermelés befogadására szolgálnak a következő főbb épületek: a nagy mezőgazdasági csarnok, a szelvénygyártás, a vízépítést, az erdészet, a dohánygyárak, a tejgazdaság, a kertészet, a borászat, a ménésbirtokok pavilonja és az idősleges kiállítások csarnoka. Ide tartozik még (a hid mellett elhelyezett) halászlás pavilon is több magán-pavillon, úgy mint Koburg herceg, Frigyes főherceg, gr. Batthyány, Földváry gazdasági pavillonjai, Mauthner kertészeti pavilonja, tej-elárusító- és fa-pavillonok.

A mezőgazdaság és erdészet sokféle ágazatai fel tárják mindazt a vívmányt, a mit a földművelés különböző ágai, a kertészet, a borászat, az állattenyésztés, az erdészet és vadászat terén elértünk sikerült.

A mezőgazdasági csoport és az igazgatósági épület közötti rész a *horvátoké*, mely most tízszer akkora, mint az 1885-iki kiállításon volt.

Lejebb haladva az igazgatósági épület felé, útnban találjuk a *szivattyú-telepet*, melynek az a rendelkezése, hogy a tűzvédelmi intézkedéseket a legnagyobb mértékben biztosítsa; az igazgatósági épület mellett van a *rendőrkapitány-szálló*, egy *dunai halászcserda*, az *aquarium*, a *kereskedelmi tengerészeti és a folyamhajózás helyiségei*, mely utóbbi számára az eddigi új koresolyacsarnok alkíttatott át.

Visszatérve az erdészeti csoport végállomásához, a területen egymás mellett találjuk a mezőgazdasághoz fejlődött két hatalmas iparágak pavillonjait, a *csukor-iparét* és a *malom-iparét*.

A *Ganz gyár pavilonjával* kezdődik az ipari csoportok bemutatása. Körülötte sorakoznak a *bihar-szilágiai petroleum-ipar-*, a *budapesti ásványolaj-s* a *magyar petroleum-ipar-társulat* apró pavilonjai.

A régi nagy iparszarnok megújítva és kibővíve foglalja magába a nagy ipari csoportokat, u. m. az élelmi czikkék és szesz italok, a vegyészeti, az anyag- és tégipar, a bőr-, ruházati és szövőiparok, az arany-ezüstművek és apró-áru ipar, végre a bútortipar és lakberendezések nagyarányú csoportjait. Az iparszarnokban főleg a szövőipari gépeknek működésben való bemutatása fogja a nagyközönséget érdekelni; de a többi csoportoknál is azt az elvet alkalmazták, hogy nem unalmas kirakatok, hanem eleven ipari életet kell a közönségnek mutatni. A kiállítás baloldali területén is folytatódik a hazai iparnak bemutatása.

A *közelkedési csarnok*, mely a Magyar Államvasutak kiállítását is magában foglalja, főleg a vasutak terén rendkívül érdekes és tanulságos gyűjteményt mutat be.

A *kazánház* között a 14,000 [] méter területű *gépcsernok* a hazai mezőgazdasági és ipari gépeknek kivül a kétdaltal elfutó karzaton a munkagépeket működésben mutatja be. A *magyar államvasút gépgyárának pavilonja* e hatalmas ipartelep sokoldalúságát és sikereit tünteti fel, a *papír-ipar* és a *sokszorosított iparágak* (könyv- és könyvnyomtatás, fényképezés, stb.) pavilonja számos gépet mutat be a közönségnek. A nyomdai majdnem szemben van a *sajtó-pavillon*, mely az egész köznevelődési csoportot (irodalom, könyvszet, tudományok, irodalmi és közművelődési egyletek és intézetek, statisztika és sajtó) feleleli.

A terület csúcsára esik az *építő-ipar csarnoka*, mely az utolsó időben oly nagy mértékben fejlődött *építő-ipar* és *vas- és fémipar* befogadására van szánva. E körül sorakoznak a *járművek csarnokai*, a *posta*, *távírási- és telefon-pavillon* s a *bányászati és kohászati csarnok*, mely utóbbi a vas-, fém- és kohászati ipar eredményeit tárja elénk. A bányászati és kohászati csarnok eredményeinek kiegészítésül szolgálnak e környék pavilonjai, a *rima-murányi, salgótarjáni, az osztrák magyar államvasutársaság wadalmói, az urikány-zsilvölgyi, Unió vasúti, magyar ált. közszállás, a Nobel dinamitgyárának pavilonjai* s ezek között egy-kettő más csoportból idehozolva, u. m. a *Buchwald-féle vasutort, Nedelko-féle és a Thonet-pavillon, cement-házak*, stb.

Az *oktatásügyi csarnok*, egy szép nagy épület, mutatja, hogy a tanügy terén az utolsó negyedszázadban rendkívül sokat haladtunk. Ide tartozik még a közelben levő *torncsarnok* s a faluban elhelyezett *minta népiskola*.

A *közköztudásügyi csarnok* mellé került az *igazságügyminiszterium pavilonja*, mely a fegyhazi ipar, a börtönrendszerek feltüntetése, főleg pedig a törvénykezési épületek feltüntetése terén nyújt sok érdekes látványt.

Ugyanezen tájon van a *vidéki sörgyárak kóstoló-fülkéje*, kapcsolatban a hazai szőlőművelés termékeinek áruka becsapásával.

Az *egészségügy* a régi múcsarnokba került, e mellett a *mentők pavilonja*, a *balneológiai pavillon* és a *gyermeknevelés-ügy pavilonja* együttesen képezik az egészségügyi csoportot. A főépületben, t. i. az 1885-iki kiállítási múcsarnokban vannak az orvosi tudomány fejlődését feltüntető eszközök, táblázatok, a közegészségügyi intézmények és inté-

Innocent Ferenc festménye a kiállítás ünnepélyek csarnokában.

BLAHA LUJZA.

zetek terén elért eddigi eredmények. A főépület mellett levő *balneológiai pavillon* ásványvizeink és fürdőink gyűjteményes kiállítását érdekes és változatos fülkében, részben diorámaszerűleg, részben a kereskedelmi érdekek szempontjából tünteti fel úgy, hogy az idegen első pillanatra tájékozva legyen ama kincsekről, melyek hazánk a balneológia terén díszelhetnek. A harmadik épület a *gyermek pavilonja*, föltüntet mindent, a mi a gyermek-egészségügyre vonatkozik, a gyermek játszószereit, a gyermekszobát, a gyermek egészségügyet s mindent oktató formában, úgy hogy még a legegyszerűbb asszonny is ráragadjon valami okulás abból, a mit itt a leghiresőbb gyermekorvosok szemléltető módon mutatnak. Végre e csoporthoz tartozik a *mentők pavilonja*, mely egy teljesen fölserelt mentő-állomást mutat.

Hátra van még a *kiállítási korzó* ismertetése. Ez az igazán nagyszabású díszter a közönség szórakoztatására van szánva. Az iparszarnok előtt hatalmas lépcsőzetek emelkednek. Az e között és a második főbejárat közötti tér remek díszkeret képez, melyen legjobban kerteszeink vetekednek egymással művészetük bemutatásában.

Jobból és balról a *négy kőbányai sörgyár vendéglője*, a korzó mentén *pezsgőpavillonok*, egy finom *kávéház*; a közepén a *zenepavillon* körül apró *elárusító-bódék* (szivar, ujság, stb. számára) s elől a korzó főérdekesége, a *szines szökőkút*, mely nagyobb, mint az eddigi országos kiállítások hasonló alkotásai és szines villamos fényt szóró sugarai szivárványként fogják estéinket beragyogni az egész kiállítást és ennek közönségét.

Ebből a rövid tájékoztatásból is kitetszik, hogy mennyi látni való kínálkozik itt s mennyire érdemes azok megtekintésére a legtávolabbi vidékekről is ide zárandokolni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Az *osztrák-magyar monarchia* írásban és képen című nagy hon- és népmertető vállalatból közelebb a 251. füzet jelent meg, a mely «Magyarország» IV. kötetének a 19-ik és utolsó füzeté. A *Dunántúli* ismertetésére szentelt kötetnek e befutó füzeté a *Balatont* írja le természetét, vízrajzi és tájképi szempontokból.

A Balatonról szóló jeles dolgozat szerzője *Eötvös Károly*, kinek a magyar tengerről adott alapos és vonzó ismertetése méltán sorakozik ugyancsak e kötetben Veszprém és Zala megyékről irt magvas tanulmányaihoz. Jelen cikkében szép összhangzó egyesíti saját személyes tapasztalatait a szaktudomány vizsgálódások eredményeivel. Nagy körültekintéssel gyűjt össze minden fontos adatot, mely a Balaton hű képeinek megrajzolásához szükséges és alkalmas; élénk, lendületes előadásos festi e nagyszerű tavunknak nyári és téli életét s ügyes változatossággal vonultatja el a képeket előtt azokat a szebbnél-szebb tájképi részleteket, melyek a Balaton partjain sorakoznak egymás mellé, miközben bővebb tájékoztatókat ad az egyre szaporodó

fürdőtelepekről és egyre élénkülő nyaraló helyekről, melyek mind egészség-, mind közgazdasági tekintetből oly igen fontosak már is. Az igen tanulságos és kellemes előadás ismertetés málto befejezője e különben is becses kötetnek, melynek általában neves írói közt olyan irodalmi és közéleti előkelőségekkel is találkozunk, mint *Baksay Sándor* és *Wekerle Sándor*. Az érdekes füzetet tíz szép szövegközi rajz élénkíti, melyek közül egy (Szigliget) *Stefánia* özv. trónörökösné főhercegnő rajza, s a többi kilenczet *Dörre Tivadar*, *Háry Gyula*, *Keleti Gusztáv*, *Spányi Béla* és *Vágó Pál* festőművészeink szolgáltatták. Ezeket kivül egy szines nyomású népviseleti kép is van mellette e füzethez, mint az egész kötethez tartozó melléklet. *Rábaközi népviseletet* ábrázol, jól választott jellemző alakokon mutatván be a festői népviseletet. E sikerült szines kép *Vágó Pál* művészkénti való. A vállalat a m. kir. állományomda kiadásában s Révai Testvérek bizománnyában jelenik meg minden hó 1-én és 15-én. Számos művészi rajzzal és szines borítékban. Előfizetési ára egész évre (24 füzet) 7 ft 20 kr. Egy-egy füzet ára 30 kr.

A *Budapesti Szemle* májusi kötetének közérdekű közleményeit *Érdy Lajos* cikkje nyitja meg «A magyar zenéről». Ifj. *Náday Lajos* egy égető baj taglalását és ismertetését adja «Az alföldi munkáskérdés» cím alatt s behatóan ír a csanádmezei telepekről. *Jóób Lajos* «A főkapitányok könyve» cím alatt a budapesti rendőrség 1894-iki működéséről kiadott könyv tanulságait írja meg. A füzet további közleményei a következők:

Acsádi Ignác hosszabb ismertetést ad «Mátyás király mint levélíró» címen az akadémia kiadásában nem régebben megjelent okirati gyűjteményről, melyet *Fraknói* tett közzé Mátyás király leveleiről. «Az Alibi» cím alatt pedig *Csiky Gergely*-t olvasható egy rövidebb beszély, mely mutatvány az elhunyt jeles írónak közelebb megjelenő beszélygyűjteményéből. *Lévay Józsefnek* «Ezredévi szótát a gyermekekhez» szép költeményét már a múltkor közöltük e kötetből. *Radó Antal* pedig *Ada Negri* olasz költőné «Mind halálj» költeményét fordította le. *Vámbéry polemikus választ* intéz *Marozali Henrik*hez a magyarság keletkezéséről szóló vitához. Az «Értesítő» a cisztercei rend emlékkönyvéről, a magyar költészetéről és irodalomról francia nyelven megjelent két könyvről emlékezik meg, s kemény hangon itéli el *Szilágyi Géza* «Tristia» című verses kötetének ledesérgét. A *Budapesti Szemle* előfizetési ára egész évre 12 ft, félére 6 ft.

Az *aradi vértanúk képe*. *Thorma János* fiatal festő egy nagy történelmi festményt állított ki a fővárosban, az *Orczy-házban*, mely az aradi vértanúk tragédiáját tünteti föl. Az óriás kép igaz tehetőségű műve, mely e borzalmas tárgy előadásába egyszerű igazságot, és izlett tudott megőrizni. A halálra ítélték a kép közepén állnak festői szép csoportban. *Damjanics szekere* körül, kit fájós lába miatt szekerem vittek a vesztőhelyre. *De Pölsenberg* már ott áll a bitófánál, a papok letérdeltek, s az egyik pap épen szemközti *Pölsenberggel* magára emeli föl a feszületet, míg baljával szemét takarja el. A fiatal festő általános feltűnést keltett e nagy képével.

Hét színház Budapestben. Hét színházban hangzik most minden este Budapestben a magyar szó. A *Nemzeti Színház*, az *Operaház*, a *Népszínház*, a *Vigszínház*, a *Fővárosi Nyári Színház* és a *Városi Színház* hatos csoportjához május 3-án az *O-budai Színház* csatlakozott. A «Dob Katicza» című történelmi vígjátékkal. Itt *Hatvani* vidéki igazgató színtársulata játszik.

Blaha Lujza asszony diadalmas vidéki utjáról visszatért a népszínházba és e hó 6-ikán este *Török bíró*-t játszotta a «Piros bugyelláris»-ban. Páratlan művészetét ezúttal is megámulatták és villamos tapsokkal halálták meg. Épen most huszonegy éve, hogy *Blaha Lujza* fölépített először a nemzeti színházban. Kimondandó, hogy ő már jubiláns színésznő, a természet minden kedvező ajándékával, pszégo kedélyvel, vidámsággal, áradó melegséggel, csengő ide énekel, s a művészet oly frissességével és erejével, mely minden szerepét megújítja. El sem képzelhetni, hogy más lehessen, mint litánó. Nagyon kevés művésznőnek jut pályáján a szerencse, hogy jubiláns korában is ott találja ugyanazt a népszerűséget, mely fölemelte, és tenyerén hordozta. Közélebbi vidéki körutja mutatja, hogy országos népszerűsége mily rendkívüli.

1871 május 7-ike óta a főváros kedvence. Ettől kezdve 1875 október 15-ig volt Blaháné a nemzeti színház tagja és ez idő alatt 200-szor játszott. A népszínházban 1875 október 22-én lépett föl először s ez időtől fogva máig 2364 estén léltak, összesen tehát a lefolyt 25 év alatt 2564-szer lépett föl. A népszínházban 135 különböző darabban és szerepben mutatta be magát és összesen 93 új népszínműben kreálta a főszerepet. Legtöbbször — épen 100-szor — játszotta *Török bíró*-t a «Piros bugyellárisban»-ban, 97-szer *Finum Rózsát* a «Palu

rossz»-ban (79-szer a népszínházban és 18-szor a nemzetiében), 95-ször lépett föl a «Tót leány»-ban, 83-szor a «Sárga csikó»-ban, 76-szor a «Vereshajus»-ban, 76-szor a «Tündérlak Magyarhonban» népszínműben (a miből 10 fellépés a nemzeti színházra esik), 69-szor játszotta a «Suhancz»-ot, 62-szer a «Szokimondó asszony»-ot, 60-szor a «Királyfogást», 60-szor «Boccacciót», 58-szor a «Szegény Jonathán» Mollját, 49-szer játszotta a «Szokott katoná» Julcskát, továbbá a «Náni»-t és a «Koldusdiák»-ot, 46-szor az «Igyenélők»-ben Sárkát, 38-szor a «Parasztkisasszonyt», 36-szor «Éjjel az erdőben» Boriskát, 35-ször a «Vörös sapkát», 34-szer a «Toloncz»-ot, 32-szer az «Igmádi kispap»-ban Esztikét és 30-szor a «Fehő Klárit.»

Folyó május 7-én a «Tündérlak Magyarhonban» című népszínműben lépett föl Blaháné, mely alkalommal szintén lelkes ovációban részesítette a népszínházat zsufozásig megöltő közönség.

Tiszteelő, kik oly sokan vannak az ország minden részében, arra óhajtának most szövetkezni, hogy nemzeti ajándékkal is megismerjék a nagy művésznőt, ki Budapest magyarsítására művészetét egész varázsszával és dalaival annyira hatott, s az ő zengő ajkáról szállt szerzetést a magyar dal mindenfelé a bécsi couplet is jodler-nóta ellen. Az ajándék 100,000 korona volna. A cél előlének könnyebbségére a már megalakult bizottság pompás díszkiadásban ezer magyar nótát ad ki. Azokat a nótákat, a melyek Blaha Lujza dalos ajkáról keltek életre és szálltak világra. Egy díszes kiadás példány 50 forint lesz. Az előfizetési pénz kezelésére egy bankot kértek föl. A mozgalom élén a politikai és társadalmi élet vezérei és a magyar nri-asszonyok előkelőségei állanak.

A *Vigszínház* megnyitó előadását három estén ismételték. A barátságos, derült színház igen tetszik a közönségnek, s a szintársulat is jó erőket mutatott be. Az igazgatóságától függ, hogy az érdeklődést megtartsa e fozkossa.

Kozma Andor «Prologja», melyben a Vigszínház szelleme földidei Plautus, Molière és Kisfaludy Károly szellemét, hogy tanácsot kérjen tőlük, szép versekben folyik és hazafias, meleg hangja nagyon illett az ünnepi hangulatba. *Jókai* is az ezredéves ünnephez való alkalmi vigjátékot irt a megnyitásra, a «Barangok, vagy a peoniái vojvoda» címen. Ott játszik a darab az egyik Barang, a díszgazdag Barang Tamás szalonjában, melynek tág erkély-aplakán a város fellobogozott palotái látható. Épen az ünnepi menet halad végig az utcákon, s történelmi jelmeze öltözött alakok jönnek föl a színpadra, többi közt *Jókai* egyik híres alakja Tallérossy Zebulon, ki Szvatopluk kíséretében van. Gyujtó a jelenet, mikor a színház összes személyzete bejön, s elmés és hazafias felköszöntőkben mondják el, hogy mit kívánnak a magyar nemzetnek, Barang Ulul pedig a királyra mond köszöntőt, a mit *Molnár László* nagy hatással szavalt el. A darab meséje különben az, hogy a Balkán valamelyik zugában, Peoniában szabadságigála alakult, meg akarnak szabadulni a szultántól, külön országga lenni, s a liga megbízottja, Karapumpopoloz, a vojvoda trónra jelöltet keres. Meg is találja Barang Tamás fiában, Szigfriedben, a ki föl sem veszi a komédiát, de annál inkább szülői, főleg a mama, ki afféle «bolgár-mama» és semmi áldozatot nem kiméi. A papa zsebében is ott az angol banknak százezer font sterlingről szóló utalvány, ennyit szánt a trónelfoglalásra. Karapumpopoloznak pedig épen csak ez kellene, mert ő voltaképen semmi egyéb, mint egy furfangos nemzetközi zsebmetsző. Egyszer aztán pisztolyt szegez a bankár mellének, ide a százezer fonttal. De Szigfried szépen legyúri, aztán kiteszi a szűrt az erkélyre, melyhez oda van köve egy léggömb (Az egyik Barang ugyanis Amerikában élt sokáig, s ilyen közlekedési eszközeit használ.) A mint a jómádár a léggömb kosarában van, a trónjelölt eloldja a kötelet, és Karapumpopoloz szépen elszáll. A darabban Szathmáry Árpád, Molnár László, Tapolczay Dezso, Hunyadi Margit, Nikó Lina, Deli Emma, Varsányi Irén, Sziklai Kornél képességeivel ismerkedett meg a közönség.

Május 4-én egy francia vígjáték «Az Allantikár» került szíre, *Brisson* eleven műve Ambrus Zoltán fordításában. Egy olyan államtiktáron mutat benne a közönség, a ki nagyon szeretetreméltó ember, derék hivatalnok, de a nőnek ellenállni nem tud, azoknak nyert ügye van vele szemközti, egy alprefektusi állásra is azért nevez ki valakit, mert azt hiszi, hogy az asszony, a ki ezért a hivatalért kobozja, felesége annak, a kit kinevez. Ebből a félreértésből támad a mulatságos bonvadalom. *Lánczy Ilka*, *Nikó Lina*, *Kalmár Piroks*, *Hegedüs*, *Fenyvesi*, *Ráthonyi* és *Gyöngyi* Izso szereplését méltányolhatta a közönség.

KÖZTÉNYEZTEK ÉS EGYLETEK.

A magyar tud. akadémia május 4-iki ülésén, melyen *Zichy Antal* elnökölt, *Bartal Antal* nagyobb tanulmány egy részét olvasta föl a latin nyelv ama formáiról, szövegeiről, szavairól, melyek nálunk

Magyarországban keletkeztek, és szókinésünkhöz tartoznak. Sok példát sorolt fel arra nézve, hogy a latin szavakat magyar és német képzőkkel fejlesztették, málta sajtósátságos kuriális stílus keletkezett nyelvünkben. Fejetegetései folyamán megemlítette azt is, hogy munkája, a «Magyarországi latin nyelv szótára», immár teljesen elkészült. Utána *Petz Gedeon* levelező tag tartotta meg székfoglalóját «Hangsúly a germán nyelvben» címen. Utójjára *Szinnyei József* olvasta föl dr. *Rupp Kornél* főgymnáziumi tanár értekezését a krakkói magyar nyelvi töredékről, a melyet *Fraknói Vilmos* 1879-ben egy krakkói szoltárkönyv táblájában fedezett föl.

MI UJSÁG?

* *József főherceg és családja az ezredévi ünnepélyeken*. Igen előkelő kezekből veszszük a következő sorokat:

Szeretett és annyira népszerű *József főhercegnék* elhagyta fímei üdülő helyét, elhagyta a szép *Adria* napos partjait, el kedves pálmáit és ezer virágban díszlő kertjét, hogy részt vegyen a magyar nemzet ezredévi nagy ünnepélyén; megvált aggódo szívvel szeretett övétől, hisz tudja ő, az Átya, mily nagy seb vészik övétől szíven. Ezért bizony áldozat most az elválás, fájdalommal összeszori az atyai szív a legközelebbi múlt szomorú emlékein, de meg, mert szereti hazáját, királyát. — *József főherceg* neje, *Klotild főhercegnő és leányai* nem vesznek részt az ünnepélyeken; még gyszásban vannak és a fenéséges asszony gyönglékedi. Tavaly, szeptember óta, a mikor forrón szeretett, oly szép, annyira jó, sok reménnyel teljes fia, *László* oly hirtelen, oly iszonyú módon meghalt, azóta törve van a szegény édes anyja. Az a szív, mely érezte, látta karjai közt meghálni, elmúlni legdrágábbját e világon, nem tud többé nyugodtan verni; *László* az ő utolsó mosolyával elvitte édes anyja boldogságát örökre! Csak a vallás vigasztalja tartja fenn: az egykori örök, boldog viszontlátás reménye! De azért érez, dobog szeretete lángjával és jót akar tenni szenvedő embertársainak. *László* fiának emlékére egy gyat alapít az Erzsébet Vörös - Kereszt körházban: «*László agya!*» A hol ő oly hősiiesen szenvedett és szenthez méltó nyugalommal meghalt! — Azután *Fiume* közelében, a tengerparton egy gyermekmenhelyet alapít szegény scrophulos és rachitikus gyermekeknek, a Magyar Szent Korona Országai területén. «*László menhelye*». Hálával tekintünk a gyásza borult naggyasszonyra és kérjük az Istent, hogy adjon nemes szívének vigasztalást s áldja meg családjaival együtt sok jótékonyaságot!

Kozma Sándor kintantette. *Kozma Sándor* főügyész, évtizedek óta díszé állásának, nyugalomba vonul. Ebből az alkalomból az igazságszolgáltatás terén teljesített jeles szolgálati elismerésül a király a *Liptórend* középkeresztjével tüntette ki. x — Zongorákat és pianókat vásároljunk ott, a hol minden tekintetben megnyugtató garanciát kapunk. Mint ilyen előrendít bevásárlási forrást ajánlhatunk *Keresztely* minta-zongoráit Budapestben, *Váci-kört* 21. sz. alatt. (Ipar-udvar.) Ha leányai halaványok, satnya növések, az ételében válogatások, rossz emésztésük van, ha fiai nehezen fejlődnek gyöngők, tanulmányaitól kimerültek, levették a elerőtlenedettek, ugy adja nekik a természetes vasas ásványvízhez hasonló, de azoknál hatásosabb *Lerass-féle folyékony vasfoszfátot* s mindezen bajok bámulatos gyorsan elenyészenek. Kapható *Török József* gyógyszerüzében, király-utca 12. szám.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közlebbeli napokban: *Dr. GRÁNÉR GYULA*, egyik kiváló tagja a budapesti ügyvédi karának, ki mint kriminalista volt a legismertebb. — *SVATYTS KÁROLY*, a zalamegyei járás főszolgabírája, N. Kazinsán. — *Ugyanott BÁTORY LÁSZLÓ*, a régi írói világunk tevékeny tagja, ki legutóbb a «Zalai Közlöny»-t szerkesztette; a boldogult, ki *Wallacsi miszternek* is tanára volt, a nagy-kanizsai kisdied-nevelő egyletnek a megalapítója és titkára volt. — *GEBRELY LÉNAKAT*, szent-benedekrendű pap, főgymnáziumi tanár, 38 éves korában, Esztergomban. — *REMENTYK IMRE*, földbirtokos, Hovesmege bizottsági tagja, 50 éves, Egerben. — *POLCZNER ARMIK* fiatal hirlápiró, *Polczner Jenő* országgyűlési képviselő fia, 21 éves, Szegeden. — *SZAMETZ LAJOS*, kir. főmérnök, a vasvámegyei építészeti hivatal főnöke, 45-iki évében, Szombathelyen. — *Dr. HETZI BARÓ GYULA*, Szatmárnémeti sz. kir. város kerületi orvosa, s megyei bizottsági tag, 39-iki évében, Sárköz-Ujlakon. — *LISZKAT JÓZSEF*, nyug. városi tisztviselő, 88 éves,

Debreczenben. — *PICK ÁROK*, életének 94-ik évében, Budapestén; az elhunytban dr. *Murányi Ármán* fővárosi ügyvéd atyját gyászolja. — *MÁHR KÁLMÁN*, főgymnáziumi tanuló, 18 éves, Miskolcson. — *KARÁCSONYI JENŐ*, ó-topliczai községi jegyző, 62 éves korában. ÖZV. *MAGASSY ANTALNÉ*, 68 éves, Szombathelyen. — *CSATHÓ LAJOSNÉ*, szül. *Koller Ilona*, 26 éves, Jász-Ápátiban. — *ALMÁSI ANTONOVITS RÓZA*, Bécsben. — *ORÁL FERENCZNÉ*, szül. *Radoscsy Hermin*, 44 éves, Budapestén.

Szerkesztői mondanivalók.

Szomorú dalok. Elég csinosak; de jobb szeretnők, ha más tárgyú költeménnyel keressék fel lapunkat. Emlékszel-e? Sokkal dallamosabban kellett volna megírni.

Mit nekem most. A galambom szíve. Az első nem sokat ér; de a második kedves. Ha lehet, sort keritünk rá.

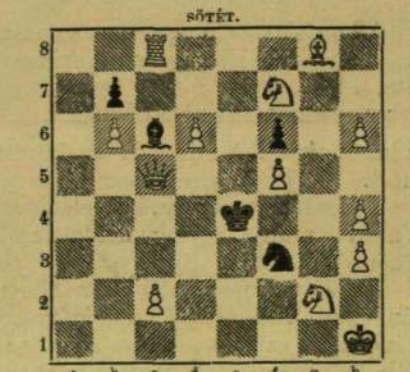
D. J. Lugos. Sem «Ezredév» című költeményét, sem a hozzá mellékelt levelező lapot nem kaptuk meg.

Nem közelhetők: *Ezer év ünnepe*. Annyira döcögős, rythmustalan, hogy alig lehet elolvasni. — *Kis alacsony házban*. Verselése ügyes, de tartalma nagyon kezdetleges. — *Itt a tavasz*. Sem tartalmilag, sem formailag nem érdemel figyelmet. — *Himmusz*. Későn érkezett. — *Huzugság*. Hangulatos költemény, de nem egészen világos, a helyzetet, legalább pár vonással meg kellene ismertetni.

SAKKJÁTÉK.

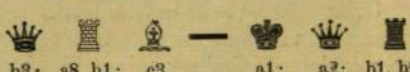
1949. számú feladvány. Swann E. B.-től.

(II. díjat nyert feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

1960. sz. feladvány Feigl M.-től.

Világos indul s a második lépésre matot mond.

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» 17-ik számában közölt képtalány megfejtése: *A látni vágyó napba nem tekint.*

Heti naptár, május hó.

Nap	Kath. prot. naptár	Görög keleti naptár
10 Vasárnap	D. 5. Rog. Izid.	28 F. 5. Szócsip.
11 Hétfő	Beatrix	29 9. vért.
12 Kedd	Pongr.	30 Jakab ap.
13 Szerda	Szervác	1 Máj. Jerem.
14 Csütörtök	Áldozó csüt.	2 Áldozó csüt.
15 Péntek	Zsófia vt.	3 Timót. M.
16 Szombat	Nep. János	4 Pelágia

Hold változás. Újhold: 12-én este 9 ó. 6. 3 pkr.

Feloldó szerkesztő: *Nagy Miklós*. (I. Egyetem-tér 6. szám.)

Fouland-selyem 60 krtól 3 forint 35 krajt méterenkint — japáni, kínai, stb. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és szines **Henberg-selyem** 35 krtól 14 ft 65 krajt méterenkint sima, csikos, kockázott mintázzottak, damasztot

„EGYETÉRTÉS“

POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1896. Kossuth Ferencz, felőlős szerkesztő, XXX. évfolyam, főszerkesztő.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat ocsó eszközeivel, hogy magának egyszere, tömegesen csakhamar újra elmaradó, új előzeteket szerezzen, hanem mindenkor kellő szívesen áll elő közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodik régi, jó hírnevét mint hazánk legelső, ragyogó napilapján állandóan fenntartani, hogy ez ne csak régi előfizetői káposzja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradjon meg is szaporítsa.

Hogy ezt a célt elérjük, erre nézve legnagyobb támaszunk a lap nagy terjedelme. Az Egyetértés egyetlen egy oldalán majdnem annyi betűt képes közölni, mint a kisebb lapok három egész oldalán is így az Egyetértés egy rendszeres 8 oldalos lapja annyi közleményt tartalmaz, mintha a kisebb lapok 24 oldalon jelennek meg, a mi azonban csak tínepernapokon történik. Ilyenkor az Egyetértés 12-20, illetőleg a kisebb alakban számításra 36-60 oldalnyi terjedelmű.

Csakis a lap így nagy mérete teszi lehetővé, hogy az Egyetértés mindenről oly bő és részletes tudósításokat közölhessen, a melyeket egy más lap sem nyújthat közönségének. Így általánosan ismeretes, hogy az Egyetértés országgyűlési tudósításai e nemben a legteljesebbek, nemcsak a tudósítások kimerítő volta folytán, hanem annál a tárgyilagosságnál és részrehajlatlanságnál fogva is, mely a tudósításokat minden pártszínezett olvasó előtt is élvezetessé teszi. Egy másik nagy erőssége a lapnak rendkívül bő társas- és regényrovata. Az Egyetértés állandóan két kitűnő regényt közöl egyszere, részint eredeti, részint a modern világirodalom remekeiből válogatva előrangú műfordítók fordításában. Az egy év alatt között regények

400-500 nyomtatott ívre, vagyis 40-50 rendszeres regény-kötetnek ragnak. Ily 40-50 kötet regény bolti ára legalább ugyanannyi forint. Ha most még tekintetbe vesszük az Egyetértésnek mindenkor közönségünk kitűnőségei és előzetes politikai közleményeit, bő hírvorait, eredeti táviratát az ország és a világ minden részében levő saját levelezőitől, továbbá a vasárnaponként megjelenő és egy-egy szaklapot pótló „Irodalom”, „Tanügy” és „Művelődés” című országos hírvorait és végül az Egyetértés legjobban informált közgazdasági, ipar és mezőgazdasági rovatát és megbízható közéleti tudósításait, bátran mondhatjuk, hogy az Egyetértés a hazai sajtónak egyetlen organuma, mely az intelligens közönség minden osztályának igényeit a legteljesebb mértékben kielégíteni képes. Mindezen előnyök dacára az Egyetértés előfizetési ára a legmértékesebb:

Table with 2 columns: Subscription type and price. Egész évre 20 frt, Fél évre 10, Negyed évre 5, Egy hóra 1 + 80.

Előfizetések legelőször Budapesten postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövevény-utca 8. intenzendők.

Vérszegényeknek és üdülőknél! CHINA SERRAVALLO vassal.

Egy literes üveg ára 2 forint 20 krajczár. Fél 1 20. Minden gyógyszerárban kapható. FORAKTÁR: Török József gyógyszerár, Budapest, Király-utca 12.

Advertisement for mineral water: 'Az ásványvizek királya Borszéli Borvíz BUDAPESTI FÖRÁKTÁR FRUM ISTVÁN utóda WERNER ADOLFNAK Uj-Eötvös-utca 48. MINDENÜTT KAPHATÓ!'

Advertisement for VELOUTINE: 'Legjobb és leghíresebb pipere hölgyor: a La VELOUTINE Különleges Rizapor BISMUTTAL VEGYÍTVE CH. FAY, ILLATSZERÉSZ. PARIS - 9, rue de la Paix, 9 - PARIS.'

Hirdetések felvételnek a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában, Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. szám alatt.

A MAGYAR NEMZETHEZ.

A honfoglalás magasztos zsolozsmájába belevegyl egy mély a hang, ahol viruló ifjúságában varázsos művészete az első babérokat aratta, bucsuzik most BLAHA LUJZA a színpadtól és a közönségtől. A színpad: az ő egész világa, közönsége: az egész nemzet.

Nyugalomra vágyva, kegyeletos szívvel még egyszer elzarándokol, ahová multja, egy-egy diadala emléke köti s egyenkint bucsuzik a közönségtől. Megpilletőde szemléljük a tüneményes művész nő dalmas zarándokutját. Még teljes elragadó mivoltában látjuk ragyogni művészetét, hangja ezüstje, mosolya édessége még egyre az örök ifjúságra emlékeztet, melyet neki szeretetünkben tulajdonítottunk. S az örök ifjúság e mosolyával békül ő meg a lemondás gondolatával s vágyódik nyugalom után. Nem marasztalja a teps, nem csábítja a diadal, melyet bucsuzva újból meghódítja a magyar szíveket. De Blaha Lujza fardát s nekünk tisztelünk kell fáradságát.

Utját véges-vegig bevilágította a diesség napja s göröngyeit haladatoson virággal hintette be a magyar nép szeretete. Ha ünneplésének jelentőségének mivoltát kutatjuk, nem mondhatjuk művészetét pusztán gondnagynak, vagy akár páratlanul. Gondviselészerű művésznőnk ő, milyen csak a kiválasztott nemzetnek jut a balsors idejében. Az ezeréves magyar fájdalom szólat meg a Blaha Lujza dalában s ahogy a szívebe lopódzott, megtermékenyítette hazaszerezzel s bizó reménységgel. A raboskodó sasoknak hirdette a megváltást a szabad csalógan.

S ha széles Magyarországon most minden taps neki szólna, minden virág neki nyilna, a magyar nemzet nem róhatná le tartozását csalógan iránt. Nincs diesség, mely el nem homályosulna az övé mellett, nincs érdem, mely vetekedhetne az ő érdemeivel. De a nyilvánvaló diességben s titkos szenvedésekben gazdag pályáról lelépve, a művésznő nagy szívéhez méltó ugyan a hálás elismerés, hogy a nemzet nem maradt adósa egyetlen virággal sem, ám a nemzet, hogy méltó legyen nagy művésznőjéhez, nem mondhatja ugyanazt. Irigységgel tekintünk más, nem hálásabb, de gazdagabb nemzetek művészeire, a kik diességüket fejedelmi pompában élvezhetik s a mikor nyugalomra hajtják fejüket, nincs gondjuk a holnapra. Blaha Lujza több nekünk, mint más nemzetnek a legnagyobb művésznője. Blaha Lujza a mi poézisünk, a mi bálványunk, a mi nemzeti öntudatunk. Földi javak nem jutottak neki a nemzetől. Nem gondolunk erre most sem, mikor tartozásunk nyilvánvaló s lerovást szinte parancsolja a megható alkalom, hogy az utolsó babért rakjuk lábaihoz. Nem, Blaha Lujza sokkal magasabban áll fölöttünk, hogy látása pusztán erre emlékeztetne. De érezzük, hogy nekünk nem elég a pusztá bucsu, egy utolsó est káprázatos emléke, aztán semmi több. Blaha Lujza mindegyikünknek szívében lakozik, mint jószágos barátunk, úgy érezzük, hogy dala épen csak nekünk, személyünknek szól s bennünket akar megvigasztalni, jókedvre hangolni. Ugy akarunk tőle bucsuzni, mintha a kezét nyújtán s utolsó emlékül erejét át nekünk, melyet tisztelben tarthassunk s kegyelettel adhassunk át utódainknak, hadd lássák, ki volt az a Blaha Lujza, akiről annyi csodás emléket hall.

Ez az érzület, melyet egyszersmind a nagy művésznő iránt való lerovatlan tartozásunk tudata hat által, érelette meg bennünk az eszmét, melyet minden magyar csak örömmel és lelkesedéssel fogadhat s melynek megvalósításához Blaha Lujza közreműködése nélkülözhetetlen.

Blaha Lujzának százezer arcképét akarjuk a

magyar közönség rendelkezésére bocsátani és mind-egyiket a művész ösajátkezu aláírásával látni el.

Százezer ily ereklje Magyarország közönségének — jól tudjuk — kevés. De a tervünk alapjául a legkisebb mennyiséget vetük, mely mellett célunk megvalósítható. Egy-egy ereklje 2 frttal váltható meg, az így befolyó kétszázezer forint egyik fele a képek beszerzésére és terjesztésére szükséges, a fenmaradó százezer forintot pedig a nemzet nevében a nemzet ajándékaképp Blaha Lujzának adjuk át, jeléül a nemzet haláljának, példaképpen a következő nemzedékeknek s hatalmas ösztökélésül minden művészetnek, melyet a nemzet az ő szegénységében is ápolni tud.

A befolyó összegeket a belvárosi takarékpénztár fogja kezelni, a képek előállítását, kezelését és szétküldését a Magyar Irodalmi Részvénytársaság vállalta magára.

Felhívjuk tehát a lelkes magyar közönséget, segítsen bennünket e tervünk megvalósításában. Fölöslegesnek tartjuk a nagy szavakat, a buzdítást, biztatást, mindnyájan sietni fogunk a Blaha Lujza emléképet megszerezni, hiszen a szívünk kívánja azt meg! Budapest, 1896. május havában.

- Dr. Wallasics Gyula s. k., Báró Nopcsa Elek s. k., m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter vénök. Gróf Apponyi Albert s. k., gróf Csáky Albin s. k., Ditrői Mór s. k., (a vizsgaház m. igazgatója), Evva Lajos s. k., (a népszínház igazgatója), dr. Falk Miksa s. k., (a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének elnöke), dr. Fenyvessy Ferencz s. k., (a m. kir. operaház és a nemzeti színház nyugdíjintézetének elnöke), gróf Festetics Andor s. k., (a nemzeti színház igazgatója), Horánszky Nándor s. k., Justh Gyula s. k., Káldy Gyula s. k., (a m. kir. operaház igazgatója), Kamermayer Károly s. k., (min. tan., a székes főváros polgármestere), Kossuth Ferencz s. k., Péchy Tamás s. k., báró Podmaniczky Frigyes s. k., Rákosi Jenő s. k., (az „Ottóhan” írók és hírlapírók körének elnöke), Ráth Károly s. k., (a székes főváros főpolgármestere), Ugron Gábor s. k., Várady Antal s. k., (a nemzeti színház dramaturgja).

«A Magyar Irodalmi Részvénytársaság» nevében: dr. VIRAVA JÓZSEF elnök, Dr. HERCZEGH MIHÁLY (alelnök), LAMPL HUGÓ (felügyelő-bizottsági elnök), dr. SZALAY MIHÁLY (vezérigazgató).

A színpadtól bucsuzván, megindultan tapasztaltam a közönség kifogyhatatlan jóakarátát, szeretetét, mely a művészi pályafutásomnak legszebb jutalma marad mindenha.

Hálatalten vettem tudomást különböző mozgalmakról is, melyek ismét a közönség páratlan elismeréséből folynak s melyeknek czéjla, hogy én is abban a megtiszteltetésben részesüljek, melyben néhány éve koszorús írónk Jókai Mór részesült. Köszönetemet mindazoknak, a kik érdeklében ily irányban buzgólkodnak, de kötelességemnek tartom ez uton is tudomásra hozni, hogy a társadalom tájékozottsága megkívánván a vezetés teljes egységét én e reám nézve minden tekintetben megtisztelő mozgalmak közül csak ahhoz csatlakoztam közvetlenül, mely elsőnek indult meg s nagyméltóságú dr. Wallasics Gyula vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszter ut védnöksége mellett alakult és melynek adminisztratív részét a Magyar Irodalmi Részvénytársaság vállalta magára. Budapest, 1896. május havában.

Báró Splényi Ödönné, Blaha Lujza s. k.

Az egész ügy gyors lebonyolítása érdekében tisztelettel kérekj egy a főváros, mint az ország n. é. közönségét, hogy a megrendeléseket lehetőleg postautalványon, kegyeskednék beküldeni, hogy a megrendelés pontos kiírását, hogy a szétküldést rendszeresen lehessen lebonyolítani.

«A Magyar Irodalmi Részvénytársaság» igazgatósa.

Large advertisement for PATAKY ÉS TÁRSA pezsgő-kioszkja Ós-Budavárában. Includes text: 'pezső-kioszkja Ós-Budavárában május hóban nyílik meg', 'Gyár és központi iroda Budapest-Kőbánya. Mámor-pezső. Chateau Pataky pezsgő. High Life pezsgő.'

Advertisement for Emlékező tehetség. 'Das interessante Blatt' (Az érdekes lap) című bécsi közlöny, 1895. decz. 5-ki 49. számában írja: 'Az emlékező tehetség ápolása sok század óta sokat vitatott pont. Minél fogva időről időre különböző rendszerek (mnogetechnikák) merültek föl, melyeknek czéjla lett volna, a közönséget oda helyezni, hogy emlékező tehetségét javíthassa. Azonban csak Poehlmann emlékező-tana volt képes e tereen teljes fordulatot létre hozni. Az ő tana nem kényesített képzeteken, hanem természetes, logikai gondolkodás alapú; kitűnő alapját képezi az utasítás s szórakoztató gyűjtésére, s a felfogási képesség erősítésére. Fokozott tovább haladva, a tudomány minden ágából, a kereskedelmi s rendszer mindennapi életben az első alapelveket megmutatja, s végül általánosságban a fennemlített utasítást az emlékező éleítésére nyújtja. Poehlmann nem áru egy szerzőn 88 nyomtatott lezékét, hanem minden egyes növény-kézzel levélbeli érinkezésbe lép, átézi ezeknek főladványait, s nem írtok semmi fáradságát, hogy őket értől vagy arról a pontról főlvilágosítsa. Tervezették ingyen küld: Poehlmann L., München, Weinstrasse B. 18.'

Advertisement for PARAD Gyógyfürdő (Heves vármegyében). 'Vasas-tímós fürdő, égvényes-kénes és vasas savanyvíz-forrásokkal; hidegvíz-gyógyintézzel. Kiváló jó sikerrel használják: mindennemű női bajok, vérszegénység, sápkór és emésztő szervek bántalmái, aranyér, idült csúsz és kőszvény stb. ellen. Évad-megnyitás május hó 15-én. Május 15-től június 15-ig és augusztus 20-tól az évad végeig a lakások 30%-kal olcsóbbak. Enyhe, pormentes hegyi légkör, kiterjedt és jókában tartott sétányok, gyönyörű park festői vidék, földi sétány, olvasó- és zongora-terem, lawn tennis, szőp és kényelmesen berendezett lakások, díszes étterem, jó étezés Járó György vendéglős vezetése alatt. Posta- és táviratállomás a fürdőtelepen. Közlekedés: a fürdő csak 20 percznyi távolságra fekszik a Mátra vasútvonal Parád nevű állomásától. A fürdő és vasuti állomás közt a kérdésköz kényelmes omnibuszokkal tartatik fenn. Szállítás személyenkint 30 kr., böröndök, rakaszok darabonként 10 kr. Külön hintofogat a vasuti állomáshoz csakis élfentes megrejtelére küldetik. Ára 2 frt. Fürdőorvos dr. BREM JÁNOS. Lakás-megrendeléseket elfogad és a fürdőre vonatkozó minden főlvilágosítással készséggel szolgál a fürdőigazgatóság. A narádi égvényvizek budapesti kizárólagos leshatá: EDESKUTY L. és sz. és kir. és sz. királyi udvari szállítónál V., Erzsébet-tér 8. szám alatt.'

Advertisement for FELJAJDULÁS. 'Mi félünk a szeplőtől! Arcunk foltos! Mi fehér gyöngéd kezét akarunk! Tiszta szép arc, hol vagy? De kérem, hölgyeim, ne lármaszanak; figyeljék meg a következőket: Csakis ezen aláírással, zöld cedulával valódi. Arczenkés... 35 kr. Mosdó viz... 40 * Szalvator szappan... 50 * Lyoni rizsopor... 50 és 80 * Tisztítják az arcot mindennemű foltoktól, pörse-nécskétől és szeplőtől és finomítják az arczort. Dr. Spitzer arczenkése már 50 év óta küldetik szét az egész világra. OVÁS! Csakis Dr. Spitzer aláírásával ellátott készítmények a valódiak, a higány nélküliek, az által-mas fémetől szabadok és másféle készítményekért semminemű felelősséget nem vállalunk. A bőr szé-pítésére egyedül áll a cosmetica tereen. Az arcznak, rövid használata után finom, gyöngéd fehér színt kölcsönöz, mely semmi más szert által el nem érhető. Ezért keszeskedem saját aláírásommal. Rosenfeld Kézipaszta csakis ezen védjeggyel valódi. 3 nap alatt gyöngéd fehér kezek. 1 üvegdoboz 60 kr. Raktárak Budapest: Török Gyögyez. király-utca, Eczer nador-gyögyezterára Váci-kört, Budai Emil városi gyögyez. Neruda Kossuth Lajos-utca, Detsinyi Váci-kört, Detsinyi fürdő-utca, Mondicht király-u., Molnár és Moser koronaherceg-utca, Lux Muzeum-kört, Pátróvics Bécsi-u., és minden gyögyezterában és drogeriában. A hó! nincs, küldünk directe. Gyár és postaküldés ROSENFELD ÉS BALÁS okl. gyögyezterészek illatszeryára Budapest, VI. ker., Dávid-utca 9. szám. MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER TERMÉSZETI SAVANYU-KUT

Advertisement for Egyetemes gyomorpor. 'Páris 1889. Kitüntetve Brüsszel 1891. Genf 1889. Bécs 1891. 1893. Chicago. Magdeburg. London 1893. Barella P. F. W.-tól Berlin SW., Friedrichstrasse 230, a franciaországi orvosi társulatok tagja. Orvosilag legjobban ajánlhatik. Rendkívül sikeres, még idült gyomorbojoknál is. Szállít próbára ingyen, csupán a viteldij megtérítése mellett, berlini főraktárából. Ausztria-Magyarország számára egy doboz frt 1.60 Raktár: Budapest: Török József gyögyez. király-utca 12. szám.'

Advertisement for KUHNE LAJOS. 'nemzetközi telepe az orvosság- és műtérés-nélküli gyögyéművészet számára, Lipseben (Szászország). Alapított 1883 okt. 10, kibővítés 1892-ben. Tanács és felvilágosítás minden betegségben, a mennyire lehetséges, levélileg is. Kuhne Lajos kiadásában, Lipse, Flossplatz 24, meg-jelent s közvetlen a szerzőtől, az összeg beküldése vagy utánvét mellett kapható; Kuhne Lajos: Az új gyögyem-tudomány. Oktató és tanácsadó könyv egyszázötlet és betegok számára. Németül 18. kiadás. (45 ezer) 4*6 nyol-czadr. lap. 1896. Ára 4 márká, köve 5 márká. Megjelent 15 nyelven. Megrendelhető e lap kiadóhivatalában is.'

Advertisement for ROSENFELD ÉS BALÁS. 'Raktárak Budapest: Török Gyögyez. király-utca, Eczer nador-gyögyezterára Váci-kört, Budai Emil városi gyögyez. Neruda Kossuth Lajos-utca, Detsinyi Váci-kört, Detsinyi fürdő-utca, Mondicht király-u., Molnár és Moser koronaherceg-utca, Lux Muzeum-kört, Pátróvics Bécsi-u., és minden gyögyezterában és drogeriában. A hó! nincs, küldünk directe. Gyár és postaküldés ROSENFELD ÉS BALÁS okl. gyögyezterészek illatszeryára Budapest, VI. ker., Dávid-utca 9. szám. MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER TERMÉSZETI SAVANYU-KUT

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4.

Advertisement for Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. 'Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbá-lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölésnek alkalmazatik küsz-vényenél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésekre s mindig gyakrab-ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszéri háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyögyezter-tárban készletben van; főraktár: Török József gyögyez-terésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértéku utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjeggyel mint nem valódit utasítsa vissza. Richter F. Ad. és társai, csúsz. és kir. udvari szállítók, Radelsztadt (Thuringia).

Advertisement for Buziás. 'első rangú gyögyfürdő. Fürdőidény: május 15-től október 1-ig. Világhírű lápfürdők és aczélforrások hasonlók a Spaa, Pymont, Schwalbach és pyrarwathi aczélforrásokkal, kitűnő meleg és hideg vasaczélfürdővel, moor- és ásványfürdőkkel, tikör-fürdővel és uszodával. Hidegvíz-gyögyintézet és massage. IVÓKÚRA kitűnő eredménnyel vérszegénység, idült gyomor- és bélhurut, homok-kő-és vesebaj, méh- és hüvelyhurut, vérszíri rendelleneségeknél, mag-talanság, idegbetegség, bujaker, csúsz, kőszvény és fejfájásoknál stb. Buziás gyögyfürdő vasuti állomás: Temesvár át. — Társasoknál az állomásnál. Allami hivatalnokoknál kedvezmény. Pazar villamos világitás a 80 holdnyi üvegzádas parkban. Fürdő-zenekar. Elefrendi konyha és kávéházi italok. Fürdő állomás hírneves négygyögyez van. Mémekelti árak. Ismeretesek kívánatra ingyen és készségesen szolgál a Fürdőigazgatóság BUZIÁSON, a hova a szobamegrendelések küldetni kértnek.'

Advertisement for FÉLIX-FÜRDŐ. 'Kényelmes közlekedés. Vasuton Nagyváradtól fél, kocsi 3/4 órai távolságban. Május-ang. hónapokban naponta 10, vasárnap- és ünnepeknél 14 vonat közlekedik Nagyváradra. Az új állomás közvetlenül a fürdőtelep mellett van. Az országpai hírv 40 C meleg természetes hévíz jávája van: az isületek és ismok oszuros bántalmáinál, idült s különösen savon izületi loboknál, csonttörések és fészakok után vízszárazatás fájalmaknál; kőszvényenél és annak különböző alak-jaitnál; idegbojoknál, melyek rheumaticus alapon keletkeztek (ischiasnál); kü-lönböző börbajoknál, végre a női ivarszerkezeti bizonyos bajainál, különösen a méh-mögötti és köbötti iszadmányoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmak-nál, májbojok és vesekővek esetében. Állandó fürdőorvosok: dr. Kaszy Kálmán. 3 frtt váltakozik. — Gyögyterem hírlapokkal, zongora és tekeasztallal. — Terraszok szőp kátfással. — Étterem, sétahelyek a fürdőtelepen és az őserdőben. Az erdőben tekepálya. — Hat tikörfürdő, család és kádfürdőkön kívül legújabbban moorfürdők is vannak rendszeresítve. — Állandó kitűnő zenekar. fűrdőkészletesség. Prospektet kívánatra küld a fűrdőkészletesség. Raktár: Budapest, TÖRÖK J. gyögyezterában, Király-utca 12. szám.'

Advertisement for SZÖRVESTŐ POR (Poudre dépilatoire) BRÜNING G. C.-től, M. m. Frankfurtban. 'Elismert legjobb szörvesztő szer, méregmentes, egészen ártalmatlan, a leggyöngédebb bőrt sem támadja meg, emné-fogva hölgyeknek kiválóan ajánlható. Használata rögtön és töké-letesen egyetlen szörvesztő szer, mely orvosiilag ajánlhatik, a melynek Oroszország vitelét a szent-péteri orvosi hatóság megengedte, s mely az autverpári világhírlapokban az ottani Musée commercial de l'Institut supérieur de Commerce által elfogadva és kitüntetve lett. Egy üvege 1 frt 75 kr., a hozzávaló eset 12 kr. Raktár: Budapest, TÖRÖK J. gyögyezterában, Király-utca 12. szám.'

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLMÁNYOK szabadalmazását eskösi mind. államban **Réthy János** nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája, Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Levélbélyeg-kereskedés **PRÜCKLE J. C.** Budapest, IV., Régi posta-u. 5. Alapított 1876. **Veszek! Eladok! Cserélek!**

LATZKOYITS A. BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 22. szám. Ca. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros ajánlja **uri divat- és fehérnemű-ujdonságait.**

Gerson Anna asszony BUDAPEST, **Andrássy-út 21.** (félemelet).

A Magyar Asphalt részvény-társaság Budapest, Andrássy-út 30. elvállalja jótállás mellett legolcsóbban **asphalt-burkolatok** fektetését és **medves lakások, pinceszék, stb. gyökerezés száraztatását.** Telefon.

AZ EGÉSZSÉG MEGOVÁSA. Népszerű egészségügyi értekezés. Irta **Dr. Wallfisch Ferencz.** Ára füzve 40 kr.

MARGIT-ORÉME hírneves, az elegáns hölgyek által használt arczkrémje (nem zsíros kenőcs) rövid idő alatt ifjítja és szépíti az arcot, elavított arczról mindenemű bőrtisztítást. Egyedül azer szappán, májoltok, pattanások, bókraha (mitesszer) ellen. Baktérium hatása abban rejlik, hogy a bőrre kenve az által rögtön felvételik és ez okozza azon osodás átalakulást, hogy szépülve vagy májoltokkal teljesen fedett arcz 3-4 nap alatt alabastrom fehérré lesz. Mivel nem zsíros — nappal is alkalmazható, — a krémvel bekenett bőrről a hólyagor remekül tapad. Ára 50 kr. 1 frt. **Margit-szappan ára 35 kr. — Margit-hólyagor, fehér, rózsás és krém szíjében ára 60 kr. — Margit-fogpép 50 kr.**

FÖLDES KELEMEN gyógyszer-tára, Aradon, Deák Ferencz-utca 11. sz. Főraktár: BUDAPESTEN, Török József, Király-utca.

Lesoványodásra a egyidejűleg az egészség erősítésére 2 hónapig vendős a dr. Blyn s dr. Duchesne-Dupare klin. tanár, becsületrend lovagja — meggyógyulása után Boisson gyógyszer által készített **perma-pilula, vesiculosisnevel előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány küldésével bér. szállít egy palackkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.****

Villámhárító Villámhárító

Kitűnő szerkeszt. szolid kivitel. mindenemű célra szolgáló távbeszélő és telefon, valamint villanyvilágítás-berendezéseket és erőátviteli munkákat olcsón eszközöl.

DECKERT és HOMOLKA Gyár: BUDAPEST, V. Dorottya-utca 8. Raktár: Prospektusok, költségvetéseket és képes katalógusokat ingyen.

SCHLESINGER S. engedélyezett iskolai ügynöksége Budapest, Sütő-utca 6. sz., I. em. **Telefon 5911.**

Ajánl közvetlenül francia inférieure és supérieure bonne-okat, angol nurse és sursery governess bonne-okat, északnémet okleveles tanítóókat, gyermekkertésznőket, nyelv- és zene-ismeretekkel, vagy ezek nélkül, magyar okleveles tanítóókat, gyermek kertésznőket és bonne-okat.

ERZSEK MENNEK CARLSBADBA, hogy rossz gyomrukát kireperádják és újra jól emészenek és ero elkültenek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a szót ottos könyvelem — használata által, kevés költ. — **PEPSIN-BOR** melyes ételt megemésztés után Boisson gyógyszer által készített **perma-pilula**, vesiculosisnevel előállított növ. készítmény. Egy 3 frtos nemzetközi posta-utalvány küldésével bér. szállít egy palackkal: **M. BOISSON, 100 rue Montmartre, Paris.**

Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész, művegyészet laboratoriuma Aradon. Kapható Budapest: **Török József** az gyógyszer-tárában és minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Dizsmagyar csizmát a legdiszesebb kivitelben, valamint történeti és korhű alakban, kívánatra rajz után is, a legszebben készít **LÖRINCZ ISTVÁN** Budapest, Muzeum-körút 5. Banderiumi dizsoszimák és magyar topánok. Vidéki megrendelést is a legjobban eszközöl.

ŐS BUDAVÁRA (a kiállítás kapcsolatban) május 1-én megnyit. Bérletjegyek az évadra 12 frt, hivatalnokok és tiszték 8 frt. Kapható: Ős Budavárban (állatkert). Előjegyzhetők: •Milleniumi utazási és ellátási vállalatnál (Gizella-tér 4.).

MATTONI FÉLE ERZSÉKSŐSFÜRDŐ BUDAPEST-KELENFÖLD Idény május 1-től szept. végéig. Keszéri források. Ivó és fürdőgyógyomd.

FÜRDŐ-ORVOS: Dr. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja. Egészséges fekvés, fél órányira a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád- és márványfürdők, különféle ruhanyakulatok. — Rendes társaskecskő-közelkedés. A kocsi állomási helye: **Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt.** A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosításul szivesen szolgál.

Mattoni és Wille Budapest.

Államilag engedélyezett Magyar Osztály-Sorsjáték

Május 12-28-ig utolsó FŐHUZÁS. Legnagyobb nyeresemény a legkedvezőbb esetben **Egy Millió korona.** **HEINTZE KÁROLY, Budapest, Szervita-tér 3. sz.**

Főnyeremények:
 1 jutalomdíj 600.000 korona
 1 nyeresemény 400.000
 1 " 300.000
 1 " 200.000
 1 " 100.000
 2 " 40.000
 stb. stb. stb.

Vételsorsjegyek árai:
 1/1 60.— 1/2 30.— 1/10 6.— 1/20 3.— frt.

(Vidéki megrendeléseknél portó és nyereseményjegyzékért még 25 kr. kuldendő be.)

Sorsjegyeket — míg a készlet tart — elrusit az összegnek postautalványon való előzetes beküldése ellen vagy utánvétellel.

Franklin-Társulat nyomdája, (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.)

A m. kir. államvasutak nyári menetrendje.

A magyar királyi államvasutak ez évi május hó 1-jén életbe lépett nyári menetrendje a jelenleg érvényben levőtől lényegesen a következőkben terjedt el: (K. p.-u. = Keleti pályaudvar. Ny. p.-u. = Nyugati pályaudvar.)

A Budapest—brücki vonalon. A jelenlegi menetrend szerint Budapest k. p.-u.-ról d. u. 2 óra 5 perczkor Brückra indul és onnét d. u. 1 óra 25 perczkor Budapest keleti pályaudvarra érkező gyorsvonatok, az új menetrendnél Budapest és Győr között a brücki és fehringi irány szerint elkülönítve fognak közlekedni, Budapest k. p.-u.-ról a brücki irány vonata úgy fog indulni, mint jelenleg, a fehringi irány vonata pedig délután 1 óra 35 perczkor fog inditani; az ellenkező irányban pedig Budapest k. p.-u.-ra a brücki irány vonata szintén úgy fog érkezni, mint jelenleg, a fehringi irány vonata pedig délután 2 óra 10 perczkor érkezik. — Ezen új gyorsvonatok Bieskén, Tata-Tóváros és Almás-Füzül állomásokon megállanak, ellenben a Budapest k. p.-u.-ból Brück, illetve Bées felé közlekedő gyorsvonat a most említett állomásokon; a Béesből, illetve Brückből Budapest k. p.-u.-ba közlekedő gyorsvonat pedig Bieskén és Tata-Tóvárosra nem állitattik meg.

A nyaratok és kirándulók igényeinek kielégítése czéljából a múlt nyáron közlekedett helyi személyvonatok, részben csekély módosítással ismét forgalomba helyeztetnek és pedig minden ünnep- és vasárnapon Budapest k. p.-u.-ról reggel 7 órakor Bieskére és onnan este 8 óra 19 perczkor vissza Budapestre egy helyi személyvonat inditattik, s azon napokon a Budapest—bési nappali személyvonatoknál Budapest k. p.-u. és Bieske között a szomszédos forgalmi menetjegyeket használni ismét kizáratik.

Junius hó 1-től kezdve Budapest k. p.-u.-ról este 7 óra 15 perczkor Bieskére és onnan este 6 óra 35 perczkor meg 8 óra 43 perczkor Budapestre naponta helyi személyvonat inditattik.

Ugyancsak junius hó 1-től szeptember 15-ig a déli vasutak Székesfehérvár felé közlekedő helyi vonatához való csatlakozással, Budapest k. p.-u.-ról délután 11 óra 25 perczkor egy vegyes vonat inditattik Budapest—Kelenföldig. Az elősorolt helyi vonatokon kívül május hó 1-től Budapest k. p.-u.-ról délután 12 óra 15 perczkor Bieskére és onnét délután 3 óra 4 perczkor vissza Budapestre egy-egy új helyi személyvonat inditattik és az utóbbi vonat által Budapest—Kelenföldön a déli vasutak Nagy-Kanizsa felől érkező vegyes vonatához is csatlakozás létesítetik Budapest k. p.-u.-ba. Végül a jelenleg csak Bieskétől Győrbe reggel 3 óra 36 perczkor induló vegyesvonat forgalma a Budapest k. p.-u. és Bieske közötti vonalra is kiterjesztetik és Budapest k. p.-u.-ból éjjel 12 óra 30 perczkor inditattik.

A Budapest—esztergomi vonalon a vonatok május hó 1-től nem Buda—Pártól, illetve ördög, hanem Puda—gyártelep kitérőtől, illetve ördög a következő menetrend szerint fognak közlekedni és pedig: Buda—gyártelep kitérőtől reggel 6 óra 40 percz, d. u. 3 órakor és este 7 óra 10 perczkor fognak indulni és Esztergomba reggel 9 óra 4 percz, délután 5 óra 22 percz és éjjel 10 óra 10 perczkor érkezik; az ellenkező irányban pedig Esztergomból reggel 3 óra 8 percz, d. u. 4 óra 40 percz és este 7 óra 0 percz inditattik és Buda—gyártelep kitérőre reggel 7 óra 30 percz, d. u. 4 óra 41 percz és este 9 óra 22 perczkor érkezik, s az összes személyszállító vonatok Pils-Csaba-tábor nyári megállóhelyén is feltétlenül meg fognak állani.

A Győr—fehringi vonalon. A Győr és Fehring, illetve Győr és Grác között is módosult, mihez képest a vonat Grácból reggel 6 órakor, Fehringről reggel 7 óra 26 perczkor indul és Győrbe d. u. 11 óra 4 óra 33 perczkor indul és Fehringre este 8 óra 22 percz, Grácra este 9 óra 49 perczkor érkezik, míg által nemesak gráci érkezési és indulási idő válik kedvezőbbé, hanem Grácban a csatlakozás eléréskor a déli vasútnak onnét éjjel 10 óra 3 perczkor a M/m. Bruck felé induló vonat is, minek folytán Budapestről Grácra át Salzhalt Salzburg felé közvetlen összeköttetés létesül.

A Székesfehérvári, kis-czelli és veszprémidombóvári vonalakon. A helyi érdekek s különösen Pét-fürdő forgalmának jobb kielégítése érdekében a múlt nyáron Veszprémből csak ünnep és vasárnapokon Székesfehérvárra este 7 óra 42 perczkor induló személyszállító tehervonat, a f. évi nyári évad alatt az említett napokon kívül még esütörtökön is fog személyszállítással közlekedni.

E vonat Veszprémből este 7 óra 19 perczkor fog indulni és Székesfehérvárra éjjel 16 óra 9 perczkor érkezik.

A jelenleg Új-Dombóváról d. u. 2 óra 40 perczkor Veszprémbe induló vegyesvonat Lepsényben a déli vasútnak Pragerhofról Budapestre közlekedő új gyorsvonatával, valamint a junius hó 1-től Budapestről Siofokra közlekedő vonatával hozott összeköttetésbe.

A kis-czelli—boba—csáktornyai, ukk—talpoczi, túrje—balaton—szent-györgyi és kistalud—szent-iván—zala-szent-iváni vonalakon. Kis-Czelli és Zala-Egerszeg között mindkét irányban és Kis-Czellen a gyorsvonathoz Budapest felé, illetve felől csatlakozó személyvonat helyzetetik forgalomba, a mely Zala-Egerszegről reggel 6 óra 30 perczkor fog indulni és Kis-Czellre délután 9 óra 30 perczkor érkezik; Kis-Czellről pedig este 6 óra 10 perczkor indul és Zala-Egerszegre éjjel 9 óra 18 perczkor érkezik. E vonathoz Ukton Talpocza felől és felé, Túrjén pedig Balaton-Szent-György felől, illetve felé, a jelenlegi vonatok menetrendjének csekély megváltoztatásával a csatlakozások létesítve vannak.

A Zala-Egerszegről jelenleg reggel 6 óra 37 perczkor Zala-Szent-Ivánra induló és onnét Zala-Egerszegre reggel 8 óra 3 perczkor visszaérkező vegyesvonat az új menetrend szerint Zala-Egerszegről reggel 8 óra 32 perczkor fog indulni és Zala-Szent-Ivánra reggel 9 óra 22 perczkor érkezik, a hol a déli vonatok új gyorsvonatához Bées-Ujhegy felé talál csatlakozást; vissza pedig ugyancsak a déli vasútnak előbb említett gyorsvonatához Nagy-Kanizsa felől való csatlakozásban, Zala-Szent-Ivánról d. e. 10 óra 2 perczkor indul és Zala-Egerszegre d. e. 10 óra 33 perczkor érkezik.

Továbbá a Zala-Egerszegről jelenleg este 7 óra 57 percz-

kor Zala-Szent-Ivánra induló és onnét este 9 óra 23 perczkor Zala-Egerszegre visszaérkező vegyesvonat, Zala-Egerszegről d. u. 5 óra 8 perczkor indul és Zala-Szent-Ivánra délután 5 óra 36 perczkor érkezik s ott Nagy-Kanizsa felé a déli vasút új gyorsvonatához nyer csatlakozást; Zala-Szent-Ivánról pedig a déli vasutak ugyancsak az előbb említett gyorsvonatával Bées-Ujhegy felől és Nagy-Kanizsa felől vegyes vonattal csatlakozásban, este 7 óra 32 perczkor indul és Zala-Egerszegre este 8 óra 3 perczkor érkezik.

A Budapest—galantha—marcheggi és a galantha—zsolnai vonalakon. Budapest és Marchegg, illetve Bées között mindkét irányban egy-egy új, csakis 1-56 osztályú kocsikkal álló luxusonat helyzetetik forgalomba. E vonat Béesből a Karlsbad felől érkező gyorsvonathoz csatlakozva reggel 8 óra 50 perczkor indul és Budapest ny. p.-u.-ba d. u. 12 óra 40 perczkor érkezik; Budapest ny. p.-u.-ból pedig este 7 óra 30 perczkor inditattik és Béesbe éjjel 11 óra 20 perczkor érkezik, mihez képest a vonat úgy az egyik, mint a másik irányban az utat 3 óra 50 percz alatt teszi meg.

Továbbá Budapest és Bées között az előző években is forgalomban volt s csupán 1-56 osztályú utasokat szállított gyorsvonat a gyári évad tartáma során luxusonatként ismét forgalomba helyzetetik.

E vonat Budapest ny. p.-u.-ból d. u. 5 óra 30 perczkor fog indulni és Béesbe, csatlakozva a gyorsvonathoz Karlsbad felé este 9 óra 13 perczkor érkezik; Béesből pedig este 6 óra 45 perczkor inditattik és Stadlau állomáson a Karlsbad felől érkező gyorsvonattal csatlakozásban Budapest ny. p.-u.-ba éjjel 10 óra 50 perczkor érkezik.

Ugy ezen, valamint az előbb említett új luxusonatknál, a rendes menetidény felől egy pótlás is lesz fizetendő.

A Béesből d. u. 4 óra 50 perczkor Budapest ny. p.-u.-ba érkező gyorsvonat Tornóczy állomáson, a Budapest ny. p.-u.-ból reggel 7 óra 30 perczkor Zsolnára induló és onnét este 9 óra 15 perczkor Budapest ny. p.-u.-ba visszaérkező gyorsvonat pedig Perbete állomáson nem állitattik meg.

Az új menetrend szerint Budapest ny. p.-u.-ból d. u. 2 órakor Béesbe induló gyorsvonat új Budapest ny. p.-u.-ról, valamint Vác, Nagy-Maros és Párkány-Nána állomásokról csak az Érsekújvári túra utazó közönség használhatja.

Ezen most említett gyorsvonatok mentesítése czéljából, Budapest ny. p.-u. és Érsekújvár között Nagy-Marosig mindhárom osztálylval közlekedő, Nagy-Marostól azonban csak első és második osztályú kocsikat vívő helyi gyorsvonat helyzetetik forgalomba, a mely Budapestről d. u. 2 óra 20 perczkor indul és Érsekújvárra d. u. 4 óra 21 perczkor érkezik. E vonat Párkány-Nánán csatlakozás között Balassa-Gyarmat, illetve Léva felé, Érsekújvárról pedig az onnét jelenleg d. u. 4 óra 30 perczkor Pozsonyba induló személy vonattal állván csatlakozásban, ez utóbbi vonat által Tót-Megyeren a nyitra-, illetve zsitvanyóví helyi érdekű vasútra fog csatlakozást közvetíteni. Ezen vonat Budapestől Nagy-Marosig személyvonatu menedjék fizetése mellett, Nagy-Maroson túl azonban csak gyorsvonatu menetjék váltása mellett lesz használható.

Az ezredéves országos kiállítás alkalmából várható nagyobb személyforgalomnak kedvezőbb lebonyolítása és a zsolnai helyi forgalmának emelése, valamint Zsolnára a Berlin felé és felől közvetlen csatlakozás létesítése érdekében Budapest és Zsolna között új személyvonat helyzetetik forgalomba. Ezen vonatknál az indulás Budapest ny. p.-u.-ból éjjel 11 órakor, az érkezés Zsolnára d. e. 9 óra 25 percz, Berlinbe este 9 óra 7 perczkor lesz. Az ellenkező irányban pedig Berlinből d. e. 8 óra 25 perczkor, Zsolnárról este 7 óra 50 perczkor indulva a vonat Budapest ny. p.-u.-ba mánság reggel 6 óra 20 perczkor fog érkezni. Eme mindkét vonattal Budapest és Vác között a szomszédos forgalom menetjegyeknek használata kizáratik, valamint Budapest és Vác között a Budapest—Zsolna irányú vonalnál csak felszállás; az ellenkező iránynál pedig csak a felszállás lesz lehetséges.

Ezen vonatknak forgalomba helyezése folytán a jelenleg Galantháról Szegedre éjjel 3 óra 15 perczkor induló, Szegedről Galanthára éjjel 11 óra 15 perczkor érkező vegyes vonat, nemkülönben a jelenleg Párkány-Nánáról Budapest ny. p.-u.-ba d. e. 9 órakor érkező helyi személyvonat megszüntetetik és a Budapestről jelenleg d. u. 4 óra 15 perczkor Párkány-Nánára induló személyvonat csak Budapestre és Nagy-Maros között fog forgalomban tartatni, megfigyelve, hogy az utóbbi vonat Budapestről d. u. 4 óra 25 perczkor fog indulni és Nagy-Marosra d. u. 5 óra 30 perczkor érkezik.

A jelenleg Budapest ny. p.-u.-ból éjjel 9 óra 15 perczkor Galanthára induló és onnét Budapestre reggel 7 óra 5 perczkor érkező gyorsvonatnál a személyszállítás csak Budapest és Érsekújvár között tartatik fenn, s az előbbinél, vagyis a Budapestről közlekedőnél Palota-Ujpesten csak a felszállás lesz lehetséges. E vonat Budapest ny. p.-u.-ról este 9 óra 5 perczkor fog indulni és Érsekújvárra éjjel 12 óra 48 perczkor érkezik, Érsekújvárról pedig éjjel 3 óra 42 perczkor indul és Budapest ny. p.-u.-ba éjjel 11 óra 20 perczkor érkezik, azaz reggel 7 óra 5 perczkor érkezik. A Budapest ny. p.-u.-ból reggel 7 óra 33 perczkor induló és onnét Budapest ny. p.-u.-ba reggel 7 óra 43 perczkor érkező személyvonatoknál a szomszédos jegyek használata csak Budapest és Érsekújvár között záratik ki, azonkívül a Marcheggől Budapestre közlekedő személyvonatnál Nagy-Maros és Budapest között csak a felszállás, a Budapestről Marcheggre közlekedőnél pedig Nagy-Marosig csak a felszállás lesz lehetséges.

A helyi forgalomnak és a nyaraló közönség érdekelnek kielégítése czéljából a következő helyi vonatok helyzetetnek forgalomba: Budapest és Érsekújvár között mindkét irányban a múlt nyáron is közlekedett és Párkány-Nánán, Balassa-Gyarmat és Léva felől és felé csatlakozással bíró egy-egy személyvonat; ezen vonat Budapest ny. p.-u.-ból reggel 5 óra 40 perczkor fog indulni és Érsekújvárra d. e. 9 óra 23 p.-kor érkezik; Érsekújvárról pedig este 7 óra 20 perczkor indul és Budapest ny. p.-u.-ba éjjel 11 óra 20 perczkor érkezik; továbbá Budapest és Párkány-Nána között mindkét irányban egy-egy helyi személyvonat, a mely Budapest ny. p.-u.-ból este 7 óra 45 perczkor fog indulni és Párkány-Nánára éjjel 10 óra 14 perczkor érkezik; Párkány-Nánáról pedig reggel 6 óra 20 perczkor indul és Budapest ny. p.-u.-ba d. e. 9 órakor érkezik.

Nagy-Marostól Budapestig egy helyi személyvonat, a mely Nagy-Marosról este 6 óra 40 perczkor fog indulni és Budapestre este 8 óra 5 perczkor érkezik.

A Budapest ny. p.-u. és Zsolna között közlekedő éjjeli közvetlen személyvonat mentesítése végett Budapest és Vác között egy-egy új helyi személyvonat helyzetetik forgalomba, mely vo-

nat Budapest ny. p.-u.-ról éjjel 11 óra 20 perczkor fog indulni és Vácra éjjel 12 óra 20 perczkor érkezik; Vácról pedig reggel 5 óra 5 perczkor indul és Budapest ny. p.-u.-ba reggel 6 óra 5 perczkor érkezik. Ezenkívül Palota-Ujpestről Budapestre a múlt évben reggel 4 óra 25 perczkor közlekedett helyi vonat ez idén is közlekedik. Végül Pozsony és Marchegg, illetve Bées között mindkét irányban ünnep- és vasárnapokon idező időjárásnál egy-egy helyi személyvonat ez idén is fog közlekedni. E vonat Béesből reggel 6 óra 25 p.-kor inditattik és Pozsonyba d. e. 8 óra 17 p.-kor érkezik, Pozsonyból pedig este 7 óra 55 perczkor indul és Béesbe éjjel 10 óra 20 perczkor érkezik.

E vonatokon kívül május hó 10-től kezdve ünnep- és vasárnapokon még további helyi személyvonatok helyzetetnek forgalomba és pedig:

Budapest és Nagy-Maros között: mindkét irányban 3-3 vonat, a mely vonatok Budapestről d. e. 8 óra 40 percz, d. u. 12 óra 55 percz és este 6 órakor indulnak és vissza Budapestre d. u. 12 óra 30 percz, d. u. 5 óra 30 percz és éjjel 11 óra 50 p.-kor érkezik.

Budapest és Vác között: mindkét irányban 1-1 vonat, mely vonat Budapestről este 8 óra 5 perczkor indul és ide éjjel 10 óra 25 perczkor visszaérkezik.

Budapest és Palota-Ujpest között: pedig mindkét irányban forgalomba 2-2 helyi vonat helyzetetik. Ez utóbbi vonatok Budapestről d. u. 5 órakor és este 7 óra 10 perczkor indulnak és Palota-Ujpestről Budapestre d. u. 4 óra 45 percz és este 7 óra 30 perczkor érkezik.

Végül junius hó 1-től Budapest és Nagy-Maros között mindkét irányban naponta még 1-1 helyi személyvonat fog közlekedni, mely vonat Budapestről este 6 óra 30 perczkor fog indulni és Nagy-Marosra este 7 óra 34 perczkor érkezik.

Nagy-Marosról pedig reggel 6 óra 45 perczkor inditattik és Budapestre reggel 8 óra 10 perczkor érkezik.

A pozsonyi—gálgóczy—lipótvári és szerednői—nagyuszombati vonalon. A Bées és Zsolna közötti éjjeli összeköttetés helyreállítása czéljából Pozsonyból éjjel 1 óra 30 perczkor Gálgóczy—Lipótvára egy új vegyes vonat inditattik, a hova ezen vonat reggel 4 óra 28 perczkor érkezik és ott közvetlenül csatlakozik az éjjeli új személyvonat Zsolna felé. Az ellenkező irányban a vonatszekkötést a Gálgóczy—Lipótvárról jelenleg éjjel 3 óra 35 perczkor induló személyvonatnak egyidejű megszüntetése mellett az új menetrend szerint éjjel 12 óra 45 perczkor induló és Pozsonyba éjjel 3 óra 20 perczkor érkező vegyes vonat fogja közvetíteni. Továbbá Gálgóczy—Lipótvárról reggel 4 óra 42 perczkor egy új helyi személyvonat fog indulni, mely Pozsonyba reggel 6 óra 36 perczkor érkezik, a hol közvetlen csatlakozást talál Bées felé.

A Szeredről jelenleg reggel 4 órakor induló vegyesvonat az új menetrend szerint, a Budapest felől Zsolnára közlekedő új közvetlen személyvonattal csatlakozásban éjjel 4 óra 35 perczkor fog indulni és Nagyuszombatra reggel 5 óra 9 perczkor érkezik s ott közvetlen csatlakozást talál Pozsony felé.

A jelenleg Szeredről d. e. 11 óra 20 perczkor Nagyuszombatra induló személyvonat az új menetrend szerint a Zsolna felől érkező személyvonattal csatlakozásban, d. e. 11 óra 38 perczkor fog indulni és Nagyuszombatra d. u. 12 óra 2 p.-kor érkezik. Végül a jelenleg Nagyuszombatról éjjel 10 órakor induló vegyesvonat az új menetrend szerint éjjel 12 órakor fog indulni és Szeredre éjjel 12 óra 32 p.-kor érkezik, a hol a Zsolna felől érkező új éjjeli személyvonatnál közvetlen összeköttetést nyer Budapest felé.

A pozsonyi—ujvárosi—szombathelyi vonalon Pozsony-Ujváros és Hegyes-Halom között Hegyes-Halom állomáson a Bruck felől érkező gyorsvonathoz közvetlen csatlakozással Budapest felé, egy új vegyesvonat helyzetetik forgalomba, mely vonat Pozsony-Ujvárosról reggel 8 óra 25 perczkor fog indulni és Hegyes-Halomra d. e. 9 óra 27 p.-kor érkezik.

A Budapest—rutkai vonalon a jelenleg Salgó-Tarjánból Budapestre reggel 8 óra 35 perczkor érkező és onnét este 6 óra 20 perczkor S. Tarjánba induló személyvonatok Hatvan és Salgó-Tarján között forgalomban kívül helyzetetnek s helyzetük Budapest és Füleik között mindkét irányban új személyvonat helyzetetik forgalomba, mely vonat Budapestről d. u. 5 óra 20 perczkor indul és Fülekre éjjel 10 óra 33 perczkor érkezik. Ezen vonat csatlakozást talál a Füleik és Zólyom között a menetrendbe felvett személyszállítással egybekötött gyorsvonathoz, mely Zólyomba reggel 5 óra 3 perczkor érkezik és ott folytatást talál Zólyom és Rutka között közlekedő gyorsvonathoz által. Fülekről pedig az ellenvonat a Rutkáról érkező személyszállító gyorsvonathoz beérkezése után reggel 5 óra 34 p.-kor indul és Budapestre d. e. 10 óra 36 p.-kor érkezik, mely utóbbi vonat Kis-Terenén a Paradé felől reggel 7 órakor induló vegyesvonattal, Hatvanban pedig a Budapestről reggel 7 óra 20 p.-kor Lawoene felé induló gyorsvonattal áll közvetlen csatlakozásban.

Május 14-től augusztus végéig minden ünnepnap és vasárnap Budapest és Hatvan között egy új helyi személyvonat fog közlekedni, mely vonat Budapestről d. u. 1 óra 30 p.-kor indul és Hatvanba d. u. 4 óra 28 perczkor érkezik, Hatvanból pedig este 8 óra 10 perczkor visszaindul és Budapestre éjjel 11 órakor érkezik.

A Zólyom—zólyom-brezói vonalon ünnep- és vasárnapokon Zólyom—Brezórol este 9 óra 1 perczkor egy személyszállító tehervonat inditattik Besztercebányára, a hova ezen vonat éjjel 11 óra 5 perczkor érkezik.

A Budapest—miskolci—lawoenei és miskolci—kassai vonalon. A Tátrafürdőbe utazó közönség részére a múlt évben Budapestről Kassán át Poprád-Felkőig és viszont forgalomban volt éjjeli közvetlen gyorsvonat ez idén már junius hó 1-től helyzetetik forgalomba és úgy mint tavaly, szeptember hó 15-ig fog közlekedni. Ezen vonat, mely csak 1. osztályú kocsikat visz, Budapest k. p.-u.-ról éjjel 10 óra 40 perczkor indul és Kassára reggel 4 óra 30 percz, Poprád-Felkőre reggel 6 óra 52 perczkor érkezik; Poprád-Felkőről pedig éjjel 10 óra 37 perczkor, Kassáról éjjel 4 óra 8 perczkor indul és Budapest k. p.-u.-ba reggel 8 órakor érkezik.

A fürdőevad tartamára, vagyis junius 1-től szeptember 15-ig Munkács és Solyva-Hársfalva között egy tehervonat személyszállítással fog közlekedni, mely Munkácsról reggel 6 óra 55 perczkor indul és Solyva-Hársfalvára d. e. 9 óra 4 perczkor érkezik. Solyva-Hársfalváról pedig d. u. 5 órakor indul és Munkácsra este 6 óra 32 perczkor érkezik.

A Budapest—kolozsvári—predelli és a Budapest—arad—tövisi vonatokon. A jelenleg Budapest keleti pályaudvar és Tövis között mindkét irányban közlekedő, május 1-től azonban luxus-vonat elnevezést nyerő gyorsvonat folytatlag Tövis és Predell között is kiterjesztetik s Predellon

ZÚDORÉK.

Regény egy kötetben

Irtá GYARMATHY ZSIGÁNÉ.

XIV. (Folytatás)

A házi gazdának sűrűgösen megírni való munkája van, nem vehet részt a reggeli tarokknál.

— Itt vagyok, én — mondja Ilona szeliden leül a két öreg úr közé. Nagymamája túl akar esni azon a nem szíve szerint való közlésen és röviden érinti a családi eseményt, mire Lajos bátyám uram vidáman jegyzi meg:

— Bizony, gazdag leányok bójtben is eshetik farsangja! — Aztán szívből kíván szerencsét. Bátyja és húga szintén kifejezik szerencsekívánataikat, de sokkal őszintébbek, mint helyzetik a szokásos «örvendek» szót közbe fűznék. Amália a maga egyszerűségében megjegyzi, hogy Gecsy igen jó familia s talán egy pörrel vissza is lehetne szerezni az ősi just.

Aztán valami nyomasztó hangulat nehezül mindnyájukra; a jó öreg leány ezt is ki akarja magyarázni, mert: bizony isten úgy van az, hogy borus időben borus az ember kedélye!

Klárka gyorsan öltögeti a himzését, nem szól egy szót sem. Ilonának rengeteg a szerencséje: az utimók egymást érik nála és a két öregben meg van az a tapintat, hogy egy szóval sem érinti azt, a mit a kártyánál való szerencséről meg szoktak jegyezni.

Piri, mikor kiment nagymamájától, a verandára nyíló egyik vendégszobába rejtőzött; itt nem akadnak rá. Fordított egyet a kulcsot, aztán az ágyra borult.

— Megesált, megesált, Ilon! És heves zokogása tört ki. Sirt és tombolt, de egyszerre csak figyelni kezdett: kocsiöregés! Az ablakhoz futott...

Feltűnő, feltűnő! És mohón nézte a Tarezy gyönyörű fogatát, aztán magát a gazdát is: szép alak! A báró maga hajtotta telivér lovait és hatalmas melle kidomborult, a mint szélesen tartotta a gyeplőt és látható kedvtelessel nézte az egyik lovát, a gyönyörű, de ideges «Gyöngyöm»-öt.

Mikor a kocsi épen a veranda elé akart fordulni, egy maeska ugrott le a könyöklőről, mire «Gyöngyöm» megijedt s mint a villám szökött félre. A magas, könnyű kocsi felfordult, a báró talpra esett és a gyeplőt szorosan tartotta. Ebben a pillanatban egy átható sikoltás hallatszott; aztán Piri lerohant a lépcsőn s megingva borult a hatalmas férfi-mellre. Tarezy odalöki a gyeplőt kocsisának, a fogat az istállók felé gördült és a leányka ott remeg és zokog a karja között. Ez megrendíti az ifjút, forog vele a kődös udvar és nem tud egyebet mondani:

— Nincs semmi baj... igazán nincs! Aztán még mond valamit — az ő helyén minden férfi mondana még valamit.

— Kedves, kedves kis angyalom, mint remeg! — Meg is haltam volna, ha baja esik!

Végül Bródból hoztak 4 óra 30 perces személyvonat már Boszna-Bródból fog közlekedni, a homét éjjel 3 óra 30 perces fog induli.

— Meghalt volna! — Meg; de most menjünk fel.

Az eső csendesen hull, a nyirkos levegő nehéz a virágok illatától, a kis leány még mindig remeg, az ifjú átkarolja a derekát s úgy vezeti felfelé a lépcsőn. Sehoh egy lélek sincs, és Piri a vendég-szoba felé int.

— Oda menjünk, mert félek...

Nem volt ugyan semmi ok reá; de az ifjuban egyszerre csak felébredt a férfias védelem ösztöne. Hát még mikor a szobába lépve észre veszi, hogy a kis leány vonásain az átélt szen-

remegve simul az erős férfi-kézhez és remegő a hangja is, a mint folytatja:

— De, ha ők nem láttak is meg, Sinkó ott volt az ablakában... ah, még most is érzem azt a szürő tekintetét! Egy óra múlva nagymama már tudni fogja az egészet, még azt is, hogy most itt vagyunk... és nagyon, nagyon leszid.

Ez az ártatlan kis teremtés miket beszél, mint retteg és őt szereti. Szereti! Ez a gondolat nagyon kellemes, de egy kisé mégis megzavarja; pedig az volt minden vágya, hogy egykor első szerelme legyen annak, a ki felesége leend...

— És most vágya teljesült; hiszen semmi gát sincs előtte... egyszerre csak férfias kötelességének érzi a védelmet.

— Legyen nyugodt, kedves kis angyalom és mondja meg, hogy szeret-e igazán?

— Szeretem.

— Úgy, hát... de ne ijedjen meg — hiszen még olyan gyermek! — előzük meg Sinkó uramat... akarja, hogy most azonnal menjünk Kelemen bácsihoz?

— Akarom.

Aztán ezt a készséget ismét a gyermekesség rovására kell iratni és utánozhatalan gyermeki bájjal kérdi:

— Ugy-e akkor nem szidnak meg azért a jelenetért? Akkor már lesz, a ki védelmezett!

— Akkor és azontúl mindig, kedves kis angyalom, mindig!

— Oh, mily jó lesz az! És halával s az el nem titkolható szerelem melegségével néz az ifju szemébe. Ez megkapja a Tarezy szívét annyira, hogy a bájós kis fejét odavonja a mellére és elkezd simogatni védő gyöngédséggel: Ne féljen, ne féljen!

— És a mint először érez kebléhez simulni egy ártatlan, tisztá teremtés, becsületes szívét valami fiatalos hevület kezdi dobogtatni:

— Szeretem, Piri! És lehajol a szőke főhöz s megcsókolja; arra aztán mélyen elpirul s mintha nyomban igazolni akarná ezt a merész önmegfeledkezést, karjához szoritja a kis leány karját.

— Menjünk, Piri!

Ekkor Piri felnéz a szemébe:

— Béla tud egy újságot? Ilon a Gecsy felesége lesz.

— Ilon, a Gecsy felesége!... Különbén sejtettem...

— Sejtette!

— Menjünk Piri, menjünk!

Mintha menekülni akart volna egy gondlattól; de azért csak mégis meggondolta azt: mily szerencse, hogy idejekorán tudott parancsolni szívének!

Aztán ugyanegy délelőtt másodszor nyitják a Zúdor Kelemen atjait leánykérő szándékkal. Most a bizalomteljes derű árad a kérő tekintetéből, hangja pedig maga a jószívűség.

— Kelemen bácsi, adja nekem a kis leányát, higgye el, nagyon jó lesznek hozzá... mindig,

ismét közvetlenül csatlakozik a román vonathoz Bukarest felé, illetve felé. E vonatok Budapest és Arad között továbbra is I. és II. osztály. Aradon túl azonban Predeál, illetve Bukarestig csak I-ső osztály kocsikkal fognak közlekedni. Ezen vonatok úgy az I-ső, mint a II-k kocsistályban csak pöldij fizetés mellett vehetők igénybe.

Ezen vonat Budapest k. p. u.-ról d. u. 1 óra 35 perces, Tóvisről éjjel 11 óra 35 perces indul és Predeára másnap reggel 6 óra 29 perces, Bukarestbe d. e. 11 óra 25 perces (kelet-európai időben) érkezik. Bukarestből pedig d. u. 3 óra 30 perces (kelet-európai időben) indul és Tóvisre másnap éjjel 3 óra 18 perces, Budapest k. p. u.-ba d. u. 1 óra 10 perces érkezik. A Budapest felől ezen luxusonatnál Botfalva állomáson a megállás megszüntetettik.

A Budapest k. p. u.-ból Kolozsváron át Predeál felé este 9 óra 15 perces induló és innét szintén Kolozsváron át Budapest keleti pályaudvarra reggel 7 óra 40 perces érkező gyorsvonat Kolozs-Karán; a Kolozsvárról Budapest felé reggel 5 óra 23 perces induló gyorsvonat pedig Jegenyén, a fűrdővát tartama alatt feltételesen megállítatik.

Az ezredéves országos kiállítás tartama alatt várható nagyobb személyforgalom való tekintettel Budapest és Nagyvárad között mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyezetik forgalomba, mely vonat Budapest keleti pályaudvarról éjjel 11 óra 40 perces indul és Szolnokra éjjel 3 óra 30 perces érkezik. Nagyváradról pedig reggel 4 óra 40 perces és Szolnokról délelőtt 8 óra 39 perces indul és Budapest keleti pályaudvarra délelőtt 12 óra 30 perces érkezik.

Egy a Budapest felől érkező, mint a Budapest felé menő vonatok csatlakozást talál a Szolnok és Arad között közlekedő új személyvonathoz, mely éjjel 3 óra 30 perces indul és Aradra reggel 8 óra 17 perces érkezik; Aradról pedig éjjel 3 óra 30 perces és Szolnokra reggel 8 óra 14 perces érkezik. E vonatoknak forgalomba helyezése folytán a szolnok-nagyvárad vonalra is a jelenleg Püspök-Ladányból reggel 5 óra 35 perces induló és Szolnokra reggel 8 óra 18 perces érkező gyorsvonat és a Püspök-Ladányból reggel 5 óra 15 perces induló és Nagyváradra reggel 7 óra 15 perces érkező személyvonat, nemkülömben a szolnok—aradi vonalra is az Aradról jelenleg reggel 5 óra 15 perces induló és Szolnokra d. e. 9 óra 30 perces érkező személyvonat forgalma Csaba és Szolnok között és a Szolnokról jelenleg éjjel 3 óra 10 perces induló és Aradra d. e. 9 óra 10 perces érkező személyvonat gyorsított vonattal megszüntetettik.

A Debreczen felől Budapestre közlekedő éjjeli személyvonatoknak a szolnok—budapesti vonal való mentesítése céljából, a jelenleg Aradról d. u. 3 óra 56 perces induló és Szolnokra éjjel 10 óra 58 perces érkező személyvonat gyorsított vonattal Szolnok és Budapest között is személyzállásra berendezetik, megjegyezvén, hogy Szolnokról éjjel 12 óra 10 perces fog induli és Budapest k. p. u.-ba pedig reggel 5 óra 30 perces érkezik.

Kolozsvár helyi forgalmának jobb kiellátása végett Kolozsvár és Tóvis között egy gyorsított személyzállásra rendeztetik. E vonat Kolozsvárról d. u. 2 óra 17 perces indul és Tóvisre este 7 óra 30 perces érkezik.

Továbbá a jelenleg Budapest és Predeál között Kolozsváron át közlekedő gyorsvonatnak mentesítése céljából, a csak Budapest és Kolozsvár között közlekedő gyorsvonatokhoz Kolozsvártól való csatlakozással, Kolozsvár és Brassó között új személyvonat helyezetik forgalomba, a mely Kolozsvárról éjjel 11 óra 10 perces indul és Brassóra d. e. 9 óra 35 perces érkezik, Brassóról pedig d. u. 5 óra 57 perces inditattik és Kolozsvárra reggel 4 óra 35 perces érkezik.

A jelenleg Kolozsvár és Tóvis között közlekedő és csatlakozással a gyorsvonatokhoz bíró személyvonatok ennek folytán felhagyatnak.

Brassó és Predeál között június 1-étől minden esütörtökön, ünnep és vasárnapon, valamint a görög-keleti ünnepnapokon mindkét irányban egy-egy helyi személyvonat, mely csatlakozásban lesz a román államvasutak vonalával, ismét forgalomba helyezetik. E vonat Brassóról este 6 óra 40 perces indul és Predeálra este 8 óra 30 perces érkezik, Predeálról pedig reggel 6 óra 30 perces indul és Brassóra reggel 7 óra 40 perces érkezik.

A személyvonatok túltömöttségének elkerülése céljából a jelenleg Budapestről Brassó felé reggel 8 óra 30 perces induló személyvonatnál Nagyvárad és Tóvis között; a Budapestről d. u. 5 óra 45 perces Kolozsvár felé induló, valamint a Kolozsvárról este 6 óra 13 perces Budapest felé induló személyvonatnál pedig Kolozsvár és Eszcsa között a szomszédos forgalmú menetjegyek használata kizáratik.

A nyári évad alatt minden ünnep és vasárnapon, valamint a radnai húsvénapokon Arad és Radna-Lippa között a mult évben is mindkét irányban közlekedett egy-egy helyi vonat ismét forgalomba helyeztetik, minek folytán ezen napokon a reggel 6 óra 30 perces Aradról Tóvisre induló és este 8 óra 35 perces Tóvisről Aradra érkező személyvonatoknál, Arad és Radna-Lippa között a szomszédos forgalmú menetjegyeknek használata kizáratik. A helyi vonat Aradról reggel 6 óra 35 perces indul és Radna-Lippára d. e. 8 óra 17 perces érkezik, Radna-Lippáról pedig este 8 óra 3 perces inditattik és Aradra este 9 óra 19 perces érkezik.

Végül Aradról este 7 óra 25 perces induló és Radna-Lippára este 9 óra 14 perces érkező tehervonatot ez idén is naponta személyzállásra Rendeztük be.

A Püspök-Ladány—máramarosziget—körösmezeli vonalon. A Budapest és Nagyvárad között közlekedő új személyvonatokkal közvetlen csatlakozásban Püspök-Ladány és Debreczen között mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyezetik forgalomba. E vonat Debreczenből reggel 4 óra 30 perces fog induli és Püspök-Ladányba reggel 5 óra 14 perces érkezik, Püspök-Ladányból pedig reggel 6 óra 8 perces fog inditattik és Debreczenbe reggel 7 óra 20 perces érkezik. A jelenleg Püspök-Ladányból reggel 6 óra 12 perces induló és Debreczenbe reggel 7 óra 41 perces érkező gyorsított vonattal ennek következtében a személyzállás megszüntetettik.

Végül a Püspök-Ladányról jelenleg éjjel 3 óra 20 perces Szatmárra induló helyi vonat a Predeál felől érkező gyorsvonattal való csatlakoztatás végett reggel 4 óra 1 perces fog inditattik.

A Debreczen—szerencsi vonalon. A Szerencséről Debreczen felé jelenleg d. u. 4 óra 38 perces induló személyvonat a Lawone felől érkező gyorsvonattal csatlakozóba hozattott, minek következtében indulása Szerencséről 5 óra 13 perces lesz.

A kis-teremen—kiszállási vonalon. Kiszállási és Szalók-Taksony között mindkét irányban a mult

nyáron közlekedett egy-egy vonat ismét forgalomba helyeztetik. Ezen vonat Kiszállásról csatlakozással a Budapest felől érkező gyorsvonathoz d. u. 5 óra 19 perces induló és Szalók-Taksonyra este 6 óra 39 perces érkezik; Szalók-Taksonyról pedig este 8 óra 30 perces induló és Kiszállásra este 9 óra 14 perces érkezik s ott csatlakozást talál a Püspök-Ladány felé induló személyvonathoz.

A szeghalom—füzes-gyarmati vonalon mindkét irányban egy-egy új gyorsított fog közlekedni. E vonat Szeghalomról délután 4 óra 15 perces indul és Füzes-Gyarmatra délután 4 óra 40 perces érkezik. Füzes-Gyarmatról pedig délután 3 óra 25 perces indul és Szeghalomra délután 3 óra 50 perces érkezik, a hol közvetlen csatlakozást talál Nagyvárad felé.

A nagyvárad—püspökfürdő—lélxfürdői vonalon a mult nyáron közlekedett fűrdővontatok a fűrdővát tartamára ismét forgalomba helyeztetik.

Az aranyos-gyeres—tordai vonalon az Aranyos-Gyeresről jelenleg délután 4 óra 30 perces induló, a Kolozsvár és Tóvis között közlekedő új személyvonat gyorsított vonattal való csatlakoztatás miatt csak délután 5 óra 30 perces inditattik.

A kocsárd—maros—vásárhely—szászregényi vonalon a Kocsárdról Maros-Vásárhelyre jelenleg este 8 óra 59 perces induló személyvonat a Budapest felől érkező személyvonathoz csatlakozólag éjjel 10 óra 59 perces indul és Maros-Vásárhelyre éjjel 1 óra 14 perces érkezik.

A kiskapus—nagysebeni vonalon a Kiskapusról Nagysebenbe jelenleg csupán kedden és pénteken reggel 4 óra 45 perces induló és onnét Kiskapusra d. u. 3 óra 39 perces visszazérkező személyzállást tehervonattal naponta fog személyzállással közlekedni.

A mult nyáron csak június 1-étől közlekedett fűrdővontat ez idén már május 13-ától szeptember 13-éig Nagysebenből naponta délután 4 óra 10 perces Vízakna községre és onnan este 7 óra 30 perces Nagy-Szebenbe, továbbá ünnep- és vasárnapon Nagy-Szebenből délután 2 óra 20 perces Vízakna községre és onnan délután 3 óra 5 perces vissza Nagy-Szebenbe fognak közlekedni.

A brassó—zernesti vonalon mindkét irányban egy-egy harmadik vegyes vonat helyezetik forgalomba. E vonat Brassóból reggel 4 óra 30 perces indul és Zernestbe reggel 5 óra 49 perces érkezik. Zernestről pedig este 7 óra 20 perces indul és Brassóba este 8 óra 31 perces érkezik.

A mező-túr—mezőhegyesi és mező-túr-kerkei vonalakon. A reggeli vonatok korábban fogtak Mezőhegyes és Turkeveről induli, mi által az Aradról Budapest felé közlekedő új személyvonatokhoz csatlakozás létesítettik.

Az arad—temesvári vonalon. A jelenleg Temesvárról d. u. 1 óra 12 perces Arad felé induló, valamint az Aradról Temesvárra d. u. 2 óra 5 perces visszazérkező gyorsított vonathoz mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely vonat Aradról délelőtt 11 óra 25 perces indul és Temesvárra délután 1 óra 10 perces érkezik. Temesvárról pedig délután 2 óra 20 perces és Aradra úgy mint jelenleg d. u. 3 óra 44 p.-kor érkezik. Ezen vonatok Temesvárról, Budapest, Orsova és Bázias felé, illetve felől közvetlen csatlakozásban állanak.

A Budapest—orsova és a temesvár—bázias vonalon. Budapest és Temesvár között mindkét irányban, Zombolyán Nagy-Beeskerek felé, illetve felől a torontáli helyi érdekű vasutak új vonataival is csatlakozásban, egy-egy új gyorsított személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Budapest ny. p. u.-ból reggel 8 óra 15 p.-kor indul és Temesvárra d. u. 4 óra 52 p.-kor érkezik, Temesvárról pedig d. u. 1 óra 33 p.-kor indul és Budapest ny. p. u.-ba este 7 óra 40 p.-kor érkezik.

E vonatokkal közvetlen csatlakozásban Temesvár és Bázias között mindkét irányban egy-egy új személyvonat fog közlekedni, a mely Báziasról d. e. 9 óra 55 perces indul és Temesvárra d. u. 1 óra 29 perces érkezik; Temesvárról pedig d. u. 2 óra 30 perces indul és Báziasra este 6 óra 30 perces érkezik. A jelenleg Temesvárról d. e. 11 óra 30 perces Bázias felé induló, valamint a Bázias felől Temesvárra d. u. 3 óra 56 perces érkező személyvonat megszüntetettik.

Az ezredéves országos kiállításra való tekintettel Budapest és Szeged között, vagy Budapest ny. p. u.-ból jelenleg éjjel 10 óra 25 perces induló és Szegedre éjjel 1 óra 50 perces érkező gyorsvonatnak egyidejű megszüntetése mellett mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Budapest ny. p. u.-ról éjjel 10 óra 40 perces indul és Szegedre reggel 4 óra 20 perces érkezik, a hol közvetlen csatlakozást talál Temesvár felé, vissza Szegedről pedig éjjel 2 óra 40 perces indul és Budapest ny. p. u.-ba reggel 8 óra 30 perces érkezik.

Az utóbbi vonat a czepléi-budapesti vonalon csak beszéllás céljából fog megállani.

Temesvár és Orsova között a jelenleg Temesvárról Orsova felé d. e. 9 óra 35 perces induló és Orsova felől d. u. 3 óra 35 perces Temesvárra visszazérkező vegyes vonatok egyidejű megszüntetése mellett a Budapest és Temesvár között közlekedő új gyorsvonatokkal való csatlakozásban mindkét irányban egy-egy új személyvonat fog közlekedni.

E vonat Orsváról reggel 6 óra 40 perces indul és Temesvárra d. u. 1 óra 45 perces érkezik; Temesvárról pedig d. u. 2 óra 12 perces indul és Orsovára este 8 óra 45 perces érkezik.

A Temesvárról jelenleg d. e. 10 óra 13 perces Budapest felé induló személyvonat már d. e. 9 óra 25 perces fog induli és Budapest ny. p. u.-ba este 6 óra 50 perces érkezik.

A Budapest ny. p. u.-ból jelenleg d. u. 4 óra 25 perces Szeged felé induló és Szeged felől Budapest ny. p. u.-ra d. e. 10 óra 10 perces érkező személyvonat május 1-től a Budapest—czepléi vonalra is a feltételes megállóhelyeken, Ferencz József megállóhely kivételével nem fog megállani.

Megjegyzetük továbbá, hogy a jelenleg Temesvár-Józsefvárosról reggel 5 óra 15 perces Szegedre induló személyvonat gyorsított vonattal és az innét reggel 8 óra 14 perces Temesvár-Józsefvárosra érkező személyvonat Zombolyán a torontáli helyi érdekű vasutaknak Nagy-Beeskerek felől érkező vonatával áll csatlakozásban.

A nagyvárad—szeged-rókusi és szentes—hódmezővásárhelyi vonalakon. Szeged-Rókus és H.-M.-Vásárhelyre reggel 6 óra 59 perces érkezik, a hol a Szentés felé induló vonathoz csatlakozást talál, H.-M.-Vásár-

helyről pedig a Szentés felől érkező vonattal csatlakozásban este 7 óra 51 perces indul és Szeged-Rókusra este 8 óra 36 perces érkezik.

A valkány—varjasi vonalon. A jelenleg Valkányról reggel 6 óra 15 perces Varjásra induló gyorsvonatnak egyidejű megszüntetése mellett az Orsova felől érkező gyorsvonathoz csatlakozólag egy új személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Valkányról reggel 9 óra 25 perces indul és Nagy-Szt.-Miklósra a Temesvár felől érkező személyvonattal csatlakozásban, Varjásra d. e. 11 óra 47 perces érkezik. Továbbá csatlakozás létesítése céljából Valkányon az új gyorsított Budapest felé és a személyvonatokhoz Temesvár felé a Varjásról jelenleg d. u. 3 óra 30 perces induló vegyes vonat helyett egy új vonat fog d. u. 12 óra 20 perces induli és Valkányra d. u. 2 óra 52 perces érkezni.

A nagykikinda—nagybeeskerekéi vonalon. A Nagybeeskerekéről Nagykikindára d. u. 12 óra 20 perces induló és innét Nagy-Beeskerekre este 7 óra 30 perces gyorsított vonat helyett mindkét irányban egy-egy új személyvonat közlekedik, a mely Nagy-Beeskerekéről d. e. 11 óra 53 perces indul és Nagy-Kikindára, Budapest felé az új gyorsvonathoz közvetlenül csatlakozólag d. u. 2 óra 51 perces érkezik; Nagy-Kikindáról pedig a Budapestről érkező új gyorsvonattal csatlakozásban d. u. 1 óra 30 perces érkezik.

A versecz—kubin—dunaparti vonalon. A Verseczről jelenleg d. u. 3 óra 45 perces induló vegyes vonat a Temesvárról Báziasra közlekedő új személyvonattal közvetlen csatlakozásba d. u. 4 óra 50 perces fog induli és Kubin Dunapartira este 9 óra 24 perces érkezik.

A jassenova—aninai vonalon. Jassenovára és Aninára között mindkét irányban egy-egy új gyorsított személyvonat helyeztetik forgalomba, a mely Anináról reggel 5 óra 40 perces indul és Jassenovára d. e. 10 óra 16 perces érkezik s ott csatlakozásban áll a Temesvár felé induló új személyvonattal; Jassenováról pedig a Bázias és Temesvár felől jövő vonatokhoz való csatlakozással d. u. 5 óra 30 perces indul és Aninára éjjel 10 óra 46 perces érkezik.

A jelenleg Oraviczáról d. e. 11 óra 15 perces Jassenovára induló és Jassenováról d. u. 4 óra 17 perces Oraviczára visszazérkező, valamint az Oraviczáról reggel 6 óra 30 perces Aninára induló és onnét este 8 óra 14 perces Oraviczára visszazérkező vonatok forgalom kívül helyeztetik.

A Budapest—belgrádi vonalon a Budapest keleti p. u.-ról d. u. 2 óra 25 perces Belgrádra induló és onnan Budapestre d. u. 4 óra 5 perces visszazérkező gyorsvonatok Fülpöszállási állomáson 1—1 percre rendszeren megállítatnak.

A kecskemét-fülpöszállási vonalon. A Kecskemétről jelenleg d. u. 4 óra 30 perces Fülpöszállásra érkező gyorsított vonathoz utóbb nevezett állomáson a Budapest felől érkező gyorsvonattal hozott összeköttetésbe Szabadka felé, minek folytán az Kecskemétről d. u. 2 óra 30 perces fog induli és Fülpöszállásra d. u. 4 óra 30 perces érkezik.

A szeged-rókus—szabadkai vonalon. Palics és Szeged-Rókus, valamint Palics és Szabadka között június 11-jétől szeptember 13-éig a fűrdővontatok következőleg közlekednek.

Ünnep- és vasárnaponként indulás Szeged-Rókusról d. u. 1 óra 15 perces Palicsra és onnan este 9 óra 5 perces vissza Szeged-Rókusra, továbbá naponta indulás Szabadkáról d. u. 5 óra 10 perces és este 7 óra 40 perces Palicsra, onnét Szabadkára pedig este 6 óra 35 perces és este 8 óra 40 perces.

Ezenkívül forgalomba helyeztetik május 13-ától szeptember 13-éig egy szintén naponta mindkét irányban közlekedő személyvonat, melynek indulása Szabadkáról reggel 7 óra 15 perces, érkezése Palicsra reggel 7 óra 30 perces lesz, Palicsról visszaindulás reggel 7 óra 40 perces és érkezése Szabadkára reggel 7 óra 40 perces.

A szabadka—ó-bescei és szeged-rókus—horgos—zentai vonalakon. Szabadka és Ó-Besce között mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyeztetik forgalomba.

E vonat Szabadkáról csatlakozással Zimony, Dálja, Baja és Szeged-Rókus felől d. e. 9 óra 36 perces induló és Ó-Besce d. u. 1 óra 40 perces érkezik. Ó-Besce felől pedig d. e. 9 óra 48 perces induló és Szabadkára d. u. 1 óra 38 perces érkezik s ott Budapest, Zimony, Dálja, Baja és Szeged-Rókus felé talál csatlakozást.

Továbbá Szeged-Rókusról Horgoson át jelenleg d. u. 1 óra 16 perces Zentára érkező vonat az új mentrend szerint Szeged-Rókusról d. u. 1 óra 25 perces induló és Zentára d. u. 5 óra 51 perces érkezik, a hol az Ó-Besce felől Szabadkára közlekedő vonattal is csatlakozást nyer. A jelenleg Zentáról Szeged-Rókusra d. u. 5 óra 25 perces induló gyorsított vonattal mentrend szerint a Szabadka és Ó-Besce felől érkező vonattal is csatlakozásban Zentáról d. u. 4 óra 45 perces fog induli és Szeged-Rókusra este 7 óra 33 perces érkezik.

A Szabadka—Dálja és az új-dombóvár—dálja—boszna-bródi vonalon. Budapestnek Bosznia-Val való kedvezőbb összeköttetése céljából a mult nyáron Szabadka—Dálja—B.-Bród között mindkét irányban közlekedett s mindhárom kocsiosztályt szállító gyorsvonat ismét forgalomba helyeztetik.

Ezen gyorsvonat Szabadkáról csatlakozással a Budapest közp. p. u.-ról d. u. 2 óra 25 perces induló gyorsvonathoz este 6 óra 22 perces induló és Dáljára este 9 óra 28, B.-Bródból éjjel 12 óra 20 perces érkezik s ott közvetlenül csatlakozik a bosznia-hercegovinai államvasutak személyvonatához, az ellenkező irányban pedig Boszna-Bródról ugyanezok közvetlen csatlakozással a bosznia-hercegovinai államvasutak személyvonathoz, éjjel 3 óra 20 perces induló és Dáljára reggel 6 óra 7 perces, Szabadkára pedig d. e. 9 óra 27 perces érkezik s ott közvetlenül csatlakozik a Budapest közp. p. u.-ra d. u. 1 óra 5 perces érkező gyorsvonathoz.

Ezen gyorsvonatnak forgalomba helyezése folytán a jelenleg Szabadkáról este 6 óra 32 perces Dáljára induló személyvonat csak Bombosig fog közlekedni, a jelenleg Dáljáról d. e. 8 óra 43 perces Szabadkára érkező személyvonat helyett pedig Bombosról Szabadkára egy új személyvonat fog közlekedni, mely Bombosról éjjel 3 óra 40 perces induló és Szabadkára reggel 6 óra 35 perces érkezik. Továbbá megjegyzetük, hogy a jelenleg Bródról éjjel 12 óra 4 perces Pécsre és az onnét este 8 óra 18 perces Bródra induló személyvonatnak forgalmát csak Pécs és Eszék, illetve Bród—B.-Bród között tartatik fenn.

Végül Bródból hoztak 4 óra 30 perces személyvonat már Boszna-Bródból fog közlekedni, a homét éjjel 3 óra 30 perces fog induli.

mindig az lesz, Kelemen bácsi... és szeretjük egymást.

Egyszerűen, igazán cseng a szava és az apát szívén kapja; de aztán csodálkozik néz rájuk:

— Mit beszélsz te? És kábult agyára tolnak a kérdések: hát lehetséges-e ez? hát a «kicsi» már nagy leány lenne? Ez különös! Nem, nem, hiszen itt áll előtte, látja, hogy gyermek... egészen gyermek, lehetetlen ezt még férjhez adni!

De a gyermek ékesen szóló és meg akarja értetni édes apjával, hogy most nem kérnek más, csak a «bejegyzést», mert aztán tudnak ők várni, ha kell egy fél évet is...

— Talán még többet is, kis leányom! És a beteg ember arcán sok, sok idő óta, ez az egyedüli szívből jövő mosoly.

— Édes apa úgy, de úgy szeretnők, hogy együtt tartsuk az eljegyzésünket Ionnal. Most még itt vannak azok a kedves, jó vendégek is, a kiket apa úgy szeret s a kik bizonyosan, nagyon, nagyon fognak örüdeni ennek a kettős eljegyzésnek... (Mindenek felett gyorsan megtudnák, hogy melyikből lesz a báróné.)

— Béla! a világon senkire sem bízám olyan megnyugvással a gyermekemet, mint rád... nagyon szeretlek! És az édes fiát sem szoríthatta volna melegebben a szívéhez.

Piri az apja nyakába szökött és pirosra esőkölt halvány arcát. De az apát nem ezek a heves esőkök teszik elfogódottá, hanem az a meleg, becsületes tekintet, melylyel az ifjú csüng ezen a jeleneten.

Aztán szólani akar, de érzi, hogy hangja remegni fog s még azt találnák hinni, mintha el lenne érzékenyülve. Pedig mondani akar valamit: egy homályos érzést, mely vétezzze, ha eljő egy nap... erőt vesz magán és tompa hangon mondja:

— Béla, nagyon bízom benned... de aztán te se hidd el soha, mintha én... Elhallgat.

— Mit, édes apa, mit ne higgyen Béla?

— Azt, majd Bélának mondom meg, de nem most.

— Lesz egy olyan nap, édes fiam... de most menjetek édes anyámhoz... mint meg fogja lenni!

Aztán a mint kitekint az ablakon, immár nem találja azt olyan borzasztó szomorú képet, hogy a nagy diófát paskolja az eső. Megkönnyítő mély-sohajjal vesz lélegzetet s mintha megvillanyozták volna, oly friss bizsergést érez a tagjaiban. Hiszen így még nincs elveszve minden! Igaz, hogy a rettegett rém: a családi nyavalya már itt van, de az sem rosszabb, mint volt a töle való folytonos félelem... és ki tudja, meddig viheti még; hátha addig ki is gázolhat abból, a mi úgy megüli a lelkét? A kinek élete van, ideje van, — így módosítja a latin közmondást. Lázás izgatottsága egyszerre csak meggyült. Tehát mégis veje lesz, a kit annyira szeret! Haj! de veje lesz az is, a kit nem szeret! És lelkében ellentétes érzések kezdtek torlódni, de apránként a jól eső, a meleg áram került felül és ráomlott arra a fájó részre, mely eddig úgy gyötörte; egy lágy, biztató hang szólt hozzá édesen: most már nem marad védelem nélküli a te szegény öreg anyád!

És mily szerencse az is, hogy így ennek az örömmek a hatása alatt el lehet palástolni azt, a minek nem örövend. Édes anyájhoz siet s ebben a pillanatban nem érez semmi kint, egészen meg van fiatalodva. A mint belép a nagy fehér terembe, vidáman köszönti a társaságot, aztán édes anyájhoz megy, kezére hajol, miközben azt susogja: nagyon örvendek, most már nyugodt vagyok! Az öreg asszony nem érti, csodálkozik a fiára; látja a szeméből

nagy változást, a mi olyan jól hat rá, hogy nem is gondol másra. Oreg szíve újjong, mert arra magyarázza a dolgot, mintha az ő kedves fia tévedt volna a betegségével és most rájött a tévedésre.

Ion a kártyája felett nézi a jelenetet, előbb elhalványul, aztán bíboros fény fut az arcára. Tehát édes apa boldog? Egy pár óra óta mily változatosan ment át... így hát nem ok nélkül való az ő nagy áldozata? Béke, valami égi nyugalom szállt a lelkére s még bájosabbá tette azt a nemes, fiatal arcot.

Zúdor széttekint a teremben és magában kérdezte: vajjon hol van a fiatal pár? Piri megkérte Bélát, hogy várjon rá néhány percig, mert le akarja mosni könnyeinek nyomát... oh, mint meg is volt ijedve! Aztán elfutott, bodros, szöke haját rendbe hozta, arcát friss vízzel megmosta és nagyon bájosan tért vissza: mehetünk!

— Ime, két menyasszony lányomat mutatom be nektek, kedves vendégeim.

Az apa Pirire mutatott, de Ionhoz lépett és végtelen gyöngédséggel kezdte simogatni a fejét, mire az a szép fő odahanyatlott az édes apa mellére és a nagymama egyszerre csak megértett mindent: úgy hát Tarezy Bélának örvendett a fia!

(Folyt. köv.)

SENKI FIA.

REGÉNY.

Irtá

VERNE GYULA.

(Folytatás.)

XV.

Egy szerencsétlen év.

Senki fiának a sebe nem volt veszélyes, bár sok vért vesztett. Ha csak egy pillanattal is kéne a véletlenül segítségére jövők, holttestét találták volna csak meg. Kitty nem látta leánykáját soha többé.

Senki fiát természetesen, mindaddig, a míg fel nem épült, a leg gondosabban ápolták. Soha inkább nem érezte szegény apátlan-anyátlan árva, hogy ő ehhez a családhoz tartozik. Milyen hálás szívvel fogadta is a gyöngédség és szeretet minden megnyilatkozását, főleg ha arra a sok boldog napra gondolt, melyeket a majorban élt át. Hogy hány napot töltött él itt, kiszámítható könnyen, ott voltak a kavicso, csak azokat kellett volna megszámlálnia; különösen abban a kavicsoban telt gyönyörűsége, melyet Márton a fentebb elbeszél farkas-kaland után adott Senki fiának.

Újév kezdetével még egyszer oly hideg volt az idő, most már némi óvintézkedéseket kellett foganatosítani. A major környékén hír szerint nagy farkas-csapatok köszáltak; a ház korhadt falai tehát nem biztosították őket a rablók erős fogai ellen. Márton és fiai gyakran lődözgettek közéjük. Így történt ez az egész grófságban, éjszakánként rettenetes üvöltés zavarta fel a csendet.

Ez a tél oly rettenetes hideg volt, oly fagyasztó szél süvöltött végig, az ember azt hitte volna, hogy Európa éjszaki részét el akarja hasítani a másik felétől. Állandóan éjszak felől fújt a szél, ez pedig tudvalevőleg a legfagyasztóbb. Fájdalom, arra sem volt reményük, hogy hamar vége lesz a télnek, veszélyes volt, mint a sokáig tartó sorvasztó láz. Ha pedig a föld beteg, ha arca eltorzul, mint a haldoklónak, ha kőkeménynyé fagy: az ember azt hihetné, hogy kihal belőle végképen a termő-erő, a minthogy azokból a világtestekből, melyek nagyszámmal bolyonganak a végtelen űrben.

Így hát méltán félhetett a bérlő és családja a rémitő hideg miatt a legrosszabbtól. Mindazonáltal a marha-állomány egy részének árából mégis csak kiteremtették valahogy az adót és a haszonbért s mikor a middleman karácsonykor beállított, kifizették az utolsó garasig. Csodál-

kozott is egy kissé, mert a legtöbb majorban nem tudtak fizetni s így törvény erejénél fogva a majorokból való kiűzéstököt kellett sürgetnie. Azt, hogy jövő esztendőben mitévő lesz, természetesen Mac Carthy Márton sem tudta, mert most már a szükséges vetőmagnak is hiányval volt.

Egyéb szerencsétlenség is sújtotta még. A fagypontra harmincz fokkal alább eső hideg miatt négy ló és öt tehén megdöglött, mert teljes lehetetlenség volt a dűledező, hitvány istállót, mely a rettenetes hóteher alatt amúgy is roskadozott, elegendőképen elzárni. A majorságban is a legnagyobb gond daczúra nagy kár esett. Napról-napra gyarapodott Senki fia jegyzőkönyvében a «vesztések» rovata. Legnagyobb baj az volt, hogy a lakóházat összeomlás veszélye fenyegette. Márton, Murdock és Sim szüntelenül javították rajta, hogy valahogy fejükre ne szakadjon.

Voltak napok, mikor senki egy lépést sem tehetett ki a házból. Az embermagasságban összerolódott hó elzárta minden utat. A Jenny születése napján ültetett fenyőfának csak zúmarás csúcsa látszott ki. Az istállóig gyalog-ösvényt kellett kotorniok s erről is napjában kétszer lapátolták el a frissen hullt havat. Így az istállókhöz is csak a legnagyobb ügygyelbajjal vihették a takarmányt.

Megfoghatatlan volt, hogy a gyakori havazás daczúra sem enyhült némileg a dermesztő fagy.

Természetesen nem nagy csillagalakú pelyhekben hullott alá a hó, hanem apró jegecskékben permetezett roppant sűrűn, mint a záporosó, melyeket a szél örülten szórt jobbra-balra. Az ilyen hó a fákat és bokrokat teljesen megfosztja leveleiktől.

A Cashen két partja közt lassankint roppant nagyságú jégfoltos torlódt fel, csaknem olyan volt, mint holmi jéghegy; félt, hogy ha hirtelen eső váltja fel a havazást, mi lesz akkor? Ha a hőmpolygó folyó kiárad, hogy fogják megmenteni a dühös ártól a hitvány major-épületeket?...

Áprilisban a hőmérsék enyhébb lett valahára, a fagypontra felült volt. Ámde a talajnak május meleg napsugaraire volt szüksége, hogy jégkérgétől megszabadulhasson. A vetéssel tehát elkéstek, nagyon elkéstek. A takarmánymag talán még rügybe szökken, de a gabonaféle aligha érik meg. Azért azt vették tervebe, hogy a vetőmagvat nem fecsérlik el hiába, hanem inkább zöldséget, gumónövényt, főleg burgonyát ültetnek, így az éhenhalástól talán nem kell félniök.

A hóelolvadás után is öt-hat láb mélyre meg volt fagyva a talaj, nem felszántható föld volt az, hanem gránit-réteg, abba ugyan barázdát semmiféle eke nem tud hasítani.

A mezei munkát május végére kellett halasztaniök. Úgy tűnt fel, mintha a föld minden legét elveszítette volna, oly lassan tűnözött el a hólepel; sőt a grófság hegyesebb vidékein benyult a hóolvadás júniusba is.

Végleg elhatározták, hogy gabonafélt egyáltalában nem fognak vetni s csak burgonyatermesésre gondolnak. Így történt ez nemcsak a Kerwan-majorban, hanem az egész Rockingham területén.

Mindebből az következett, hogy a nehéz megpróbáltatásra jutott bérlőknek törekedniök kellett a talajt alkalmassá tenni legalább a burgonyatermesésre.

A Kerwan-majorban ez a nehéz munka Mártonra és fiaira vált, annál is inkább, mert megcsappant a száma az igavonó barmoknak. Csak egy felemás fogat állott rendelkezésükre: egy ló és egy szamar.

Fáradhatatlan szorgalommal, naponta tizenkét órát dolgozván, sikerült nekik lassankint harmincz acrost beültetni, persze folyton attól félve, hogy ismét korán áll be a tél s akkor hiába való volt a fáradságuk.

És ekkor jött az egész Irlandot sújtó csapás. Junius vége felé oly perzselően tűzött alá a nap, hogy a hegyek szakadékaiban még ott rekedt hó hirtelen olvadni kezdett. Legtöbbet szenvedett szerte ágazó szakadéka miatt Munster tartomány. Kerry grófságban valóságos katasztrófává nőtte ki magát. A sok folyó hatalmasan megdagadt és nagy területeket elöntött a víz. Házaikat ragadtott el az ár. A veszély hirtelen jött s így a lakók hasztalan vártak segítségre. Csak-

nem mind elpusztultak a barmok s a nagy fáradsággal előkészített aratás oda volt.

A Kerry-grófságban a Rockingham uradalom egy része a Cashen hullámaiba temetkezett.

Két hétig a Kerwan-major környéke mintegy két-három mérföldnyi távolságra tengerre változott, — tengerre, melynek szilaj kiömlései fákat téptek ki gyökerestől, kunyhó-roncsokat, házfedeleket, állatok hulláit ragadták magukkal örvénylő forgatagokban.

A víz egészen a major istállójáig öntött ki, szinte szétszede azokat is mind. Emberfeletti munka daczúra sem sikerült néhány sertésen kívül a többi barmokat megmenteni; a lakóházat nem vitte ugyan el az ár, de a földszintig hatolt s minden pillanatban pusztulással fenyegette azt.

A halálos csapást az országnak az adta meg, hogy nem termett burgonya, mert a víz még az elültetett gumókat is kimosta a fészekből.

A Mac Carthy családot soha sem sújtotta a csapásoknak ez az egész sora, az irlandi bérlők ily rettenetes jövőnek élébe még soha sem néztek. Most már csakugyan tarthatatlan volt az állapot, a lakók léte forgott kozkán. Márton

A hosszú nyári napokat az egész család tétlenül töltötte nagyanyó szobájában, a ki napról-napra gyöngült.

Ezek a szomorú csapások a kerület legtöbb grófságát egyformán sújtották. 1881 telének kezdetén mindenütt arról beszéltek, hogy be kell szüntetni minden mezei munkát, hogy a téli bérlet-kötést és talaj-munkákat megakadályozzák: földbirtokosoknak és bérlőknek egyaránt romlását jelentette ez. Ez a megmondhatatlan eszköz soha sem fogja Irlandot a hűbéruraság nyügétől megszabadítani; a kis bérlőket sem juttatja a föld birtokába s a landlordizmus veszélyes hagyományát sem irtja ki.

A mozgalom kettős dühvel terjedt azokon a környékeken, melyeket annyi csapás sújtott. Leginkább Kerry tűnt ki, a népgyűlések heves szónoklatai ott élénk viszhangra találtak, az autonómiaának tüzes szósólói akadtak, melyet a landliga zászlaja alatt sürgettek. Már az előbbi évben is három kerület választotta meg Parnellt.

Murdock tehát a majorban maradt, de mindig készen állott a menekülésre, ha a rendőrök esetleg házkutatás czéljából be találnának oda állítani. Senki fia és Birk a major környékén

ismét aláhanyatlott ez. Az asszonyok folyton attól félték, hogy minden pillanatban berontanak a rendőrök, letartóztatják Murdockot, sőt talán atyját és öcesét is.

Gyakran esdekelve kérte Martine Murdockot, hogy a landiga vezetői ellen kiadott fenyegető rendeleteknek élét maga ellen ne fordítsa. A városokban már törtétek letartóztatások, most bizonyosan a vidékiekre kerül a sor. Hiszen akkor Murdock el sem rejtőzhetik. Arra tél idején gondolni sem lehet, hogy a tengerpart szikla-barlangjaiban, vagy erdők sűrűjében húzza meg magát. Murdock feleségétől és leánykájától sem akart elszakadni, s ha hogy az éjszakra eső grófságok valamelyikében kívánt volna is menekülni, hol a felügyelet nem volt oly szigorú: módjában nem állott, hogy Kittyt és leánykáját magával vigye s őket eltartsa. A nemzeti párt tökéje, bár két millió font sterlingre gőgött, nem volt elég arra, hogy a landlordizmus ellen sikerrel megküzdjön.

Murdock tehát a majorban maradt, de mindig készen állott a menekülésre, ha a rendőrök esetleg házkutatás czéljából be találnának oda állítani. Senki fia és Birk a major környékén

Egy ló és egy szamar vol igavonó barmuk.

A cirikáló rendőr-csapatok.

nem tudta, mit feleljen, ha majd eljön az adószedő, eljön a middleman.

Valóban szörnyű teher nehezedik a bérlők vállaira. Adó és haszonbér főlemészi egész évi kereseményöket. Habár a földbirtokosoknak évenként háromszázezer font sterlinget kell földadó és hatszázezer fontot szegények fölségelésére fizetniök, a föld népet mégis nagyobb teher nyomja, mert út-, hid-adót kell fizetniök, pénzbe kerül nekik évenként a rendőrség, az igazságszolgáltatás, a börtönök fentartása, a közmunkák, mindez évenként borzasztó összegre, egy millió sterlingre rüg csupán Irlandban, a koldus Irlandban!...

Még csak megjárja, ha jól üt ki az aratás; a félre tett fillérekből valahogy csak kifizeti az állami és községi adót, még a haszonbért is összekuporgatja valahogy. De mit csinál akkor, ha a termés nyomorult, ha téli fagy, vízáradás a vetést tönkre teszik s ha az éhhalálnak és kiűzetésnek rémei várnak reá ijesztően?... Am a bérszedőt mindez nem akadályozza meg, hogy a szokott időben bekopogtasson, a bért követelje... akkor aztán a legutolsó fillér is búcsút vesz a háztól. Ez várt most Mac Carthyékra.

Holt voltak azok a vidám, ünnepi napok, melyeket meglét Senki fia ennél a háznál. Vesztek ülték mindnyájan, nem volt mit dolgozniök.

haszonbér-fizetés megtagadása mellett s hogy lehetetlenne tegyék a bérlők kiűzését s a föld újra való bérbeadását más bérlőknek. Márton és Sim hiába törekedtek volna, hogy öt visszatartóztassák. Szívök mélyében ök is úgy éreztek, mint Murdock, mert hiszen be kellett látniök, hogy minden fáradozásuknak, becsületes munkájoknak az eredménye csupán az, hogy maholnap kiűzik őket a Kerwan-majorból, melyet családjuk annyi éven át művelt.

A kormány azonban előre látván a nehéz esztendő következtében kitörő mozgalmat, megtette már a kellő intézkedéseket. A «mounted constabulary» (lovass rendőrség) emberei csapatokban szállották meg az országot azzal az utasítással, hogy az adó- és bérszedőket munkájokban fegyverrel is segítsék. Arra is felhatalmazták őket, hogy a népgyűléseket, ha szükségét látják, erőszakkal szétgrassák s a hirhedt fanatikus izgatókat letartóztassák. Ha ez idő szerint Murdock még nem tartozik is ezek közé, nem sokára bizonyosan azzá lesz. Egyébként szegény Irland harminczere katonával szemben, kik minden pillanatban harcra készen állanak, csak nem boldogulhat.

Elképzelhetjük, minő kínos aggodalom gyötörte a Mac Carthy családot! Mihelyt lépteket hallottak az országúton, Martine és Kitty holtra sápadt. Nagyanyó lassan fölemelte a fejét, aztán

örkődtek. Egy lélek sem közeledhetett volna fölmérőldnyire a majorhoz, a nélkül, hogy ök ketten észre ne vegyék s rögtön hírl ne adják.

Még inkább nyugtalanította egyébként Murdockot a bérszedő legközelebbi megjelenése a majorban, ki majd eljön a karácsonykor esedékesse való bérért.

Mac Carthy Márton eddigelé mindig meg tudta fizetni a major évi jövedelméből s előbbi évek fölségeléből maradt az inségesebb esztendőkre is. Csupán egyszer-kétszer fordult elő, hogy rövid időre halasztást kért s meg is kapta, míg az egész bérösszeget kifizetheti, hanem akkor is nehezen ment. Ma már, fájdalom, nem tudja, hogy honnan teremtesse elő a pénzt, hogy mit adjon el, hiszen nem volt innár semmije, nem házi állatja — nagyobb részők elpusztult, — sem megtakarított fillére, a mi épen volt is, főlemésztette az adó.

A Rockingham uradalom tulajdonosa — mint már említettük — egy angol lord volt, a ki Irlandba soha sem járt. Ha a legjobb indulattal viseltetett volna is bérlői iránt, nem ismerte őket s épen oly kevésse tudott volna egyes esetekben elnéző lenni, mint a mily kevésse fordulhattak a bérlők hozzá személyesen. A middleman, ki saját hasznára elvállalta az uradalom kizsákmányolását, Dublinban lakott. Ő is ritkán érintkezett a bérlőkkel, reá bízta az ügyet egy

kisebb rangú hivatalnokra, ki a haszonbért a rendes időben beszédte.

Ezt az embert, ki Mac Carthyékhoz évenként bérszedni eljárt, Harbertnek hívták. Durva, rideg ember volt, nagyon hozzá szokott az inség látásához; ahhoz, hogy szánalmat érezzen, sokkal inkább volt törvényszolgá, poroszló, kit sem kérés, sem esekelő szó nem hatott meg.

A grófság majorjaiban tett látogatásai alkalmával már többször megmutatta, hogy mire képes; irgalmat nem ismerve kiűzött egész családokat tél idején, még csak arra sem hagyott időt, hogy valami zúgooskát keressenek, a hol magukat megvonhatják.

— Még pedig nyolcz nap alatt. — És hol találunk hajlékot? — Ahol tetszik.

Senki fiának kijutott már eddig sok szomorú jelenetből az életben, szenvedett ő maga is eleget s mégis úgy tetszik, hogy ennél kétségbejöttbb helyzetet soha sem látott. Köny nem folyt, panaszszó nem hangzott s mégis úgy belemarkolt a szívébe.

Ekközben Harbert felállott, összerakosgatta az iratokat, zsebre dugta s kérdezte:

Hát ez a kéz nem dolgozott?

— Kérem, Harbert úr, legyen a szerencsétlenek iránt könyörületes!... Hiszen csak arról van szó, hogy egy kissé várakozzék. A tél fele már elmúlt, nem is volt nagyon rideg. A jövő aratás talán lábra segít...

— Nos, hát utoljára kérem, akarnak-e fizetni? — Honnan fizessünk? — Felelt reá ezzel a kérdéssel erőteljes hangon Murdock.

— Hát honnan, mondja meg, honnan fizessünk, — ismétlé s lassú léptekkel a hivatalnok felé közeledett.

Harbert régóta ismerte már Murdockot; tudta azt is, hogy Murdock egyike a landluga legbüzögbb harezosainak a landlordizmus ellen; s kétségen kívül az a hátsó gondolat is bizgette, hogy most épen jó alkalom kínálkozik az országot tőle megszabadítani.

— Megtettük már azt is s a mi azontúl sajátnak maradt, a tavaszi vízáradás elpusztította. Ezekért a butorokért száz shillinget sem kapnánk.

— Úgy? S most, mikor a mezei munkához sem tudnak majd hozzáfogni, — kiáltott fel a hivatalnok, — meg arra gondol, hogy az aratás kirántja a sárból? Azt hiszi, Mac Carthy, hogy én a fejem lágára estem?

— Nem, Harbert úr, Isten ments! Legyen könyörülettel irántunk, ne fosszon meg utolsó reményünk!

apám, utána férjem és most fiam a bérlője. Ennyi időn át az utolsó fillérig megfizettük mindig a haszonbért, most, hogy először körünk rövid időre halasztékot a legközelebbi aratásig, nem, semmiképen sem hiszem, hogy lord Rockingham ki akarna minket úzni...

— Nincs is itt lord Rockinghamról szó, — vágott közbe Harbert durván. — Lord Rockingham nem ismeri magukat egy cseppet sem, de bezegg ismeri John Eldon... tőle kaptam határozott utasítást, ha nem tudnak fizetni, kurtán-fursán elhagyják a Kerwan-majort.

— Kervant elhagyjuk! — kiáltott fel Martine halottápadtan.

— A boldogtalan asszony térdre roskadt a szivtelen ember előtt, a ki gógós tartásával is már vérg sértette.

— Elég, anyám!... több a soknál is... több a megaláztatásnál! — kiáltott fel Murdock, anyját kényszerítve, hogy álljon fel. — Nem könyörgéssel, nem rimázkodással felelnék meg ilyen nyomorult gazembereknek!

— Bizony nem, — jegyzé meg Harbert, — nem is tudom, mitől jök ezek a hiábavaló szavak. Pénzt... pénzt ide, még pedig ebben a pillanatban, vagy nyolcz nap mulva már nincs helyetek a majorban!

— Nyolcz nap mulva meglehet, — kiáltott fel Murdock, — de most magára kerül a sor, kidobom ebből a házból, melynek ma még mi vagyunk az urai...

Ezt mondva reá rohant a hivatalnokra, mellen ragadta, fölemelte s kilödítette az udvarra.

— Mit tettél, fiam, oh, mit tudtál eslekedni? — kérde Márton, a többiek pedig némán leücsögöztek fejfel voltak szemtanui e jelenetnek.

— Csak azt, a mit minden irlandinak tennie kellene, — felelé Murdock, — el kell úzni az irlandi lordokat, úgy, a mint én elűztem udvarunkról ezt a pribéket.

— Harbert úr, — így kezdé a szót, — engedje meg, hogy én is esdekelnem merészeljek... egy kis halasztékot... módját keressük, hogy fizethessünk... csak néhány hónapot... szorgalmasan fogunk dolgozni... ha belehalunk is valamennyien... Kérem... térdem állva könyörgök... legyen irgalmas!

A boldogtalan asszony térdre roskadt a szivtelen ember előtt, a ki gógós tartásával is már vérg sértette.

— Elég, anyám!... több a soknál is... több a megaláztatásnál! — kiáltott fel Murdock, anyját kényszerítve, hogy álljon fel. — Nem könyörgéssel, nem rimázkodással felelnék meg ilyen nyomorult gazembereknek!

— Bizony nem, — jegyzé meg Harbert, — nem is tudom, mitől jök ezek a hiábavaló szavak. Pénzt... pénzt ide, még pedig ebben a pillanatban, vagy nyolcz nap mulva már nincs helyetek a majorban!

— Nyolcz nap mulva meglehet, — kiáltott fel Murdock, — de most magára kerül a sor, kidobom ebből a házból, melynek ma még mi vagyunk az urai...

Ezt mondva reá rohant a hivatalnokra, mellen ragadta, fölemelte s kilödítette az udvarra.

— Mit tettél, fiam, oh, mit tudtál eslekedni? — kérde Márton, a többiek pedig némán leücsögöztek fejfel voltak szemtanui e jelenetnek.

— Csak azt, a mit minden irlandinak tennie kellene, — felelé Murdock, — el kell úzni az irlandi lordokat, úgy, a mint én elűztem udvarunkról ezt a pribéket.

nekem ezt ne mondja, mert efféle hallgatni nem tudok...

Murdock e szavakat olyan fenyegető közmozdulattal kísérte, hogy a hivatalnok hátrálni kezdett. Murdock szívéből pedig kibuzogott mind az a sok keserűség, mit a szociális viszonyok igazságtalansága eddig ott összehalmozott; oly ostromló, erőteljes hévvel beszélt, a melyenre csak irlandiai nyelvekkel, melyről közmondásos a nézet: «ha életedet akarod védeni, véd meg irlandi nyelven!» — Csakugyan úgy a maga, mint szerettei életéről volt szó, midőn oly rettenetes fenyegetésekre vetemedett.

Mikor kiöntötte mind azt, a mi szívére nyomta, félreállt és leült.

Simnek is forrt... forrt a szívében a harag, a mint lobbanó lángra kap a tűz a kemenchezében.

Mac Carthy Márton lehorgaszott fejfel állott némán; a kínos hallgatást, mely Murdock szavaira következett, megtörni nem merete.

Harbert azonban most is, mint előbb, megvetően nézegette hol az egyiket, hol a másikat. Ekkor felállott Martine s a hivatalnok felé tartott.

— Harbert úr, — így kezdé a szót, — engedje meg, hogy én is esdekelnem merészeljek... egy kis halasztékot... módját keressük, hogy fizethessünk... csak néhány hónapot... szorgalmasan fogunk dolgozni... ha belehalunk is valamennyien... Kérem... térdem állva könyörgök... legyen irgalmas!

A boldogtalan asszony térdre roskadt a szivtelen ember előtt, a ki gógós tartásával is már vérg sértette.

— Elég, anyám!... több a soknál is... több a megaláztatásnál! — kiáltott fel Murdock, anyját kényszerítve, hogy álljon fel. — Nem könyörgéssel, nem rimázkodással felelnék meg ilyen nyomorult gazembereknek!

— Bizony nem, — jegyzé meg Harbert, — nem is tudom, mitől jök ezek a hiábavaló szavak. Pénzt... pénzt ide, még pedig ebben a pillanatban, vagy nyolcz nap mulva már nincs helyetek a majorban!

— Nyolcz nap mulva meglehet, — kiáltott fel Murdock, — de most magára kerül a sor, kidobom ebből a házból, melynek ma még mi vagyunk az urai...

Ezt mondva reá rohant a hivatalnokra, mellen ragadta, fölemelte s kilödítette az udvarra.

— Mit tettél, fiam, oh, mit tudtál eslekedni? — kérde Márton, a többiek pedig némán leücsögöztek fejfel voltak szemtanui e jelenetnek.

— Csak azt, a mit minden irlandinak tennie kellene, — felelé Murdock, — el kell úzni az irlandi lordokat, úgy, a mint én elűztem udvarunkról ezt a pribéket.

XV.

A kiűzetés.

Így állottak a dolgok a Mac Carthy-családnál az 1882-ik év elején. Senki fia betöltötte tizedik évét. Rövid volt ez az élet, ha az évek számát tekintjük, de hosszú, ha a fiú viszontagságait vesszük tekintetbe. Mindössze három évig volt boldog, — a mióta a majorba került.

Most összecsapott a szerencsétlenség tengerének hulláma azok feje fölött is, kiket a világban legjobban szeretett; s felett a család felett, melyet magának mondhatott. El kellett szakadniok mind a gyöngéd kötelékeknek, melyek a család tagjait egymáshoz fűzték. El kell egymástól válniok, talán Irlandot is el kell hagyniok, mert a haza földje sem nyújthat immár nekik otthont. Az utóbbi években negyedfél millió bérlőt űztek ki majorjaikból.

Úgy látszik, a Mac Carthy-családra is ez a sors várt. Sem a landluga igazgatásai, sem a Murdock által látogatott népgyűlések nem változtatták a dolgok állását.

A jelen és jövő miatti nagy gondhoz még újabb is járult, a nagyanyó állapota miatt való. A szegény agnő napról-napra hajlott a sir felé.

(Folytatása következik.)

A borovó—vukovári vonalon. Az Eszék és Bród között megszüntetendő éjjeli személyvonatokhoz Borovón csatlakozó vonatok szintén megszüntek, ellenben az ismét forgalomba helyező gyorsvonatokhoz új Vukovárról, valamint Vukovárra is közelítenek csatlakozások létesítettek.

A ruma—vrédnői vonalon. A jelenleg Rumaóráról Vrdnikre d. u. 12 óra 20 perczkor induló és onnét Vrdnikre d. u. 3 óráig visszaérkező vegyesvonatok megszüntek.

A budapest—fiumei vonalon az abbszázi és cirkevenczai fürdőket látogató, valamint az olaszországi kiránduló közönség kedvelmére Budapest és Fiume között, a Fiume—Venczele és Fiume—Ancona között berendezendő gyorsjáratokkal s ezek által az olasz vasutak vonalaival különösen Róma felé, illetve felül közvetlen csatlakozásban június hó 15-től mindkét irányban hetenkint kétszer egy-egy kizárólag 1-50 osztályú kocsikból álló nappali luxuson helyezettik forgalomba, a mely Budapestről minden szerdán és szombaton reggel 7 óra 15 perczkor indul és Fiuméba este 7 óráig érkezik; Fiuméből pedig minden kedden és pénteken reggel 8 óra 30 perczkor indul és Budapestre este 8 óra 25 perczkor érkezik.

E vonat Fiumában a közvelen csatlakozásban álló hajóra, illetve hajóról való átszállás megkönnyítése czéljából a kikötő helyreállították, a hova az este 8 óráig indulandó gyors-hajóhoz csatlakozólag este 7 óra 20 p.-kor fog érkezni, onnét pedig a reggel 7 óráig érkező hajóval csatlakozásban reggel 7 óra 35 perczkor fog indulni.

E luxusonak éppen úgy mint a budapesti—marcheggiek és a budapesti—arad—fövis—predáljak csak a rendes menetidőn felül fizetendő pótdíjjakkal lesznek igénybevehetők.

Budapest és Új-Dombóvár között az ezredéves kiállítás látogatásának megkönnyítése czéljából mindkét irányban egy-egy új személyvonat helyezettik forgalomba. E vonat Új-Dombóvárról reggel 6 óra 25 perczkor indul és Budapest keleti pályaudvarból d. e. 11 ó. 45 p. érkezik; Budapest keleti pályaudvarból pedig éjjel 11 óra 50 perczkor indit-

tatik és Új-Dombóvárra reggel 5 óra 15 perczkor érkezik s ott Pécs és Zágráb felé talál csatlakozást.

A múlt nyár folyamán Budapest és Eresi között forgalomban volt egy-egy helyi vonat az idén már május 1-től fog közlekedni.

E vonat Budapest k. p. u.-ból d. u. 3 óra 35 perczkor indul és Eresire d. u. 5 óra 20 perczkor érkezik, Eresiből pedig este 8 óra 10 perczkor indul és Budapest k. p. u.-ba éjjel 10 óra 25 perczkor érkezik. A jelenleg Budapest k. p. u.-ból d. e. 10 óra 30 perczkor Budapestra induló és onnét d. u. 12 óra 20 perczkor Budapest k. p. u.-ba visszaérkező vegyes vonat megszünt.

Fiume és Delnicze között mindkét irányban egy-egy helyi személyvonat június hó 1-től kezdve ünnep- és vasárnapokon forgalomba helyezettik.

Ezen vonat Fiuméből délután 2 óráig indul és Delniczre délután 4 óra 41 perczkor érkezik; Delniczről pedig este 7 óráig indul és Fiuméba éjjel 9 óra 30 perczkor érkezik. Azonkívül közöltetik, hogy a Budapest keleti pályaudvarból délután 2 óra 45 perczkor Fiuméba induló gyorsvonat Gyékényesen a déli vasutak Bács-Ujehely, illetve Nagy-Kanizsa felé érkező új vonataival a Fiuméből Budapest keleti pályaudvarra délután 4 óra 45 perczkor érkező gyorsvonat, Gyékényesen pedig a déli vasutak Bares felől Nagy-Kanizsára, illetve Bács-Ujehely felé közlekedő új gyorsvonatával csatlakozásban áll.

A zágráb—bródi vonalon: A Bródhól Zágrábba jelenleg este 7 óra 52 perczkor érkező személyvonat a budapesti csatlakozásnak elérése végett Bródhól d. u. 1 óra 28 perczkor fog indulni és Zágrábba este 7 óra 28 perczkor érkezik.

Ugy ezen vonattal, valamint a Zágráhból d. e. 8 óra 40 perczkor Bródhóba induló személyvonattal Zágráb és Bród között a szomszédos forgalmi meneltjegyek használata kizáratik.

A zágráb—csáktornyai és a zabok-krapina-teplitz-krapinai vonalon Zapresic és Zabok Krapina Teplitz és Krapina között a múlt nyáron is forgalomban volt furdóvonatok ez évi június hó 1-től ismét közlekednek. Indulás Krapináról d. e. 10 óra 37 perczkor, Zabok-Krapina-Teplitzről d. e. 11 óra 50 perczkor és érkezés Zapresicre d. u. 12 óra 54 perczkor, a hol a csatlakozást a déli vasutak vonatahoz Steinbrück felé eléri; az ellenirányban pedig indulás Zapresicről csatlakozással a déli vasút vonatahoz Zágráb felől d. u. 1 óra 40 perczkor, Zabok-Krapina-Teplitzről pedig d. u. 2 óra 48 perczkor és érkezés Krapinára d. u. 3 óra 32 perczkor.

Vasár- és Vasár-Teplitz között továbbá május 1-től mindkét irányban ünnep és vasárnapokon egy-egy új helyi vonat fog közlekedni, mely Vasárdról d. u. 2 óra 15 perczkor indul és Vasár-Teplitzre d. u. 2 óra 30 perczkor érkezik; Vasár-Teplitzről pedig d. u. 2 óra 30 perczkor indul és Vasárdrá d. u. 3 óra 5 perczkor érkezik.

Végül Vasárdról d. u. 12 óra 22 perczkor új vegyes vonat indul Csáktornayra, a hová d. u. 12 óra 50 perczkor érkezik s ott csatlakozásban áll a déli vasút Pragerhof felé menő új gyorsvonatával.

Csáktornayról pedig a déli vasút említtet vonataival csatlakozásban Budapest felől d. u. 1 óra 20 perczkor szintén egy új vegyes vonat inditatik Vasárdrá, a hova d. u. 1 óra 45 perczkor érkezik.

A jelenleg Vasárdról Csáktornayra éjjel 12 óra 43 perczkor érkező és onnét a Vasárdrá éjjel 1 óra 30 perczkor induló vonatok forgalma megszüntik.

A nyári menetrendre vonatkozó egyéb részletes adatok úgy a menetrend-hírdetményekből, valamint az állomásokon a kápusok, illetve személypénztárnáknál, nemkülönben a városi menetjegytábláknál is darabonként 15 kr-ért kapható menetrend-könyvekből vehetők ki.

Megrendelhető ezen lap kiadóhivatalában:

Budapest térképe és az ezredéves kiállítás helyszin rajza külön boríték alatt. Ára 15 kr.

BUDAPEST TÁJÉKOZTATÓ KÉZIKÖNYVE

A székesfőváros nevezetességeit ábrázoló 40-nél több képpel, Budapest térképével és a kiállítás tervrajzával. Erre iszen tiszteletes, esimes kiállítású könyv bármely szalon díszére válik és mint kalauz, dus tartalmánál fogva vidéki és budapesti lakosnak egyaránt nélkülözhetlen zsebkönyvül szolgál.

Szerkesztette JANSZKY ADOLF. Ára 60 kr.

Utánvet mellett a könyv nem küldhető és ezért legalkalmasabb a pénzt postautalványon előre beküldeni.

Magyar kir. államvasutak.

Nyugotmagyar-osztrák vasuti kötelék. Sajtóhiba helyesbítés. A nyugotmagyar-osztrák vasuti köteléknek 1896. évi április hó 1-én életbe lépett II. rész 4. díjazabási füzetében a 7. lapon, a «Budapest d. y. Budapest—Kelenföld, Ó-Buda—Filatorigát—Jablunkau»-i viszonylatban a II. osztálynak sajtóhiba folytán 380 fillérel jelzett díjtétele 420 fillérré helyesbítetik. Budapest, 1896 április 24-én.

Az igazgatóság. (Utánnyomat nem díjaztatik.)

Advertisement for Kurcz Lipót és Társa, featuring a decorative border and text: 'KURCZ LIPÓT és TÁRSA photocalinografiai műintézet Budapest, KÉSZIT mindenféle nyugatirányú stüszókat CLICHÉKET Chemigrafia, chromotypia, ppholo-(autol)typia, FAMETSZET STB. utján. TERNÉK, TERVEZETEN, ALAPRAJZOK photolithografiaiilag legújabb és legteljesebb apparátusokkal. Díjazható megrendelések postai és jutányosan érkeztetendők.'

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.

A Franklin-Társulat kiadásában, Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

Large advertisement for 'MECTOR SERVADAC' by Verne Gyula, featuring an illustration of a man with a telescope and a globe. Text includes: 'VERNE GYULA MECTOR SERVADAC BUDAPEST FRANKLIN-TÁRSULAT. Egyedül jogosított magyar képes kiadás. Ára füzve 1 frt 40 kr., díszkötésben 2 frt.'

Szülők, gyámok, tanítók és minden ifjúra nézve, igen fontos:

„ÉLETPÁLYÁK“

Utmutató minden pályára, az arra előkészítő összes tanítványok, tanfolyamok és vizsgák ismeretével, különös tekintettel a katonai nevelés és képzőintézetekre, az ipari, kereskedői és általában kevésbé ismert pályákra.

Összeállította FERENCZY ISTVÁN,
nagyzebeni m. kir. államfőgymn. tanár.

„ÉLETPÁLYÁK“

vagy

M i

fontosabb mint az, hogy az ifjú már ideje korán tudja, mily pályára lépjen, mielőtt még a szülők, vagy gyámok különféle kérdéseikkel

a k a r s z

katona, tengerész, erdész, bányász, pap, orvos, mérnök, póstatiszt, jegyző, tanító, hivatalnok, kereskedő, iparos stb. stb.

l e n n i

befolyásolják. — Mindezen, valamint számtalan más kérdésre az „Életpályák“ című könyv ad felvilágosítást, mely minden hazai könyvkereskedésben készletben van, esetleg 4 koronáért megrendelhető

POZSONY. STAMPFEL KÁROLY BUDAPEST.
kiadása.

GANZ ÉS TÁRSA

VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZV.-TÁRSULAT

BUDAPEST.

Ajánlanak mindennemű vas-, aczel- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti célokra vizvezető csöveket, szivattyúkat, lecsapoló és öntöző-zsilipeket, készülékeket a belvizek leeresztésére. — A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, örlöhengereket kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési cikkekkel. — Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. — Alagcsöveket, zárkészülékeket, cső- és kapu-zsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocsikat. — Álló vagy fekvő gázmotorok egy vagy két hengerrel és mindennemű zúzógépek.

6066

463

A főváros legszebb látványossága

az Andrássy-út végén

Feszty Arpád óriási körképe: a magyarok bejövetele.

Ez a kép három évig készült, s a magyar festőművészet legnagyobb alkotása. Egy 1800 cm-es terű és ezétra szőtt vászon s a hozzá épített kőfalak palotájában a magyaroknak a volézi völgybe való beérkezését tünteti fel.

A kép szembetűnő részei:

1. Arpád és a vezérek.
2. A harc s a szláv had maradvékával.
3. Latorcz és a fogoly szlávok.
4. A fejedelem-asszony és a magyar nők bevonulása az ökrös szekereken. Előttük a pogány oltár a rajta haldokló szláv pappal.
5. A nőrablás.
6. A pogány magyarok fehérülő-áldozata. A táltos, a kádár, táncos leányok, bonczok, igriczek és dobosok csoportja.
7. Sátorverő magyarság.

A háttérben a beregi rónaság, Lovicska, a munkácsi várhegy, a Latorcz-földe, az Istenhegy, Pálhegy, Szarkahegy stb. mérföldekre terjedő messzeségben látható.

Látható reggel 6 órától esti 10 óráig.

Este villamvilágításnál.

Belépő díj 50 krajczár.

Molnar és Trill új szerkezetű körképe. a Pokol.

Az emberi fantázia legnagyobb alkotása Dante Pokla a városligeti fasor végén körkép alakjában látható. Ez a körkép merőben új beosztású látványosság.

Fő részei:

1. A lelkek átkéése az Acheronon.
2. A lebegő lelkek.
3. A tektonikus és fűvények hegye.
4. Dís vár. Az izzó torony. Az égő sírok.
5. Az ember-fák erdeje.
6. A vér folyó.
7. A tűz.
8. Az égő lábak mezeje.
9. Az ostromozottak.
10. Az aranycsuhás barátok kormenete.
11. A mézárás.
12. A kígyók földje.
13. A jégvilág.

Megszámlálhatatlan sokaság. Alomvilági tájak. Soha eddig nem látott színházok. A világnak egyetlen, áttetsző színkezelésű és szabad alakokkal szerkesztett körképe. Látható reggel 9 órától egész nap a király-utcai fasor végén, szemben a kiállítás második főkapujával.

Belépő díj 50 kr.

A Városligetbe menő villamos kocsik, omnibuszok és lóvonatu kocsik megállólélya.

A Pokol Gárdonyi G. fordításában a körképhez vett képekkel illusztrálva minden könyvkereskedésben kapható. Az ára 50 kr.

A nap változó világossága szerint változó színházok! A tüneményes festészetnek legnagyobb s egész világon egyedül álló alkotása.

Hirdetéseik elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

WEINWURM ANTAL
fényképező első magyarországi chemigraphiai műintézete
Budapest, IV., Károly-utca 3.,
készít mindennemű
színesképesű dícsot,
autotypia, phototypia,
chemigraphia és ciro-
motypia után. Alap-
rajzok, térképek, há-
lőzetek fotolitográfiai
úton a
legújta-
nyosab-
ban sok-
szorosít-
tának.
Külön
berendezés
hásonkívül
való fénykép
felvételekre.

A „Franklin-Társulat“ kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

POCSAJYÉK.

REGÉNY.

Irtta

Fröhlichné Mórincz Paula.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

Munkácsy Mihálynak

„Ecces Homo“

czimű

óriási festménye

mely a

Krisztus-ciklus harmadik és be-
fejező művét képezi,

Naponta reggeltől estig látható
az „Ecces Homo-Pavillonban“

Andrássy-ut 127. szám alatt. — Belépő-díj 50 krajczár.

20. SZÁM. 1896.

BUDAPEST, MÁJUS 17.

43. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK egyévi (félévre — 6.)
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG (egész évre 8 frt
félévre — 4.)
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK (egész évre 5.—
félévre — 2.50
Külföldi előfizetésekre a postaiilag meghatározott viteldíj is eszandandó.

ÜNNEPI HÉT.

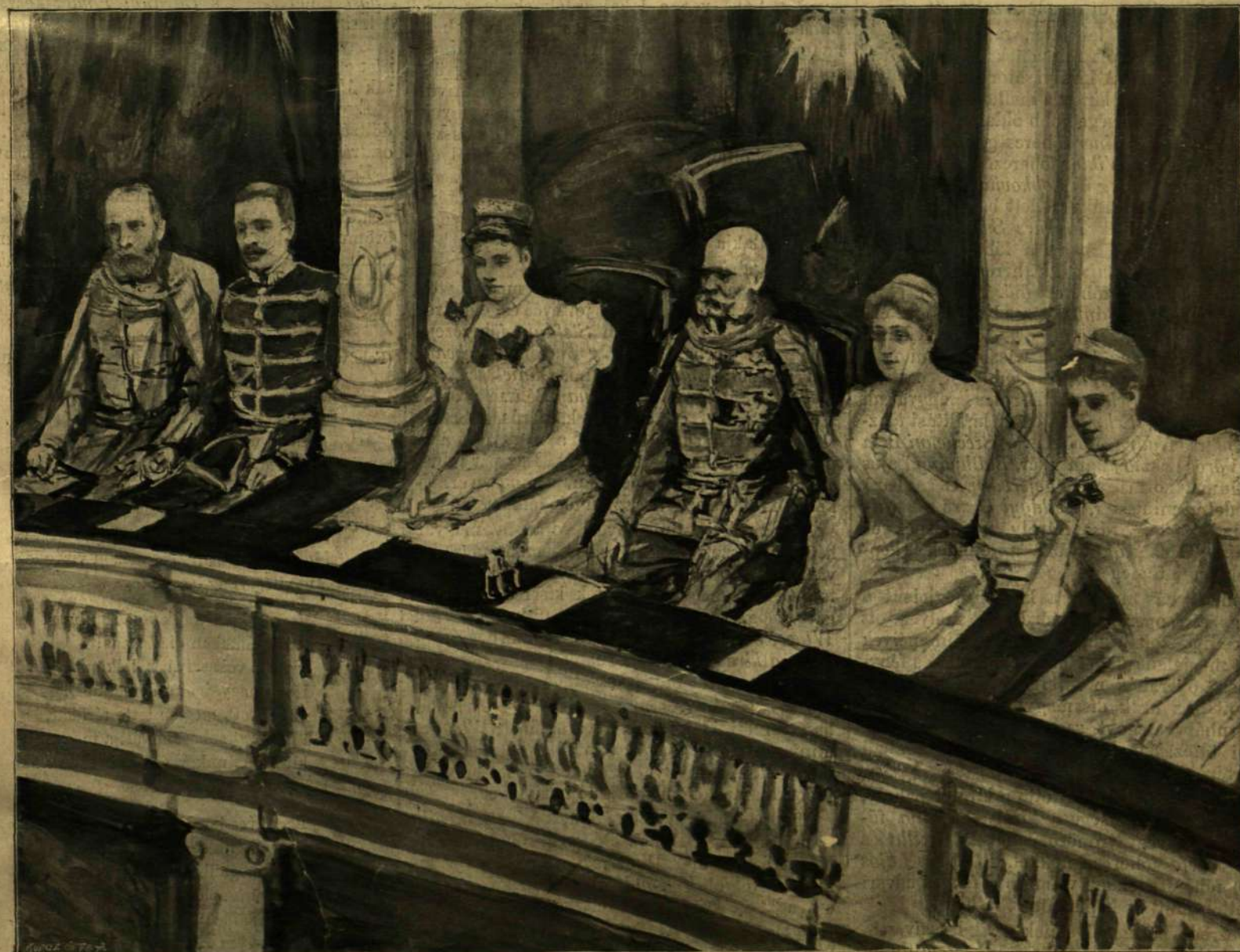
EZEREGYÉSZAZARI fényes álomként tűnik föl előttünk az ezredévi ünnepélyek első hete, a melyen Budapest igazi fő- és székvárosa volt a monarchiának, mert valójában itt székelt a király és udvara, s itt fogadta vendégeül az idegen uralkodók képviselőit, a külföldi államok követéit. Az egész művelt világ szeme rajtunk csüngött e napokon, a mi természetes és érthető, mert egy ezredéves államalapítás ünnepe az egész földgömbön is vajmi

ritka dolog. S még érdekesebb és megkapóbb olyan nemzetnél, mint a magyar, mely évszázadokon át a nyugati civilizáció védő bástyája volt, s valóságos isten csodája, hogy el nem merült kétségbeesett küzdelmei közepette.

Magyarország ezeréves fennállása diadalünnepe a magyar nemzet kitartásának, erkölcsi erejének és egyuttal a nyugati kulturának. Ezért ünnepelt velünk őszintén a külföld a «nagy» héten, a mikor az ország szíve, Budapest, oly csodálatosan fölpezsdült, a mikor eleven, tarka utcai élete megközelítette a

szajnaparti fővárosét, a mikor a régi magyar dicsőség emlékei rezgették meg minden magyar ember szívét. Az ősi dicsőség megújítása, a nemzeti önrzet fölfrissülése édes örömet keltett mindnyájunkban, a kik e korszakos eseményeknek tanúi valánk.

Felédhetetlen és örökre nevezetes jelenete marad a magyar történetnek, mikor a király Ó felsége Erzsébet királyné jobbán, környezve családjá tagjaitól, megjelent a királyi sátorban, melyet egész emberáradat vett körül. A sátor közelében állottak a külföld képviselői katonai

A KIRÁLYI PÁHOLY AZ OPERAHÁZ MÁJUS 2-IKI DÍSZELŐADÁSÁN

Jantyk Mátys rajta.